

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

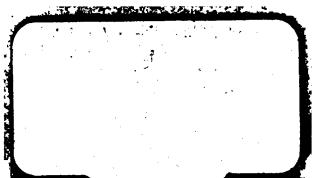
About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

NYPL RESEARCH LIBRARIES

3 3433 08164933 1

REV

Digitized by Google
Levite

ΑΠΑΟΤΝ

ΑΛΦΑΒΗΤΑΡΙΟΝ

ΔΙΑ

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ.

Λάβετε παιδείαν καὶ μὴ ἀργύριον, καὶ γνώσιν ὑπὲρ
χρυσίου δεδοκιμασμένον. Παροιμ. ἡ. 10.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΒΔΟΜΗ.

ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ,

Ἐκ τῆς Ἀμερικανῆς Τυπογραφίας,
Διευθυνομένης παρὰ τοῦ Αἰδουμένου Δανιὴλ Τέμπλου.

1838.

ρ. 213

Digitized by Google

THE NEW YORK
PUBLIC LIBRARY
736554 A

ASTOR, LENOX AND
TILDEN FOUNDATIONS
R 1934 L

ΑΒΗΤΑΡΙΟΝ.

ΠΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ, ΣΤΑΛΛΑΒΑΙ, ΚΑΙ ΛΕΞΕΙΣ.

α	β	γ	δ	ε	ζ	η	θ
ι	κ	λ	μ	ν	ξ	ο	π
ρ	σ	ς	τ	υ	φ	χ	ψ
ω							

α

ε . . . . . αι

ο, ω

η, ι, υ . . . . . ει, οι, υι

ου

αυ, ευ, ηυ

εξ, οϊ, υϊ αι, οϋ, αυ, ευ, ηϋ

αβ	εβ	ηβ	ιβ	οβ	υβ	ωβ
βα	βε	βη	βι	βο	βυ	βω
αγ	εγ	ηγ	ιγ	ογ	υγ	ωγ
γα	γε	γη	γι	γο	γυ	γω
αδ	εδ	ηδ	ιδ	οδ	υδ	ωδ
δα	δε	δη	δι	δο	δυ	δω
αζ	εζ	ηζ	ιζ	οζ	υζ	ωζ
ζα	ζε	ζη	ζι	ζο	ζυ	ζω
αθ	εθ	ηθ	ιθ	οθ	υθ	ωθ

θα	θε	θη	τι	το	του	τω
ακ	εκ	ηκ	ικ	οκ	υκ	ωκ
κα	κε	κη	κι	κο	κυ	κω
αλ	ελ	ηλ	ιλ	ολ	υλ	ωλ
λα	λε	λη	λι	λο	λυ	λω
αμ	εμ	ημ	ιμ	ομ	υμ	ωμ
μα	με	μη	μι	μο	μυ	μω
αν	εν	ην	ιν	ον	υν	ων
να	νε	νη	νι	νο	νυ	νω
αξ	εξ	ηξ	ιξ	οξ	υξ	ωξ
ξα	ξε	ξη	ξι	ξο	ξυ	ξω
απ	επ	ηπ	ιπ	οπ	υπ	ωπ
πα	πε	πη	πι	πο	πυ	πω
αρ	ερ	ηρ	ιρ	ορ	υρ	ωρ
ρα	ρε	ρη	ρι	ρο	ρυ	ρω
ας	ες	ης	ις	ος	υς	ως
σα	σε	ση	σι	σο	συ	σω
ατ	ετ	ητ	ιτ	οτ	υτ	ωτ
τα	τε	τη	τι	το	τυ	τω
αφ	εφ	ηφ	ιφ	οφ	υφ	ωφ
φα	φε	φη	φι	φο	φυ	φω
αχ	εχ	ηχ	ιχ	οχ	υχ	ωχ
χα	χε	χη	χι	χο	χυ	χω
αψ	εψ	ηψ	ιψ	οψ	υψ	ωψ
ψα	ψε	ψη	ψι	ψο	ψυ	ψω
βαι	βει	βου	βυι	γαυ	γευ	γοι
δηυ	δαι	δου	δει	εις	ουκ	ειν
ζευ	ζηυ	ζαι	δον	δαι	και	και

λαι	λαυ	λει	μευ	μοι	μου	μυι
ναι	νει	νου	ξau	ξευ	πυι	πευ
φου	φει	αιχ	χευ	χοι	ψau	ψυι

θαϊ	θαϋ	θει	νοϊ	νυϊ	νοϋ	ξεϋ
ξηϋ	ποϊ	πει	παϋ	ραϊ	ρεϋ	ροϋ
σει	σαϋ	σαι	τοϊ	τυϊ	ται	τεϋ

βαλ	βελ	βολ	βιλ	δητ	δυπ	δωπ
δερ	δαρ	μηκ	μεν	κεν	κειν	φεις
νοις	νους	ποξ	σαξ	ραξ	λαν	ταρ
θολ	κοξ	φαρ	φωψ	μαν	καλ	σαφ
πυρ	γαρ	γαλ	καν	καμ	κουρ	της

κνα	γρε	γρυ	κνο	γρου	βδα	βρε
βρυ	βδο	χθει	βδε	χθι	χθε	χνου
κται	κτει	κτα	πτου	χλα	χλυι	χλη
γρα	γρευ	πρα	πρου	τρα	τρει	τρη
κρα	κρυ	κρυι	δρα	σνω	πλη	πλου
τρε	σκω	πνου	πτε	σνου	πλο	φλου
φλυ	κλαυ	βλοι	σθο	στου	γκε	τσει
θλο	βλω	βλου	σθου	μπα	γγο	γκυ
θλι	κλη	γλα	στα	μπω	γγου	στοι
χλαι	κλαι	γλε	στε	μποι	τζα	σθι
ελε	βλα	σθε	στυ	στε	τσι	βλευ

κροπ	φλους	δρωψ	τρωξ	βρους	κρημ
πραξ	βρας	πλειξ	σπαρ	σλης	δρην
γραιξ	δρον	σταχ	χροπ	φλυμ	πλοξ

σκλα	σκλαι	σκλη	σκλη	σκλη	σκλη
στρου	στρο	στρε	στρι	στραι	στρα
σπλε	σπλη	σπλου	σπλι	σπλου	σπλευ

παι-δί-ον.

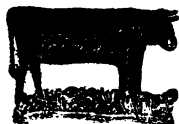
δέν-δρον.

ὄ-ψά-ρι-ον.

οἶ-κος.

ἄ-γε-λάς.

βι-βλί-ον.

πρό-βα-
τον.

τρά-πε-ζα.

πά-λα.

κα-θέ-κλα.

κον-δύ-λι-α.

ἄ-πί-δι-ον.

κου-πά-κι-ον.

μῆ-λον.

κε-ρά-σι-ον.

πο-τή-ρι-ον.

λύ-χνοι.

ἄ-γκι-στρα.

ἄ-ε-τ ό ς·

πε-τᾱ ὕ-ψη-λά·

κ υ-ψ έ-λ η·

κα-τοι-κί-α τῶν
με-λισ-σῶν·

μ α ἱ-μ ο ὕ·

ἄ-γα-πᾱ νὰ μι-μῆ-ται·

δ ο ρ-κ ά-δ ι-ο ν·

τρέ-χει γρή-γο-ρα·

τ ρ ά-γ ο ς·

ἔ-χει μα-κρά γέ-νεια·

λύγξ,

ἢ

ἀγρι-ό-κα-τος.

ρό-δον,

ἢ

τρι-αν-τά-φυλ-λον.

ί-ε-ρ ά-κι-ον·

ἀρ-πά-ζει τὰς ὄρ-νι-θας.

ὄρ-τ ύ-κι-ον·

ἔ-χει κρέ-ας νό-στι-μον.

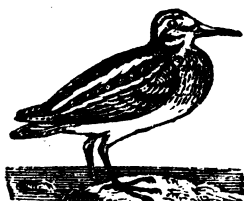

ἔ-λ α-φ ο ς·

φο-βεῖ-ται πο-λύ·

ξ υ - λ ό - κ ο - τ α ·

κο - λυμ - βᾱ κα - λά ·

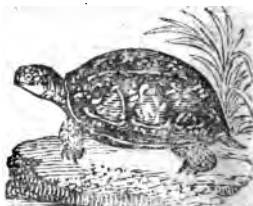
δ - ν α - γ ρ ο ς ·

ώ - ρ α ῖ - ο ν ζῶ ο ν ·

χ ε - λ ώ - ν η ·

ζῇ καὶ εἰς τὴν ξη-ρὰν
καὶ εἰς τὴν θά-λασ-σαν ·

κ ο - κ ο - β ᾱ - γ ι α ·

φω - ν ᾱ - ζ ε ι τὴν νύ - κ τ α ·

κ ᾱ - τ α ·

φ α ῖ - ν ε - τ α ι π ο λ - λ ᾱ
θ υ - μ ω - μέ - ν η ·

Γράμματα.

Ὄνόματα.

α α	.	.	.	Α Α	.	.	.	ἄλ-φα.
β β β	.	.	.	Β Β	.	.	.	βῆ-τα.
γ γ	.	.	.	Γ Γ	.	.	.	γάμ-μα.
δ δ	.	.	.	Δ Δ	.	.	.	δέλ-τα.
ε ε	.	.	.	Ε Ε	.	.	.	ε-ψι-λόν.
ζ ζ	.	.	.	Ζ Ζ	.	.	.	ζῆ-τα.
η η	.	.	.	Η Η	.	.	.	ῆ-τα.
θ θ θ	.	.	.	Θ Θ	.	.	.	θῆ-τα.
ι ι	.	.	.	Ι Ι	.	.	.	ι-ὦ-τα.
κ κ	.	.	.	Κ Κ	.	.	.	κάπ-πα.
λ λ	.	.	.	Λ Λ	.	.	.	λάμ-βδα.
μ μ	.	.	.	Μ Μ	.	.	.	μῦ.
ν ν	.	.	.	Ν Ν	.	.	.	νῦ.
ξ ξ	.	.	.	Ξ Ξ	.	.	.	ξι.
ο ο	.	.	.	Ο Ο	.	.	.	ὀ-μι-κρόν.
π π	.	.	.	Π Π	.	.	.	πῖ.
ρ ρ	.	.	.	Ρ Ρ	.	.	.	ρῶ.
σ σ σ	.	.	.	Σ Σ	.	.	.	σίγ-μα.
τ τ	.	.	.	Τ Τ	.	.	.	ταῦ.
υ υ	.	.	.	Υ Υ	.	.	.	ύ-ψι-λόν.
φ φ	.	.	.	Φ Φ	.	.	.	φῖ.
χ χ	.	.	.	Χ Χ	.	.	.	χῖ.
ψ ψ	.	.	.	Ψ Ψ	.	.	.	ψῖ.
ω ω	.	.	.	Ω Ω	.	.	.	ὦ-μέ-γα.

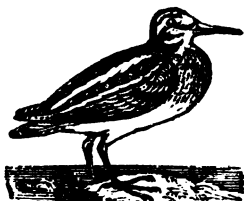
ΒΑ	ΒΟΙ	ΒΟΥ	ΓΕ	ΓΕΥ	ΓΑ	ΔΩ
ΔΥ	ΔΙ	ΖΗ	ΗΥ	ΟΥ	ΚΑ	ΛΑ
ΜΟΙ	ΝΕΙ	ΘΕ	ΘΟ	ΞΩ	ΞΥ	ΠΑ
ΠΟ	ΡΙ	ΡΕΙ	ΣΙ	ΣΑΥ	ΤΕ	ΦΟΥ
ΧΑ	ΧΩ	ΨΩ	ΨΟΙ	ΥΙ	ΛΗΥ	ΜΩ

ε=ου. ζ=καί. σ=στ.

ξυλόκοτα·

κολυμβᾷ καλά.

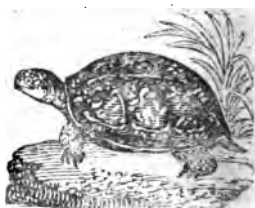
θναγροσ·

ώραϊον ζῶον.

χελώνη·

ζῇ καὶ εἰς τὴν ξηρὰν
καὶ εἰς τὴν θάλασσαν.

κοκοβᾶγια·

φωνάζει τὴν νύκτα.

κάτα·

φαίνεται πολλὰ
θυμωμένη.

Γράμματα.

Ὄνόματα.

α α	. . .	Α Α	. . .	ἄλ-φα.
β β β	. . .	Β Β	. . .	βῆ-τα.
γ γ	. . .	Γ Γ	. . .	γάμ-μα.
δ δ	. . .	Δ Δ	. . .	δέλ-τα.
ε ε	. . .	Ε Ε	. . .	ἐ-ψι-λόν.
ζ ζ	. . .	Ζ Ζ	. . .	ζῆ-τα.
η η	. . .	Η Η	. . .	ῆ-τα.
θ θ θ	. . .	Θ Θ	. . .	θῆ-τα.
ι ι	. . .	Ι Ι	. . .	ἰ-ῶ-τα.
κ κ	. . .	Κ Κ	. . .	κάπ-πα.
λ λ	. . .	Λ Λ	. . .	λάμ-βδα.
μ μ	. . .	Μ Μ	. . .	μῦ.
ν ν	. . .	Ν Ν	. . .	νῦ.
ξ ξ	. . .	Ξ Ξ	. . .	ξι.
ο ο	. . .	Ο Ο	. . .	ὀ-μι-κρόν.
π π	. . .	Π Π	. . .	πι.
ρ ρ	. . .	Ρ Ρ	. . .	ῥῶ.
σ σ σ	. . .	Σ Σ	. . .	σίγ-μα.
τ τ	. . .	Τ Τ	. . .	ταῦ.
υ υ	. . .	Υ Υ	. . .	ὕ-ψι-λόν.
φ φ	. . .	Φ Φ	. . .	φι.
χ χ	. . .	Χ Χ	. . .	χι.
ψ ψ	. . .	Ψ Ψ	. . .	ψι.
ω ω	. . .	Ω Ω	. . .	ὦ-μέ-γα.

ΒΑ	ΒΟΙ	ΒΟΥ	ΓΕ	ΓΕΥ	ΓΑ	ΔΩ
ΔΥ	ΔΙ	ΖΗ	ΗΥ	ΟΥ	ΚΑ	ΛΑ
ΜΟΙ	ΝΕΙ	ΘΕ	ΘΟ	ΞΩ	ΞΥ	ΠΑ
ΠΟ	ΡΙ	ΡΕΙ	ΣΙ	ΣΑΥ	ΤΕ	ΦΟΥ
ΧΑ	ΧΩ	ΨΩ	ΨΟΙ	ΥΙ	ΛΗΥ	ΜΩ

υ=ου. χ=καί. ζ=στ.

ζω-ή	ὀ-τε	ἔ-χω	εἶ-μαι
ὀ-χε	ἔ-ξω	ἴ-σα	Ἄν-να
ἐ-πί	ἦ-χῶ	ὦ-ρα	οὐ-τε
ἄ-πό	ἐ-γώ	ἐ-σύ	μυῖ-α
ἄ-νω	ὀ-λος	ἄ-ήρ	οὐ-τω
ἴ-δε	ἦ-θῆ	μί-α	ἔ-τι
ἐ-δῶ	ὑ-λη	ἦ-δη	ὀ-που
χά-ος	πά-γος	Ἡ-ρα	εἴ-θε
Θε-ός	γά-λα	αὐ-γῆ	αἶ-μα
ζά-λη	θύ-ρα	σο-φός	και-ρός
κά-τω	νε-ρόν	κό-ρη	ξη-ρά
κα-λός	μῆ-λόν	μαῦ-ρος	υἱ-ός
λάχ-κος	κρύ-ος	μῆ-κος	βρο-χή
πλευ-ρόν	πρᾶγ-μα	στό-μα	σώ-φρων
ὀ-κτώ	πέ-τρα	πλά-τος	ρεῦ-μα
ὑ-πνος	τό-πος	ψαλ-μός	ψεῦ-δος
φύλ-λον	νύμ-φη	ὑ-πος	ρά-πτῃς
κτί-στης	δρό-μος	στε-γνός	στε-νός
ξύ-στρα	πνεῦ-μα	πλῆ-θος	τοῖ-χος
φό-νος	ροῦ-χον	κάμ-πος	βρον-τή
τρώ-γω	κά-μνω	λέ-γω	τρέ-χω
στέ-κω	πη-δῶ	πα-τῶ	τι-μῶ
κλαί-ω	χά-σκω	φυ-σῶ	φεύ-γω
στρώ-νω	δεί-χνω	γνέ-θω	κλώ-θω
ρά-πτω	δει-πνῶ	ἄρ-γῶ	λα-λῶ
φθο-νῶ	μι-σῶ	πε-τῶ	τρυ-πῶ
σπρώ-χνω	κεν-τῶ	προ-χθές	πο-λύς
ἄλ-λος	πρῶ-τος	τρί-τος	πέμ-πτος
ἴ-ος	εὐ-χή	αὐ-λή	γυ-νή

ἄ-νῆρ	οὐ-ρά	αὐ-γόν	ἄ-ξων
πα-τήρ	μή-τηρ	πα-τρίς	μου-σα
γλῶσ-σα	πρᾶ-ξις	φθό-νος	ἐκ-τος

ἄ-γά-πη	σο-φί-α	ἄ-γι-ος
φρό-νι-μος	ἔξ-ο-χος	ἔ-βδο-μος
θά-να-τος	ἄν-θρω-πος	ἄ-νά-γκη
στέ-κο-μαι	πα-τοῦ-μαι	ἄ-νοι-ξις
θαύ-μα-τα	ἄ-η-δών	μι-σοῦ-μαι
ἄ-γγε-λος	οὐ-ρα-νός	βάρ-βα-ρος
ἡ-λι-ος	εἰ-δω-λον	φθο-νοῦ-μαι
κερ-δαί-νω	κλή-μα-τα	κτί-ρι-α
εὐ-ρί-σκω	λαμ-πά-δες	ἐξ-ο-χαί
ἄ-νοί-γω	σε-λή-νη	Ἑλ-λη-νίς
ἐμ-πο-ρῶ	γέν-νη-μα	γεν-νή-τωρ
εὐ-σε-βής	μη-τρυι-ά	παι-δί-ον
νό-στι-μος	πό-λε-μος	ὑ-ψι-στος
ζώ-μα-τα	ὥ-ραι-ος	ἄ-σχη-μος
ἄ-νο-στος	γλυ-κεῖ-α	ψυ-χρό-της
ἐμ-βαί-νω	κα-τοι-κῶ	προ-πα-τῶ
κεν-τοῦ-μαι	στα-θε-ρός	ἐκ-βαί-νω
πλού-σι-ος	δυ-να-τός	σύν-νε-φα
φα-λα-κρός	σύν-τρο-φος	χει-μῶ-νες
κράβ-βα-τος	στρέ-φο-μαι	ἔρ-χο-μαι
ἄ-λυ-τος	ἄ-δε-τος	εὐ-μορ-φος
ἄ-ρι-στος	κάλ-λι-στος	κα-μά-ρα
θε-α-τής	ἐν-το-λή	Τε-τάρ-τη
Δευ-τέ-ρα	Σάβ-βα-τον	ὑ-γεί-α
στό-μα-χος	ἀν-θη-ρός	θά-λα-μος

θι-δά-σκα-λος
 λι-θο-γρά-φος
 βα-σί-λισ-σά
 άν-ά-ξι-ος
 Κυ-δω-νί-αι
 Δε-κέμ-βρι-ος
 πα-ρα-πο-νοῦ-μαι
 Κυ-ρι-α-κή
 στα-φύ-λι-α
 φο-ρέ-μα-τα
 χρη-στο-ή-θης
 κα-τα-πλα-κό-νω
 'Ι-ού-λι-ος
 κα-λα-μά-ρι-ον
 ὁ-μό-δου-λος
 μα-θή-τρι-α
 γεν-νή-το-ρες
 μα-χαί-ρι-ον
 με-ση-μέ-ρι-ον
 κα-τά-χρη-σις
 γευ-μα-τί-ζω
 ἔξ-υ-πνοῦ-μαι
 ἐν-δύ-νο-μαι
 ἔξ-ο-δευ-τής
 πε-ρι-η-γη-τής
 νε-ρό-μυ-λος
 πε-ρι-έρ-χο-μαι
 κα-πνο-δό-χη
 Λευι-τι-κόν

ἄ-λη-θι-νός
 ἄ-μαρ-τω-λός
 κα-τα-στρο-φή
 κα-τή-χη-σις
 'Αλ-φα-βη-τά-ρι-ον
 δι-όρ-θω-σις
 πα-ρα-κί-νη-σις
 ῥο-δά-κι-να
 στο-λί-δι-α
 με-τά-ξι-ον
 'Ι-α-νου-ά-ρι-ος
 βι-βλι-ά-ρι-α
 ἄ-νε-μο-στρού-βι-λος
 λε-ον-τά-ρι-ον
 ὁ-μοι-ό-της
 δι-δα-σκά-λισ-σα
 μα-κά-ρι-ος
 πα-ρα-κο-ή
 με-σο-νύ-κτι-ον
 πα-ρα-βλέ-πο-μαι
 κοι-μώ-με-νος
 ἄ-να-παύ-ο-μαι
 Φε-βρου-ά-ρι-ος
 ἄ-να-γνώ-στης
 ἐ-πι-στά-της
 κο-σκι-νί-ζω
 κα-τα-σκευ-ά-ζω
 ἄρ-χι-τέ-κτων
 Δευ-τε-ρο νό-μι-ον

ΑΠΛΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ.

ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ.

Τί κάμνεις αὐτοῦ ;
Παίζω μὲ τὰ παιδιά.
Πρέπει νὰ τὰ ἀγαπᾷς· εἶναι φρόνιμα παιδιά.
Ποῦ εἶναι ὁ ἀδελφός σου ;
Διαβάζει τὸ βιβλίον του ;
Κάμνει πολλὰ καλὰ.

ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Εἶναι ὁ πατήρ σου εἰς τὴν οἰκίαν ;
"Οχι, λείπει ἔξω· εἶναι εἰς τὴν ἐξοχὴν.
Πότε θέλει ἐπιστρέψειν ;
Αὔριον τὸ ταχί.
Πρέπει νὰ ὑπακούῃς τὸν πατέρα σου.
Ναί, καὶ τὴν μητέρα μου.

ΜΑΘΗΜΑ ΤΡΙΤΟΝ.

Ἔχεις ἀδελφία ;
Ἔχω δύο ἀδελφούς, καὶ μίαν ἀδελφήν.
Ἐλπίζω ὅτι τὰγαπᾷς· ἐλπίζω ὅτι δὲν μαλόμενε.
"Οχι, ποτέ· ἡ μάμμα μὲ λέγει ὅτι δὲν πρέπει.
Εὐγε· εἶσαι καλὸν παιδίον.

ΜΑΘΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Ἀκριβὴ μου, ποῦ εἶναι ἡ μάμμα σου ;
Μοῦ ῥάπτει ἓνα φόρεμα.
Βλέπεις, ἀγάπη μου, πῶς κοπιᾷζει δι' ἐσέ ;

Ναίσκε· μοῦ κάμνει ὅλα μου τὰ ῥοῦχα.
 Σὺ λοιπὸν πρέπει νὰ τὴν ἀγαπᾷς.
 Μάλιστα, καὶ νὰ τὴν ὑπακούω.

ΜΑΘΗΜΑ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Τώρα εἶναι πρωτὶ. Ὁ ἥλιος ἐκβῆκεν.
 Εὐχαρίστησε τὸν Θεόν. Εἶναι ὠραία ἡμέρα.
 Τὰ πηλὶα κελαδῶν. Βλέπω τὰς φωλεάς των.
 Δὲν πρέπει νὰ τὰς χαλάσῃς. Εἶναι ἁμαρτία
 νὰ βλάπτῃς τὰ πουλάκια.

ΜΑΘΗΜΑ ΕΚΤΟΝ.

Πόσον εἶναι χαρήμενα! Πόσον ὠραῖα πτερά!
 Ὁ Θεὸς τὰ ἔκαμε τόσον ὠραῖα. Ὁ Θεὸς
 τρέφει ὅλα τὰ πουλῖα καὶ ὅλα τὰ ζῶα.
 Δὲν τρέφει καὶ τοὺς ἀνθρώπους;
 Ναὶ, βέβαια· ὁ Θεὸς μᾶς κάμνει καλὸν καθ'
 ἡμέραν.

ΜΑΘΗΜΑ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Ὁ Θεὸς εἶναι πολὺ καλός. Πρέπει λοιπὸν
 νὰ τὸν ἀγαπῶμεν.
 Εἶναι καὶ πολὺ μεγάλος.
 Αὐτὸς ἔκαμε τὸν οὐρανὸν, τὸν ἥλιον, τὸ φεγ-
 γάριον, καὶ ὅλα τὰ ἄστρα, καὶ τὴν γῆν.
 Πρέπει λοιπὸν νὰ τὸν φοβώμεθα καὶ νὰ τὸν
 ὑπακούωμεν.

ΜΑΘΗΜΑ ΟΓΔΟΟΝ.

Ὁ Θεὸς εἶναι πνεῦμα. Ὁ Θεὸς εὐρίσκεται
 παντοῦ.
 Ὁ Θεὸς ἐμπορεῖ νὰ κάμῃ καθε τι. Βλέπει

κάθε τι. Ἀκούει κάθε τι. Ἀγαπᾷ τὸ καλὸν, καὶ μισεῖ τὸ κακόν.

Ποτὲ δὲν εἶχεν ἀρχήν, καὶ ποτὲ δὲν θέλει λάβειν τέλος.

ΜΑΘΗΜΑ ΕΝΝΑΤΟΝ.

Ὁ Θεὸς ἔκαμε τὸν κόσμον εἰς ἕξ ἡμέρας. Ἀνεπαύθη δὲ τὴν ἐβδόμην, καὶ τὴν ἡγίασε.

Καὶ ἡμεῖς τὰς ἕξ ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος χρεωστούμεν νὰ ἐργαζώμεθα, τὴν δὲ Κυριακὴν νὰ ἡσυχάζωμεν.

Τὰ φρόνιμα παιδιά δὲν ἀτακτοῦν τὴν Κυριακὴν.

ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟΝ.

Ὁ Θεὸς ἔκαμε τὸν ἄνδρα καὶ τὴν γυναῖκα ἁθῶους εἰς τὴν ἀρχήν.

Ποῖος ἦτον ὁ πρῶτος ἀνὴρ; Ὁ Ἀδάμ.

Ποία δὲ ἦτον ἡ πρώτη γυνή; Ἡ Εὕα.

Ἐμειναν ὁ Ἀδάμ καὶ ἡ Εὕα ἁθῶοι ὅλην τὴν ζωὴν;

Ὁχι· ὁ Θεὸς τοὺς ἐδιώρισε νὰ μὴ φάγωσιν ἀπὸ ἑνα καρπὸν, καὶ ἐκεῖνοι ἔφαγαν.

ΜΑΘΗΜΑ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ.

Τί ἔπαθαν ἐξ αἰτίας τῆς παρακοῆς ταύτης; Ἐγιναν φύσει ἁμαρτωλοὶ, καὶ ὁ Θεὸς τοὺς ἐδίωξεν ἀπὸ τὸν παράδεισον.

Εἴμεθα καὶ ἡμεῖς φύσει ἁμαρτωλοί;

Ναί· ὅλοι οἱ ἄνθρωποι γεννῶνται ἁμαρτωλοί.

ΜΑΘΗΜΑ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ.

Εἶναι ὦρα νὰ ὑπάγω εἰς τὸ σχολεῖον.

Τί κάμνεις εἰς τὸ σχολεῖον;

Ναίσκε· μοῦ κάμνει ὅλα μου τὰ ῥοῦχα.
 Σὺ λοιπὸν πρέπει νὰ τὴν ἀγαπᾷς.
 Μάλιστα, καὶ νὰ τὴν ὑπακούω.

ΜΑΘΗΜΑ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Τώρα εἶναι πρωτὶ. Ὁ ἥλιος ἐκβῆκεν.
 Εὐχαρίστησε τὸν Θεόν. Εἶναι ὠραία ἡμέρα.
 Τὰ πηλὶα κελαδῶν. Βλέπω τὰς φωλεὰς των.
 Δὲν πρέπει νὰ τὰς χαλάσῃς. Εἶναι ἁμαρτία
 νὰ βλάβῃς τὰ πουλάκια.

ΜΑΘΗΜΑ ΕΚΤΟΝ.

Πόσον εἶναι χαρῆμενα! Πόσον ὠραῖα πτερά!
 Ὁ Θεὸς τὰ ἔκαμε τόσον ὠραῖα. Ὁ Θεὸς
 τρέφει ὅλα τὰ πουλὶα καὶ ὅλα τὰ ζῶα.
 Δὲν τρέφει καὶ τοὺς ἀνθρώπους;
 Ναὶ, βέβαια· ὁ Θεὸς μᾶς κάμνει καλὸν καθ'
 ἡμέραν.

ΜΑΘΗΜΑ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Ὁ Θεὸς εἶναι πολὺ καλός. Πρέπει λοιπὸν
 νὰ τὸν ἀγαπῶμεν.
 Εἶναι καὶ πολὺ μεγάλος.
 Αὐτὸς ἔκαμε τὸν οὐρανὸν, τὸν ἥλιον, τὸ φεγ-
 γάριον, καὶ ὅλα τὰ ἄστρα, καὶ τὴν γῆν.
 Πρέπει λοιπὸν νὰ τὸν φοβώμεθα καὶ νὰ τὸν
 ὑπακούωμεν.

ΜΑΘΗΜΑ ΟΓΔΟΟΝ.

Ὁ Θεὸς εἶναι πνεῦμα. Ὁ Θεὸς εὐρίσκεται
 παντοῦ.
 Ὁ Θεὸς ἐμπορεῖ νὰ κάμῃ κάθε τι. Βλέπει

κάθε τι. Ἀκούει κάθε τι. Ἀγαπᾷ τὸ καλὸν, καὶ μισεῖ τὸ κακόν.

Ποτὲ δὲν εἶχεν ἀρχήν, καὶ ποτὲ δὲν θέλει λάβειν τέλος.

ΜΑΘΗΜΑ ΕΝΝΑΤΟΝ.

Ὁ Θεὸς ἔκαμε τὸν κόσμον εἰς ἕξ ἡμέρας. Ἀνεπαύθη δὲ τὴν ἐβδόμην, καὶ τὴν ἡγίασε.

Καὶ ἡμεῖς τὰς ἕξ ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος χρεωστοῦμεν νὰ ἐργαζώμεθα, τὴν δὲ Κυριακὴν νὰ ἡσυχάζωμεν.

Τὰ φρόνιμα παιδιά δὲν ἀτακτοῦν τὴν Κυριακὴν.

ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟΝ.

Ὁ Θεὸς ἔκαμε τὸν ἄνδρα καὶ τὴν γυναῖκα ἁθώους εἰς τὴν ἀρχήν.

Ποῖος ἦτον ὁ πρῶτος ἀνὴρ; Ὁ Ἀδάμ.

Ποία δὲ ἦτον ἡ πρώτη γυνή; Ἡ Εὕα.

Ἐμείναν ὁ Ἀδάμ καὶ ἡ Εὕα ἁθῶοι ὅλην τὴν ζωήν;

Ὁχι· ὁ Θεὸς τοὺς ἐδιώρισε νὰ μὴ φάγωσιν ἀπὸ ἑνα καρπὸν, καὶ ἐκεῖνοι ἔφαγαν.

ΜΑΘΗΜΑ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ.

Τί ἔπαθον εἰς αἰτίας τῆς παρακοῆς ταύτης; Ἐγιναν φύσει ἁμαρτωλοί, καὶ ὁ Θεὸς τοὺς ἐδιώξεν ἀπὸ τὸν παράδεισον.

Εἴμεθα καὶ ἡμεῖς φύσει ἁμαρτωλοί;

Ναί· ὅλοι οἱ ἄνθρωποι γεννῶνται ἁμαρτωλοί.

ΜΑΘΗΜΑ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ.

Εἶναι ὦρα νὰ ὑπάγω εἰς τὸ σχολεῖον.

Τί κάμνεις εἰς τὸ σχολεῖον;

Μανθάνω νὰ διαβάζω.

Εἶναι καλὸν νὰ ἐξεύρῃ τις νὰ διαβάξῃ;

Ναί, βέβαια· ὅλοι πρέπει νὰ ἐξεύρωσι νὰ διαβάζωσι.

Διατί; Διὰ νὰ διαβάζωσι τὸ βιβλίον τοῦ Θεοῦ.

Τί λέγει αὐτὸ τὸ βιβλίον τοῦ Θεοῦ;

Μᾶς λέγει τί πρέπει νὰ κάμνωμεν διὰ νὰ μᾶς ἀγαπᾷ ὁ Θεὸς, καὶ διὰ νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὸν παράδεισον, ὅταν ἀποθάνωμεν.

Τί γινόμεθα, ὅταν ἀποθάνωμεν;

Τὰ μὲν σώματά μας βάλλονται εἰς τὸν τάφον, αἱ δὲ ψυχαί μας ὑπάγουν εἰς τὸν Θεόν, ὁ ὅποιος τὰς ἔδωκε.

ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Τέκνον μου, σέβου τὸν Θεόν.

Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου.

Ἀγάπα τοὺς ἀδελφούς σε ἡ τὰς ἀδελφάς σε.

Ὅτι σὺ μισεῖς, εἰς ἄλλον μὴ τὸ κάμῃς.

Μάνθανε πάντοτε τὸ καλόν.

Κάμνε ὡς σὲ προστάζουν οἱ γονεῖς σου.

Ποτὲ μὴ λέγῃς τὸ ψεῦδος· πάντοτε ἀγάπα τὴν ἀλήθειαν.

Κανένα μὴ καταφρονῇς· δεῖχνε καλοσύνην πρὸς ὅλους.

Ἐὰν σὲ παρακινῇ τις νὰ πράξῃς κακόν, πρόσεχε μὴ τὸ κάμῃς.

ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Φίλτατοι μαθηταί, γενῆτε καλὰ παιδιά, προσέχετε καθεὶς εἰς τὸ βιβλίον του, ἀγαπᾶτε τὸ σχολεῖον, καὶ ἀγωνίζεσθε νὰ προκόπτετε.

Μὴ διαβάσετε ποτὲ κακοήθη ἢ ἄσεμνα βιβλία.

Στολίζετε τὸν ἑαυτὸν σας μὲ παντοῖα μαθήσεως εἶδη.

Ἐὰν ᾗσθε φιλομαθεῖς, θέλετε γίνεин καὶ πολυμαθεῖς.

Μὴ κακολογεῖτε ποτὲ τινά· μὴ παίζετε μὲ κακὰ παιδία· μὴ λέγετε ἄσχημα λόγια εἰς τὸ παιγνίδιον· ἐξοδεύετε καλῶς τὸν καιρὸν σας· ζῆτε εἰρηνικά, ἢ ἀποφεύγετε πᾶσαν φιλονεικίαν. Οὕτω θέλετε εἶσθαι ἀξιαγάπητοι μὲν εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν, εὐτυχεῖς δὲ εἰς τὴν μέλλουσαν.

Ποτὲ μὴ προφέρετε τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ χωρὶς σέβας βαθυτάτον.

ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Ἡ παροῦσα ζωὴ δὲν εἶναι μακρὰ, ἀλλ' ἡ μέλλουσα εἶναι ἀτελεύτητος.

Πρέπει νὰ προσευχώμεθα καὶ διὰ τοὺς ὅσοι μᾶς μισοῦν.

Πρέπει νὰ θέλωμεν τὸ καλὸν καὶ τῶν φίλων καὶ τῶν ἐχθρῶν μας.

Κακὸν εἶναι τὸ τέλος τῆς διεστραμμένης ζωῆς.

Ὁ κακὸς ἄνθρωπος δὲν εἶναι εὐτυχῆς ποτὲ, οὔτε τὴν ἡμέραν, οὔτε τὴν νύκτα.

Διὰ νὰ ἡμεθα εὐτυχεῖς, ἀφοῦ ἀποθάνωμεν, πρέπει νὰ ἡμεθα εὐσεβεῖς, ἐνῶ ζῶμεν.

Κάνεις δὲν ἐμπορεῖ νὰ εἴπῃ, 'Δὲν ἡμάρτησα ποτέ·' διότι δὲν εἶναι κάνεις, ὅστις δὲν ἀφῆκε κάμμίαν φορὰν τὸν καλὸν δρόμον.

Ἐμπροσθεν τοῦ Θεοῦ εἴμεθα ὅλοι ἁμαρτωλοί.

Ἡ ἁμαρτία θέλει μᾶς φέρειν ἕως εἰς τὴν ταιπωρίαν καὶ εἰς τοὺς στεναγμούς.

Ἀν' ἑκαμὲς κακὸν, ἐξομολογήσῃ τὴν ἁμαρτίαν σου· διότι, ἂν τὴν κρύψῃς, θέλεις τὴν κάμειν διπλασίως.

ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Τὸ καλὸν παιδίον δὲν ψεύδεται, δὲν ὀμνύει, δὲν κλέπτει, δὲν παρακούει τοὺς γεννήτοράς του. Εἶναι καλὸν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ χαίρει ἀναγινῶσκον τὸ βιβλίον του. "Ὅταν σηκόνεται ἀπὸ τὴν κλίνην, νίπτει καθαρῶς τὰς χεῖρας καὶ τὸ πρόσωπον, κτενίζει τὰ μαλλία, λέγει τὴν προσεῦχήν του, καὶ ἔπειτα τρέχει εἰς τὸ σχολεῖον, χωρὶς ν' ἀργοπορῇ παίζον εἰς τὸν δρόμον, ὡς τὰ κακὰ παιδιά.

"Ὅταν τὰ καλὰ ἀγόρια καὶ κοράσια εὐρίσκωνται εἰς τὸ σχολεῖον, σπουδάζουν μὲ προσοχήν τὰ βιβλία των, καὶ προσπαθοῦν νὰ μάθωσιν ἐντελῶς τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ὀρθογραφίαν. Αὐτὰ δὲν παίζουν εἰς τὸ σχολεῖον. "Ὅταν δὲ ἦναι εἰς τὴν ἐκκλησίαν, στέκουν ἢ κάθονται ἤσυχα· καὶ ὅταν ἦναι εἰς τὴν οἰκίαν, ἀναγινώσκουν καλὸν τι βιβλίον, διὰ νὰ τὰ εὐλογήσῃ ὁ Θεός.

"Ὡς δὲ πρὸς τὰ ἀγόρια καὶ κοράσια, ὅσα δὲν μελετοῦν τὰ μαθήματά των, καὶ δὲν ἀγαποῦν τὴν ἐκκλησίαν οὔτε τὸ σχολεῖον, ἀλλὰ παίζουν μὲ ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ψευδολογοῦν, βλασφημοῦν, καὶ κλέπτουν, αὐτὰ θέλουν λάβειν φοβερόν τι τέλος, καὶ πρέπει νὰ παιδεύωνται, ἕως νὰ γένωσι καλῆτερα.

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΔΙΑ.

ΠΑΙΣ ΛΑΙΜΑΡΓΟΣ.

Ὁ Στέφανος ἦτο φαγᾶς ἔλαίμαργος. Ὅτε τὸν ἔδιδε τίποτε καλὸν ἢ μήτηρ του, ποτὲ δὲν τὴν εὐχαριστοῦσεν, ἀλλ' ἐμουρμούριζε πάντοτε, παραπονούμενος ὅτι εἶναι ὀλίγον.

Ἄν ἔβλεπε φαγητὸν τι νόστιμον εἰς τὰς χεῖρας ἄλλου παιδίου, χωρὶς ἐντροπὴν τοῦ ἐζητοῦσε, κάμμιαν δὲ φορὰν καὶ τοῦ τὸ ἥρπαζε.

Ὅταν εὗρισκεν ἀνοικτὸν τὸ ἀρμάριον, ἔκλεπτε ζαχαρωτὰ, παξιμάδια, σῦκα, ἢ σταφίδας, εἰς ἓνα λόγον, ὅ,τι εὗρισκε. Μίαν φορὰν, τὸν ἐπρόφθασεν ἡ μήτηρ του, καὶ τὸν ἀφῆκε νηστικὸν ὅλην τὴν ἡμέραν.

Τὰς ἡμέρας τοῦ Ἀγίου Βασιλείου ἔτρωγε τόσα γλυκύσματα, ὥστε πάντα σχεδὸν ἐχαλᾶτο, καὶ διὰ τὰ γένη καλὰ, τὸν ἐπότιζαν πικρὸν τι καθάρσιον. Τόσῃν κατάχρησιν ἔκαμνε τὰς Ἀποκρέας, ὥστε τὴν ὑστέραν ἐβδομάδα ἦτον ἀνάγκη νὰ τρώγῃ νερόβραστον.

Τὸ χειρότερον δὲν σᾶς εἶπα ἀκόμη. Μίαν φορὰν, τὰς ἀρχὰς τοῦ Αὐγούστου, ὑπῆγε, κρυφὰ τῶν γονέων τε, καὶ ἀνέβη εἰς τὴν συκὴν νὰ εὕρῃ προφαντὰ σῦκα. Παραπατήσας δὲ ἀπὸ τὴν ἀπροσεξίαν τε, ἔπεσεν ἀπὸ ὑψηλὸν τινὰ κλάδον, καὶ ἔσπασε τὸ ποδάριόν του.

Εἶναι μὲν ἀξιολύπητος ὁ Στέφανος διὰ τὴν συμφορὰν ταύτην· ἀλλ' ἠθέλεν εἰσθαι πολὺ περισσότερον, ἂν δὲν ἦτο τόσο φαγᾶς ἔ τόσο λαίμαργος.

ΠΑΙΣ ΚΛΕΠΤΗΣ.

Ἦρε μίαν φορὰν ἕνας γέρων ἄτακτόν τι παιδίον ἐπάνω εἰς μίαν ἀπὸ τὰς μηλέας του, καὶ μὲ γλυκὺν τρόπον τὸ ἐπρόσταξε νὰ καταβῇ· ἀλλὰ τὸ ἀχρεῖον ἐκεῖνο παιδάριον τὸν εἶπε κα-
θαρά, ‘ Δὲν θέλω.’ ‘ Δὲν θέλεις;’ εἶπεν ὁ γέρων· ‘ τώρα σὲ κάμνω ἐγὼ καὶ καταβαίνεις.’ Εὐθύς δὲ ἐξερρίζωσεν μερικά χορτάρια, καὶ ἤρχισε νὰ τοῦ τὰ σύρῃ. ‘ Ἀλλὰ τοῦτο μόνον ἔκαμνε τὸ παιδίον νὰ γελά· αὐτὸ ἐπερίπαιζε τὸν γέροντα, διότι ἐθαρρόυσεν ὅτι ἤθελε τὸ καταιβάσειν ἀπὸ τὸ δένδρον μὲ τὰ χορτάρια.

‘ Τώρα, τώρα βλέπεις,’ εἶπεν ὁ γέρων· ‘ ἂν μήτε λόγια, μήτε χορτάρια δὲν χρησιμεύωσιν, ἐγὼ πρέπει νὰ δοκιμάσω τί ἐμποροῦν νὰ κάμωσιν αἱ πέτραι.’ “Ὅθεν ὁ γέρων ἤρχισε τὰ πετροβολήματα, καὶ παρενθύς ἐγρηγόρευσε τὸ παιδίον νὰ καταβῇ, καὶ νὰ ζητήσῃ συγχώρησιν.

Ἐπιμύθιον.

Ἐὰν δὲν διορθώνωνται οἱ κακοὶ μὲ τὰ γλυκέα λόγια καὶ τὰ ἡμερα μέσα, πρέπει νὰ τοὺς μεταχειρίζομεθα μὲ τρόπον πλεον αὐστηρόν.

Η. ΑΠΡΟΣΕΚΤΟΣ ΚΟΡΗ.

Ἡ Θεανὼ εἶναι κόρη πολὺ ἀπρόσεκτος. Δὲν φροντίζει τελείως διὰ τὰ πράγματά της. “Ὅταν ἀπορρόαψῃ, δὲν καλοθέτει τὴν βελόνην της, οὐδὲ τὸ κουβάριον τῆς κλωστῆς, οὐδὲ τὴν δακτυλὴθραν, ἀλλὰ τὰ ῥίπτει ἐπάνω εἰς τὸ πάτωμα, καὶ, ὅταν χρειασθῇ αὐτὰ πάλιν, δὲν ἐξεύρει ποῦ νὰ τὰ εὔρῃ.

Μίαν φορὰν, τῆς ἡγόρασεν ἡ μήτηρ τῆς ὠραῖον τι ξύλινον νινίον. Ἐφοροῦσε δὲ λευκὸν φόρεμα, ζωνάριον γαλανόν, κόκκινα ὑποδήματα, καὶ ἀχύρινον σκιάδιον μὲ γαλανὴν ταινίαν. Ἡ Θεανὼ ἐχάρη πολλὰ, ὅτε τὸ ἔλαβε, καὶ ὑπεσχέθη νὰ τὸ καλοβλέπη, ὅσον τὸ δυνατόν.

Ἀλλὰ, μετ' ὀλίγας ἡμέρας, τὸ ἀφῆκε νὰ πέσῃ ἀπὸ τὸ παράθυρον εἰς τὸν δρόμον, καὶ ἔσπασεν ὁλότελα ἡ μύτη του καὶ ἓνας τῶν βραχιόνων τε. Μίαν ἄλλην φορὰν, παίζουσά το μὲ τὰ ἐξαδέλφια τῆς, κατέσχισεν ὅλα τε τὰ φορέματα. Ἀπεφάσισεν ἔπειτα ἡ Θεανὼ νὰ τὸ μεταχειρίζεται ὡς πάλαν, καὶ τὸ ἔσυρεν ἀπὸ τὸ ἐν μέρος τῆς καμάρας εἰς τὸ ἄλλο, ἕωσοῦ ἐγινεν ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ κομμάτια.

Μετὰ ταῦτα, δὲν τῆς ἡγόραζε πλέον τίποτε ἡ μήτηρ τῆς, καὶ ἡ Θεανὼ, μόνη ἀπὸ τὰ κοράσια τῆς γειτονίας, δὲν εἶχε πρᾶγμα μὲ τὸ ὅποιον νὰ παίξῃ.

ΠΑΙΣ ΑΜΕΛΗΣ.

Ἀφοῦ ὁ Ἰωάννης ἐσηκώθη ἀπὸ τὸ κραββάτιον, καὶ ἐνδύθη, τοῦ ἦλθεν ἐπιθυμία νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ δάσος· διότι αὐτὸς ἡγάπα νὰ γυρεῖν φωλεὰς τῶν πουλίων πολὺ μᾶλλον, παρὰ νὰ διαβάξῃ τὸ βιβλίον του, τὸ ὅποιον ἠμπόρει νὰ τὸν κάμῃ φρόνιμον καὶ καλόν. Φθάσας ὁμως ἐκεῖ, δὲν ἠμπόρεσε νὰ εὔρῃ παρὰ μίαν μόνον φωλεάν, εἰς τὴν κορυφὴν ἐνὸς δένδρου, καὶ μὲ δυσκολίαν μεγάλην ἀνέβη, καὶ τῆς ἐκλείψεν ὅλα τὰ αὐγά.

Ἐπάσχισεν ἔπειτα νὰ καταβῇ· ἀλλὰ κλαδίον τι τοῦ δένδρου εὗρηκε μίαν τρύπαν εἰς τὸ φόρεμά

του, καὶ τὸν ἐκρατοῦσεν, ὥστε δὲν ἠμποροῦν νὰ σαλεύσῃ. Ἐνῷ δὲ ἦτον εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην, ἐπέταξε τὸ πουλίον μὲ μεγάλην ὁρμὴν κατεπάνω του, καὶ ἤθελε νὰ τοῦ ἐκβάλῃ τὰ ὀμμάτια. Τώρα ὁ κακόμοιρος ὁ Ἰωάννης ἐπεθύμησε μὲ ὅλην του τὴν καρδίαν νὰ ἦτον εἰς τὸ σχολεῖον, καὶ ἀπεφάσισε ποτὲ πλέον νὰ μὴν ὑπάγῃ νὰ γυρεύῃ φωλεάς. Πόσον θ' ἐχάρη, ὅτε ἶδεν ἄνθρωπον ὑποκάτω τοῦ δένδρου! Ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἐδίωξε τὸ πουλίον, καὶ ἐβοήθησε τοῦ παιδίου νὰ καταβῇ.

Τὸ πάθημα τοῦτο ἔγινε μάθημα εἰς τὸν Ἰωάννην· ποτὲ πλέον δὲν ἔλειπεν ἀπὸ τὸ σχολεῖον, ἔγινε καλὸς παῖς, καὶ τὸν ἠγάπων καὶ τὸν ἐπαινοῦσαν ὅλοι, ὅσοι τὸν ἐγνώριζαν.

ΤΟ ΣΠΑΣΜΕΝΟΝ ΛΟΥΛΟΥΔΙΟΝ.

‘ Ἀλλοίμονον, Ἀσπασία, ’ εἶπεν ἡ Καλλιόπη, — ἐνῷ μίαν ἡμέραν ἔπαιζαν αἱ δύο εἰς τῇ πατρὸς ταύτης τὸν κήπον, — ‘ τί νὰ κάμω ; ’ Ἐσπασα ὠραῖόν τι λουλούδιον, καὶ φοβοῦμαι ὅτι θέλει ὀργισθῇ ἡ μήτηρ μου. Ἐνθυμοῦμαι τώρα, ὅτι μὲ ἐπαράγγειλε νὰ μὴ παίζω εἰς τὸ μέρος τοῦτο τοῦ κήπου.’

‘ Μὴ φοβῇσαι, δὲν σε ἶδε κανεὶς, ’ εἶπεν ἡ Ἀσπασία. ‘ ἐγὼ δὲν τὸ λέγω, καὶ σὺ δὲν ἔχασες τὸν νοῦν σε νὰ τὸ εἶπῃς· ἂν ἐρωτηθῇς, εἰπὲ ὅτι δὲν ἐξεύρεις.’

‘ ὦ, Ἀσπασία, λησμονεῖς ὅτι μὲ ἶδεν ὁ Θεός· καὶ, ἂν δὲν εἶπω τὴν ἀλήθειαν, αὐτὸς θέλει ὀργισθῇ ἐναντίον μου. ’ — Ἐπῆρε τότε ἡ Καλλιόπη τὸ σπασμένον κομμάτιον τοῦ λουλουδίου,

καὶ, προπατήσασα εἰς τὸν οἶκον, εἶπεν δλην τὴν ἀλήθειαν εἰς τὴν μητέρα της.

Ἡ δὲ μήτηρ της ἀπεκρίθη, ‘*Αὐπῆμαι ἀληθινὰ, Καλλιόπη, ὅτι δὲν μοῦ ὑπήκουσες· ἀλλὰ σὲ συγχωρῶ, ἀκριβή μου, διότι μὲ εἶπες τὴν ἀλήθειαν. Καὶ ἐγὼ εἰς τὸν κῆπον ἐπεριδιάβαζα, καὶ ἤκυσσα ὅλα ὅσα εἶπετε· ἤθελε δὲ μὲ πικράνειν κατὰκαρδα, ἐάν μ’ ἔλεγε κακὸν τι ψεῦδος ἢ μικρά μου κόρη. Ὡς πρὸς τὴν Ἀσπασίαν, ἣ ὁποία σ’ ἔδωκε τόσον πονηρὰν συμβουλήν, ποτὲ πλέον δὲν θέλω τὴν ἀφήσειν νὰ παίξῃ μαζῇ σὺ. Ἐγὼ θέλω εἰδοποιήσειν τὴν μητέρα τῆς ἀθλίας αὐτῆς κόρης. Ἀλλ’ ἐπειδὴ ἐσὺ τῶρα δὲν ἔχεις συντρόφισσαν νὰ παίξῃς, ἅς σὲ εἶπω, ἂν ἀγαπᾷς, μίαν ἱστορίαν ἐκ τῆς Ἀγίας Γραφῆς.*

‘*Σᾶς εὐχαριστῶ, ἀκριβή μῆτερ,*’ εἶπεν ἡ Καλλιόπη· *προτιμῶ ν’ ἀκούω ἱστορίας ἀπὸ τὴν Βίβλον παρὰ νὰ παίζω.*’ ‘*Φέρε λοιπὸν τὸ ἐργόχειρόν σου, ἀκριβή μου, καὶ θέλω σὲ εἰπεῖν περὶ κακοῦ τινὸς δούλου, ὀνομαζομένου Γιεζι, ὅστις ἐψεύσθη εἰς τὸν αὐθέντην του.*’

‘*Καὶ τάχα, μῆτερ, ἐξεσκεπάσθη τὸ κακὸν τοῦ ψεῦμα;*’

‘*Μάλιστα, καὶ ἔλαβε μεγαλωτάτην τιμωρίαν, —ἔγινε λεπρός. Ἀπὸ τοῦτο δὲ ἐμποροῦμεν νὰ γνωρίσωμεν, πόσον μισεῖ ὁ Θεὸς τὴν ψευδολογίαν.*’

Ο ΣΚΥΛΟΣ ΚΑΙ Η ΣΚΙΑ.

Σκύλος τις, περὶνῶν ποταμὸν ἐπάνω εἰς σάνδα, μὲ κομμάτιον κρέατος εἰς τὸ στόμα, ἶδε τὴν σκιάν του εἰς τὸ νερὸν, καὶ ἐφαντάσθη ὅτι εἶναι ἄλλος σκύλος μὲ ἄλλο καὶ μεγαλύτερον κομμάτιον κρέατος. Εὐθὺς λοιπὸν ἔρριψε τὸ ἰδικόν

του κομμάτιον εἰς τὸν ποταμὸν, ἔδωκεν· ἡ ἀρ-
πάξῃ τὸ κομμάτιον ἐκείνου· ἀλλὰ πόσον μεγá-
λως ἐλυπήθη, ὅταν ἔγινεν ἄφαντος ἀπὸ τοὺς
ὀφθαλμοὺς του! ‘Δυστυχὴς ἐγὼ!’ ἐφώναξεν·
‘ἀφῆκα τὴν οὐσίαν, διὰ νὰ πιάσω τὴν σκιάν.’

Ἐπιμύθιον.

‘Ο μῦθος ἀποβλέπει τὰς πλεονέκτας, οἵτινες,
ἐπιθυμοῦντες περισσότερά, χάνουν ἢ ὅσα ἔχεν.

ΠΑΙΣ ΨΕΤΣΤΗΣ.

Παιδίον τι, τοῦ ὁποίου ἔργον ἦτο νὰ βόσκη
πρόβατα, ἐφώναξεν ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν εἰς
τοὺς γείτονάς τε, ‘Βοηθεῖτε, βοηθεῖτε! ὁ λύκος,
ὁ λύκος ἔρχεται!’ ὅτε δὲ οἱ γείτονες, πιστεύοντες
ὅτι λέγει ἀλήθειαν, ἔτρεχαν πρὸς βοήθειάν του,
ἀντὶ νὰ τοὺς εὐχαριστῇ διὰ τὴν καλοσύνην των,
τοὺς ἐπεριγέλα.

Τὸ παιγνίδιον τοῦτο ἔπαιξεν αὐτὸς ὁ παῖς
πολλὰκις· ἀλλὰ, τέλος πάντων, ἦλθε τῷ ὄντι ὁ
λύκος, καὶ ἤρχισε νὰ σχίξῃ καὶ νὰ κατατρώγῃ

τὰ πρόβατα. Τὸ παιδίον τότε ἐφώναζε μὲ δλην του τήν δύναμιν· ἀλλ' οἱ γείτονες, διδαχμένοι ἀπὸ τήν πείραν, ἔ νομίζοντες ὅτι τοὺς περιγελαῖ πάλιν, δὲν τὸν ἔδωκαν κάμμίαν ἀκρόασιν. Τοιουτοτρόπως, εὐρῆκεν ὁ λύκος ἄδειαν, ἔ ἠφάνισεν εὐχέλως ὅλον τὸ ποίμνιον.

Ἐπιμύδιον.

Δὲν πιστεύουν οἱ ἄνθρωποι τοὺς ψεύστας, ἔ ὅταν λέγωσι τήν ἀλήθειαν.

Ο ΑΔΙΚΟΣ ΚΡΙΤΗΣ.

Γεωργός τις ἐμβῆκεν εἰς τὸν οἶκον ἐνὸς κριτῆ, γείτονός του, πολλὰ στενοχωρημένος διὰ κάποιον συμβεβηκός, τὸ ὁποῖον ἔλεγεν ὅτι τὸν ἐλύπησαν ὑπερβολικά.

‘Τί εἶναι;’ τὸν ἠρώτησεν εὐθύς ὁ κριτής.

‘Ἐν ἀπὸ τὰ βῶδιά σας, κύριε,’ ἀπεκρίθη ὁ γεωργός, ‘ἐπληγώθη ἀπὸ κακόν τινα ταῦρόν μου, καὶ θελω νὰ μάθω κατὰ ποῖον τρόπον δύναμαι νὰ σᾶς ἀντιπληρώσω.’

‘Εἶσαι ἄνθρωπος πολλὰ τίμιος,’ εἶπεν ὁ κριτής, ‘ἔ δὲν ἐμπορεῖς νὰ τὸ νομίσης ἄδικον, ὡν ἐπάρω εἰς ἀντιπληρωμὴν ἐν ἀπὸ τὰ ἰδικά σου βῶδια.’

‘Εἶναι δικαιοτάτον, βέβαια,’ ἀπεκρίθη ὁ γεωργός· ‘πλὴν, τί εἶπα; ἔκαμα λάθος. Ὁ ἰδικός σας ταῦρος ἐπλήγωσεν ἐν ἀπὸ τὰ ἰδικά μου βῶδια.’

‘Ἀλήθεια! τοῦτο ἀλλάσσει τὴν ὑπόθεσιν ὅλως διόλου,’ εἶπεν ὁ κριτής. ‘Πρὶν εἶπει νὰ ἐξετάσω τὸ πρᾶγμα, καὶ ἌΝ...

‘Ἀλλοίμονον!’ ἀπεκρίθη ὁ γεωργός· ‘ἐγώ

βλέπω καθαρά, ὅτι αὐτὸ τὸ ἌΝ δὲν ἤθελεν εἶσθαι ἀναγκαῖον, ἅν εἴχετε τόσην προθυμίαν νὰ δίδετε τὸ δίκαιον, ὅσην ἔχετε νὰ τὸ λαμβάνετε.

Η ΧΩΡΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟ ΣΤΑΜΝΙΟΝ ΤΟΥ ΓΑΛΑΚΤΟΣ.

Χωρική τις, ἔχουσα ἐπάνω εἰς τὴν κεφαλὴν σταμνίον γεμάτον ἀπὸ γάλα, ἐπροπάτει στοχαστικά, ὅτε τῆς ἦλθαν εἰς τὸν νοῦν οἱ ἀκόλουθοι συλλογισμοί.—

‘Μὲ τὸ ἀργύριον, τὸ ὁποῖον θέλω πιάσειν πωλοῦσα τὸ γάλα τοῦτο, θέλω δυνηθῆν νὰ ἀγοράσω τριακόσια αὐγά. Αὐτὰ δὲ τὰ αὐγά θέλουν μοῦ κάμειν τὸλιγώτερον διακόσια πενήκοντα ὀρνιθοπούλια. Αὐτὰ δὲ τὰ ὀρνιθοπούλια θέλουν εἶσθαι εἰς κατάστασιν νὰ τὰ φέρω εἰς τὴν ἀγορὰν τὰ Χριστούγεννα· ἔ οὕτω, ἀναμφιβόλως, θέλω ἔχειν ἀργύριον ἀρκετὸν ν’ ἀγοράσω ἓν φόρεμα ὠραιότατον. Στολισμένη μὲ αὐτὸ, θέλω ὑπάγειν εἰς τὴν πανήγυριν, ὅπου, βλέποντές με ὅλοι οἱ νέοι, ἐξάπαντος θέλουν ἐπιθυμῆσαι νὰ μὲ νυμφευθῶσιν· ἀλλ’ ἐγὼ ἴσως θέλω τοὺς ἀποβάλειν ὅλους, καὶ μὲ καταφρονητικὸν τρόπον μακρυνθῆν ἀπὸ αὐτούς.’

Ζαλισθεῖσα ἀπὸ τὸν θριαμβευτικὸν τοῦτον στοχασμὸν, δὲν ἠμπόρεσε νὰ μὴ δείξῃ μὲ τὴν κεφαλὴν ὅ,τι ἐμελετοῦσε μὲ τὴν φαντασίαν· ὅτε, ἰδοὺ, ἔπεσε τὸ σταμνίον ἀπὸ τὴν κεφαλὴν, καὶ μὲ αὐτὸ ὅλαι τῆς αἰ ἐλπίδες!

Ἐπιμόθιον.

Κινδυνεύουν πάντοτε οἱ ἄνθρωποι, ὅταν ὁδηγῶνται ἀπὸ τὴν φαντασίαν.

ΔΙΑΛΟΓΟΙ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟΙ.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ. Πόσας ἡμέρας ἔχει ὁ χρόνος ;

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ. Τριακοσίας ἐξήκοντα πέντε.

Ερ. Πόσας ἐβδομάδας ἔχει ὁ χρόνος ;

Απ. Πεντήκοντα δύο.

Ερ. Πόσας ἡμέρας ἔχει ἡ ἐβδομάς ;

Απ. Ἑπτά.

Ερ. Πῶς ὀνομάζονται ;

Απ. Κυριακή, Δευτέρα, Τρίτη, Τετάρτη, Πέμπτη, Παρασκευή, καὶ Σάββατον.

Ερ. Πόσας ὥρας ἔχει τὸ ἡμερονύκτιον ;

Απ. Εἰκοσιτέσσαρας.

Ερ. Πόσα λεπτὰ ἔχει ἡ ὥρα ;

Απ. Ἐξήκοντα.

Ερ. Πόσα δεύτερα ἔχει τὸ λεπτόν ;

Απ. Ἐξήκοντα.

Ὁ καιρὸς μετρεῖται ἀπὸ τὰ ὥρολόγια καὶ ἀμμουῶλια. Τοῦ ἡλίου τὸ φῶς κάμνει τὴν ἡμέραν, ἡ δὲ σκιά τῆς γῆς κάμνει τὴν νύκτα. Ἡ γῆ εἶναι στρογγύλη, καὶ γυρίζει ἀπὸ τὴν δύσιν πρὸς τὴν ἀνατολὴν μίαν φορὰν τὸ ἡμερονύκτιον. Τῆς ἡμέρας ὁ καιρὸς εἶναι διὰ ἐργασίαν, ὁ δὲ τῆς νυκτὸς διὰ ὕπνον καὶ ἀνάπausιν.—Τὰ παιδιά πρέπει νὰ πλαγιάζωσι καὶ νὰ ἐξυπνώσιν ἐνωρίς.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

Ερ. Πῶς διαιρεῖται ὁ χρόνος ;

Απ. Εἰς μῆνας καὶ καιροὺς.

Ερ. Πόσοι εἶναι οἱ μῆνες ;

Ἄπ. Δώδεκα.

Ἐρ. Ποῖα εἶναι τὰ ὀνόματά των ;

Ἄπ. Ἰανουάριος, Φεβρουάριος, Μάρτιος, Ἀπρίλιος, Μάιος, Ἰούνιος, Ἰούλιος, Αὐγустος, Σεπτέμβριος, Ὀκτώβριος, Νοέμβριος, καὶ Δεκέμβριος.

Ἐρ. Πόσας ἡμέρας ἔχει καθείς ἀπὸ τοὺς μῆνας ;

Ἄπ. Ὁ Ἀπρίλιος, Ἰούνιος, Σεπτέμβριος, καὶ Νοέμβριος, ἔχουν τριάκοντα. Ὁ Φεβρουάριος κοινῶς μὲν ἔχει εἰκοσιοκτὼ, ὅταν δὲ ὁ χρόνος ᾗναι δίσεκτος, εἰκοσιεννέα. Οἱ ἐπίλοιποι ἑπτὰ ἔχουν τριάκοντα μίαν.

Ἐρ. Κάθε πότε εἶναι ὁ χρόνος δίσεκτος ;

Ἄπ. Μίαν φοράν κάθε τέσσαρας χρόνους.

Ἐρ. Πότε ἀρχίζει ὁ χρόνος ;

Ἄπ. Τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς Ἰανουαρίου, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐορτάζεται καὶ ὁ ἅγιος Βασίλειος. Τότε ἀποδίδουν οἱ ἄνθρωποι ὁ ἓνας εἰς τὸν ἄλλον τὰς ἐγκαρδίους των εὐχάς, καὶ τὰ καλὰ παιδία λαμβάνουν βραβεῖα καὶ χαρίσματα.

Ὁ σεληνιακὸς μὴν ἔχει σχεδὸν εἰκοσιεννέα ἡμισυ ἡμέρας.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

Ἐρ. Πόσοι εἶναι αἱ καιροὶ τοῦ χρόνου ;

Ἄπ. Τέσσαρες. Ἀνοιξίς, Καλοκαίριον, Φθινοπώρον, καὶ Χειμῶν.

Ἐρ. Πόσους μῆνας ἔχει κάθε καιρὸς ;

Ἄπ. Τρεῖς. Οἱ μῆνες τῆς Ἀνοιξέως εἶναι ὁ Μάρτιος, Ἀπρίλιος, καὶ Μάιος. Οἱ μῆνες τοῦ Καλοκαιρίου, ὁ Ἰούνιος, Ἰούλιος, καὶ Αὐγустος. Οἱ μῆνες τοῦ Φθινοπώρου, ὁ Σεπτέμβριος, Ὀκτώβριος, καὶ Νοέμβριος. Οἱ μῆνες τοῦ

Χειμῶνος, ὁ Δεκέμβριος, Ἰανουάριος, καὶ Φεβρουάριος.

Ἐρ. Διατί ὀνομάζονται ὁ Μάρτιος, Ἀπρίλιος, καὶ Μάϊος, Ἀνοιξίς;

Ἀπ. Διότι, τοὺς τρεῖς αὐτοὺς μῆνας, ἡ γῆ καὶ τὰ δένδρα, τρόπον τινά, ἀνοίγουσιν· ἡ γῆ βλαστάνει χόρτα καὶ λουλούδια, καὶ τὰ δένδρα φύλλα καὶ ἄνθη. Ἡ ἐξοχὴ τὸν καιρὸν αὐτὸν εἶναι καταπρασίνη καὶ ὥραιοςτάτη, γέμει ἀπὸ τερπνῶς εὐωδίας, καὶ ἀντιλαλεῖ τὰ γλυκεῖα κελαδήματα τῶν πουλίων.

Ἐρ. Τί ἔχεις νὰ εἴπῃς περὶ τοῦ Καλοκαιρίου;

Ἀπ. Τὸν Ἰούνιον, Ἰούλιον, καὶ Αὐγουστον, εἶναι πάντοτε καλοσύνη. Ὁ ἥλιος διαχέει τότε τὰς θερμὰς τοῦ ἀκτίνας ἐπάνω εἰς τὴν γῆν, καὶ ὠριμάζει τὰ διάφορα εἶδη τῶν καρπῶν. Τὸν Ἰούνιον, ὅστις ὀνομάζεται καὶ Θεριστῆς, θερίζονται τὰ σιτάρια· καὶ τὸν Ἰούλιον, ὅστις ὀνομάζεται καὶ ἁλωνιστῆς, ἁλωνίζονται. Ὁ δὲ Αὐγουστος λέγεται τρυγητῆς, ἐπεὶ τότε τρυγῶνται τὰ σταφύλια, ἀπὸ τὰ ὅποια γίνεται τὸ κρασίον.

Ἐρ. Διατί ὀνομάζονται οἱ τρεῖς ἀκόλουθοι μῆνες Φθινόπωρον;

Ἀπ. Διότι τὰ ὀπωρικὰ φθίνουσιν τότε, δηλαδὴ τελειόνει. Τὸν καιρὸν τοῦτον τε χρόνος, τὰ φυτὰ μαραίνονται, τοῦ δάσους τὰ φύλλα κοκκινίζουν ἢ κιτρινίζουν, καὶ πίπτουν ἀπὸ τὰ δένδρα, καὶ ἡ φύσις γυμνώνεται ἀπὸ μέγα μέρος τῆς χλωρότητος καὶ πρασινίας τῆς.

Ἐρ. Τί ἔχεις νὰ εἴπῃς περὶ τοῦ Χειμῶνος;

Ἀπ. Τὸν Χειμῶνα, οἱ ἄνεμοι φυσοῦν πολυλάκις σφοδρά, αἱ βροχαὶ εἶναι συχναί, καὶ τὰ χιόνια πίπτουν εἰς τὰ βουνά. Εἰς ψυχρὰ μέρη τοῦ κόσμου, παγόνει αἱ λίμναι καὶ οἱ ποταμοί,

ἡ χιὼν σκεπάζει τὴν γῆν ὅλην, τὰ πετεινὰ δὲν κελαδοῦν εἰς τὸν ἀέρα, καὶ τὰ κτήνη τρέμουν ἀπὸ τὸ κρύος εἰς τὰ σπήλαια καὶ ἱπποστάσιά των.

Ὅταν ἡμεῖς ἔχωμεν χειμῶνα, εἰς ἄλλα τινὰ μέρη τοῦ κόσμου εἶναι καλοκαίριον· καὶ τὸ ἀνά-
παλιν.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ.

Ἐρ. Πόσας φορές τὸν χρόνον εἶναι ἡ ἡμέρα ἴση μὲ τὴν νύκτα;

Απ. Δύο· τὴν ὀγδόην τοῦ Μαρτίου, καὶ τὴν ἐνδεκάτην τοῦ Σεπτεμβρίου.

Ἐρ. Ἐχουν κανὲν ὄνομα χωριστὸν αἱ δύο αὗται ἡμέραι;

Απ. Ναί· ὀνομάζονται Ἰσημερίαι.

Ἐρ. Τὸ ἐπίλοιπον τοῦ χρόνου, εἶναι τάχα αἱ ἡμέραι μεγαλύτεραι ἢ μικρότεραι παρὰ τὰς νύκτας;

Απ. Τὸ ἥμισυ τοῦ χρόνου εἶναι μεγαλύτεραι, καὶ τὸ ἥμισυ μικρότεραι.

Ἐρ. Πότε εἶναι μεγαλύτεραι;

Απ. Ἀπὸ τὰς ὀκτῶ τοῦ Μαρτίου ἕως τὰς ἐνδεκατῆ Σεπτεμβρίαι, αἱ ἡμέραι εἶναι μεγαλύτεραι παρὰ τὰς νύκτας. Ἡ ἐννάτη τοῦ Ἰουνίου εἶναι ἡ πλέον μεγάλη ἡμέρα τοῦ χρόνου.

Ἐρ. Πότε δὲ εἶναι μικρότεραι;

Απ. Αἱ ἡμέραι εἶναι μικρότεραι παρὰ τὰς νύκτας ἀπὸ τὰς ἐνδεκα τοῦ Σεπτεμβρίαι ἕως τὰς ὀκτῶ τοῦ Μαρτίου. Ἡ ἐννάτη τοῦ Δεκεμβρίου εἶναι ἡ πλέον μικρὰ ἡμέρα τοῦ χρόνου.

Εἰς τὸ μέσον τῆς γῆς εἶναι πάντοτε ἰσημερία· εἰς δὲ τὰ δύο ἄκρα, τὸ ἥμισυ τοῦ χρόνου εἶναι ἡμέρα, καὶ τὸ ἥμισυ νύξ.

ΓΡΑΦΙΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΙ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ.

Εἰς ἕξ ἡμέρας ἔκαμεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, καὶ ὅλα ὅσα εὐρίσκονται μέσα εἰς αὐτόν. Ἐκαμε τὸν ἥλιον διὰ νὰ φωτίζῃ τὴν ἡμέραν, καὶ τὴν σελήνην νὰ φέγγῃ τὴν νύκτα. Ἐκαμε καὶ ὅλα τὰ ζῶα ἐπάνω εἰς τὴν γῆν, τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὰ ὀψάρια τῆς θαλάσσης.

Πᾶν χλωρὸν χόρτον, φυτὸν, καὶ δένδρον εἶναι ποίημα τῶν χειρῶν του. Ὅλα τὰ θηρία καὶ τὰ ἑρπετὰ, μικρὰ καὶ μεγάλα, ὅσα ἀναπνέουν καὶ ζῶσιν εἰς τὸν εὐρύχωρον τοῦτον κόσμον, χρεωστοῦν τὴν γέννησιν καὶ τὴν ζωὴν των εἰς αὐτόν.

Καὶ ἶδεν ὁ Θεὸς ὅτι ὅλα ἦσαν καλὰ, πλην δὲν ἦτον ἄνθρωπος νὰ δουλεύῃ τὴν γῆν· διὰ τοῦτο ἐπλασεν ἀπὸ χῶμα τὸν ἄνθρωπον νὰ τὴν καλλιεργῇ, καὶ τοῦ ἐνεφύσησεν εἰς τὰς μυκτῆρας πνοὴν ζωῆς, καὶ τὸν ἔδωκεν ἐξουσίαν ἐπάνω εἰς ὅλα τὰ πρᾶγματα. Ὁ δὲ ἄνθρωπος ὠνόμασεν ὅλα τὰ κτήνη τοῦ ἀγροῦ, τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὰ ὀψάρια τῆς θαλάσσης.

Δὲν ἦτον ὁμως εἰς τὸν ἄνθρωπον βοηθὸς ὁμοίος τε· ἀλλ' ὁ Θεὸς ἔβαλεν ἑκστασιν ἐπάνω εἰς τὸν Ἀδὰμ, καὶ ἀπεκοίμισεν αὐτόν. Ἐπειτα ἐπῆρε μίαν ἀπὸ τὰς πλευράς του, ἐκ τῆς ὁποίας ἔκαμε γυναῖκα, καὶ τὴν ἔδωκεν εἰς τὸν ἄνδρα· τὸ δὲ ὄνομα αὐτῆς ἦτον Εὕα. Καὶ ἀπὸ τοὺς δύο τούτους ἐγεννήθησαν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι.

Ο ΚΑΤΑΚΛΕΤΣΜΟΣ.

Ἰδὼν ὁ Κύριος ὅτι ἐπλήθυνεν ἡ κακία τοῦ ἀνθρώπου ἐπάνω εἰς τὴν γῆν, ὅτι ὅλη ἡ διανόησις τῶν λογισμῶν τῆς καρδίας του δὲν ἦτον ἄλλο παρὰ κακία ὅλας τὰς ἡμέρας, εἶπε, 'Θέλω ἐξαλείψειν τὸν ἄνθρωπον, τὸν ὅποιον ἔπλασα, ἀπὸ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς· ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον ἕως εἰς τὸ κτήνος, ἕως εἰς τὸ ἔρπετον, καὶ ἕως εἰς τὸ πετεινὸν τοῦ οὐρανοῦ.' Ὁ δὲ Νῶε, ὢν ἄνθρωπος δίκαιος, εὗρήκε χάριν ἔμπροσθεν τοῦ Κυρίου, καὶ ἐπροστάχθη ἀπ' αὐτὸν νὰ κάμῃ κιβωτὸν διὰ νὰ σωθῇ.

Εἰς δὲ τὸν ἑξακοσιοστὸν χρόνον τῆς ζωῆς τοῦ Νῶε, ἐσχίσθησαν ὅλαι αἱ πηγαὶ τῆς μεγάλης ἀβύσσου, καὶ οἱ καταρῶνται τῶν οὐρανῶν ἠνοίχθησαν. Καὶ ἦτον ἡ βροχὴ ἐπάνω εἰς τὴν γῆν τεσσαράκοντα ἡμέρας ἔ τεσσαράκοντα νύκτας.

Κατὰ ταύτην τὴν ἰδίαν ἡμέραν ἐμβῆκεν ὁ Νῶε, καὶ ὁ Σήμ, καὶ ὁ Χάμ, καὶ ὁ Ἰάφεθ, οἱ υἱοὶ τοῦ Νῶε, καὶ ἡ γυνὴ τοῦ Νῶε, καὶ αἱ τρεῖς γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐτοῦ ὁμοῦ μὲ αὐτοὺς εἰς τὴν κιβωτόν. Καὶ ἦλθαν πρὸς τὸν Νῶε δύο δύο, ἀρσενικὸν καὶ θηλυκὸν, ἀπὸ πᾶσαν σάρκα, ἡ

ὅποια ἔχει εἰς τὸν ἑαυτὸν της πνεῦμα ζωῆς, καὶ ἔκλεισεν ὁ Κύριος τὴν κιβωτὸν ἐπάνω του.

Καὶ ἔγινεν ὁ κατακλυσμὸς τεσσαράκοντα ἡμέρας ἐπάνω εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐπλήθυναν τὰ ὕδατα, καὶ ἐσῆκωσαν τὴν κιβωτὸν, καὶ ὑψώθη ὑπεράνω τῆς γῆς, καὶ ἡ κιβωτὸς ἐφέρετο ἐπάνω εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῶν ὑδάτων· Ἐσκεπάσθησαν δὲ ὅλα τὰ ὑψηλότερα ὄρη, τὰ ὅποια ἦσαν ὑποκάτω εἰς ὅλον τὸν οὐρανόν· καὶ ἀπέθανε πᾶσα σὰρξ, ἡ ὅποια ἐκινεῖτο ἐπάνω εἰς τὴν γῆν.

Ἀφοῦ ἐπεκράτησαν τὰ ὕδατα ἑκατὸν πενήκοντα ἡμέρας, ἐνθυμήθη ὁ Θεὸς τὸν Νῶε, καὶ ἔκαμε νὰ ὀλιγοστεύσωσι τὰ ὕδατα. Ἐκάθισε δὲ ἡ κιβωτὸς ἐπάνω εἰς τὰ ὄρη Ἀραράτ.

Ο ΑΒΡΑΑΜ ΠΡΟΣΦΕΡΩΝ ΤΟΝ ΙΣΑΑΚ.

Θέλων ὁ Θεὸς νὰ δοκιμάσῃ τὸν Ἀβραάμ, ἐπρόσταξεν αὐτὸν νὰ θυσιάσῃ τὸν μογογενῆ τέλειον Ἰσαάκ. Ἐσηκώθη λοιπὸν ὁ Ἀβραάμ τὸ πρωῒ, καὶ ἐσαμάρωσε τὴν ὄνον του, καὶ ἐπῆρε μεθ' ἑαυτοῦ δύο ἀπὸ τοὺς δούλους τε, καὶ τὸν Ἰσαάκ τὸν υἱὸν του, καὶ ἀφοῦ ἐσχίσε ξύλα διὰ τὴν ὀλο-

κατόωσιν, ἐσηκώθη, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸν τόπον, τὸν ὅποιον εἶπεν εἰς αὐτὸν ὁ Θεός.

Τὴν δὲ τρίτην ἡμέραν ἐσήκωσεν ὁ Ἀβραάμ τοὺς ὀφθαλμοὺς του, καὶ ἶδε τὸν τόπον μακρόθεν. Καὶ εἶπεν ὁ Ἀβραάμ εἰς τοὺς δούλους τε, ‘Σεῖς μὲν καθίσετε αὐτοῦ μὲ τὴν ὄνον· ἐγὼ δὲ καὶ τὸ παιδάριον θέλομεν ὑπάγειν ἕως ἐκεῖ· καὶ, ἀφοῦ προσκυνήσωμεν, θέλομεν ἐπιστρέψειν εἰς σᾶς.’ Καὶ ὁ Ἀβραάμ ἐπῆρε τὰ ξύλα τῆς ὀλοκαυτώσεως, καὶ ἔβαλεν αὐτὰ ἐπάνω εἰς τὸν Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν του· καὶ ἐπῆρεν εἰς τὴν χειρὰ του τὸ πῦρ καὶ τὴν μάχαιραν, καὶ ὑπῆγαν οἱ δύο αὐτοὶ ὁμοῦ.

Τότε ἐλάλησεν ὁ Ἰσαὰκ εἰς τὸν Ἀβραάμ τὸν πατέρα του, καὶ εἶπε, ‘Πάτερ μου.’ καὶ ἐκεῖνος ἀπεκρίθη, ‘Ἰδοὺ ἐγὼ, τέκνον μου.’ καὶ ὁ Ἰσαὰκ εἶπεν, ‘Ἰδοὺ τὸ πῦρ καὶ τὰ ξύλα· ἀλλὰ ποῦ εἶναι τὸ πρόβατον διὰ τὴν ὀλοκαύτωςιν;’ Καὶ ὁ Ἀβραάμ εἶπεν, ‘Ὁ Θεός, τέκνον μου, θέλει προβλέψειν διὰ τὸν ἑαυτὸν του πρόβατον εἰς ὀλοκαύτωςιν.’ καὶ ὑπῆγαιναν οἱ δύο αὐτοὶ ὁμοῦ. Καὶ ἀφοῦ ἔφθασεν εἰς τὸν τόπον, τὸν ὅποιον εἶπεν εἰς αὐτὸν ὁ Θεός, ὠκοδόμησεν ἐκεῖ ὁ Ἀβραάμ θυσιαστήριον, καὶ ἠτοίμασε τὰ ξύλα, καὶ ἔδεσε τὸν Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν του, καὶ ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὸ θυσιαστήριον ἐπάνω εἰς τὰ ξύλα.

Καὶ ὁ Ἀβραάμ ἠπλώσε τὴν χειρὰ του, καὶ ἔλαβε τὴν μάχαιραν διὰ νὰ σφάξῃ τὸν υἱὸν του. Ὁ δὲ ἄγγελος τοῦ Κυρίου ἐφώναξεν εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν, καὶ εἶπεν, ‘Ἀβραάμ, Ἀβραάμ!’ καὶ αὐτὸς ἀπεκρίθη, ‘Ἰδοὺ ἐγώ.’ Καὶ εἶπε, ‘Μὴ βάλης τὴν χειρὰ σου ἐπάνω εἰς τὸ παιδάριον, καὶ τίποτε μὴ κάμῃς εἰς αὐτό· διότι τώρα ἐγνώρισα ὅτι σὺ φοβεῖσαι τὸν Θεόν, ἐπειδὴ θὲν ἐλυπήθης τὸν υἱόν σου τὸν μονογενῆ δι’ ἐμέ.’

Καὶ ἐσῆκωσεν ὁ Ἀβραάμ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ ἶδε· καὶ ἰδοὺ, ἐν κριάριον ὀπισθεν αὐτοῦ πιασμένον ἀπὸ τὰ κέρατα εἰς ἓν φυτὸν πυκνόκλαδον· καὶ ὑπῆγεν ὁ Ἀβραάμ, καὶ ἐπῆρε τὸ κριάριον, καὶ ἐπρόσφερεν αὐτὸ εἰς ὀλοκαύτωμα ἀντὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.

ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.

Ὅταν ὁ Αὐγουστος Καῖσαρ ἦτον αὐτοκράτωρ τῆς Ῥώμης, ἐξέδωκε δόγμα διὰ νὰ γένῃ ἀπογραφὴ τῶν κατοίκων ὅλης τῆς οἰκουμένης. Καὶ ὅλοι ὑπήγαιναν διὰ νὰ ἀπογραφῇ ὁ καθεὶς εἰς τὴν ἰδίαν τοῦ πόλιν.

Τότε καὶ ὁ Ἰωσήφ ἀνέβη ἀπὸ τὴν πόλιν Ναζαρετ εἰς τὴν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας, διὰ νὰ ἀπογραφῇ ὁμοῦ μετὰ τὴν Μαριὰμ τὴν ἀρραβωνιαστικὴν τοῦ γυναῖκα, ἣ ὅποια ἦτον ἔγκυος.

Ἐνῷ δὲ εὐρίσκοντο ἐκεῖ, ἐφθασε καὶ ὁ καιρὸς τοῦ νὰ γεννήσῃ. Καὶ ἐγέννησε τὸν πρωτότοκον υἱὸν αὐτοῦ, καὶ τὸν ἐσπαργάνωσε, καὶ τὸν ἐπλαγίασε μέσα εἰς τὴν φάτνην· καθότι δὲν ἦτο τόπος εἰς αὐτὸ τὸ ξενοδοχεῖον.

Καὶ ποιμένες τινὲς εὐρέθησαν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, οἵτινες ἐπαράμειναν εἰς τὰ χωράφια, καὶ

ἐφύλατταν κατὰ διαδοχὴν τὰ ποίμνιά των εἰς καιρὸν νυκτός. Καὶ ἰδοὺ ἐφάνη εἰς αὐτοὺς ὁ ἄγγελος Κυρίου, καὶ δόξα Κυρίου τοὺς ἐπερίλαμψε, καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν.

Ὁ δὲ ἄγγελος εἶπεν εἰς αὐτοὺς, 'Μὴ φοβέσθε· διότι, ἰδοὺ, ἐγὼ σᾶς ἀναγγέλλω χαρὰν μεγάλην, ἣ ὅποια θέλει εἰσθαι εἰς ὅλον τὸν λαόν· διότι σήμερον σᾶς ἐγεννήθη εἰς τὴν πόλιν τοῦ Δαβὶδ σωτὴρ, ὁ ὁποῖος εἶναι Χριστὸς Κύριος. Καὶ τοῦτο θέλει σᾶς εἰσθαι τὸ σημεῖον, Θέλετε εὐρεῖν βρέφος ἐσπαργανωμένον, καὶ κείμενον μέσα εἰς τὴν φάτιν.'

Καὶ ἔξαφνα ὁμοῦ μὲ τὸν ἄγγελον ἦλθε πλῆθος στρατεύματος οὐρανίου, οἱ ὅποιοι ἐδοξολόγουν τὸν Θεόν, καὶ ἔλεγον, 'Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία.'

ΠΕΡΙ ΤΟΥΤ ΑΣΩΤΟΥ ΤΙΟΥ.

Ἄνθρωπός τις εἶχε δύο υἱούς· καὶ ὁ νεώτερος ἀπὸ αὐτῶν εἶπεν εἰς τὸν πατέρα του, 'Πάτερ, δός με ἀπὸ τὴν περιουσίαν σου τὸ ἀνάλογόν μου μερίδιον.' Καὶ ἐμοίρασεν εἰς αὐτοὺς τὴν περιου-

σίαν του. Καὶ ὕστερον ἀπὸ ὀλίγας ἡμέρας ὁ νεώτερος υἱὸς του ἐσυνάθροισεν ὅλα του τὰ πράγματα, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς μακρυνὸν τόπον· καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισεν ὅλην τὴν περιουσίαν μὲ τὴν ἄσπυτον του ζωὴν.

Ἀφοῦ δὲ ἐσκόρπισεν ὅλα, συνέβη πεῖνα μεγάλη εἰς ἐκείνον τὸν τόπον, καὶ αὐτὸς ἤρχισε νὰ ὑστερῇται. Καὶ ὑπῆγε καὶ ἐπροσκολλήθη εἰς ἓνα ἀπὸ τῆς πολίτας ἐκείνης τῆς χώρας, ὁ ὁποῖος τὸν ἐστείλειν εἰς τὰ ὑποστατικά του διὰ νὰ βόσκη χοίρους. Καὶ ἐπεθύμει νὰ γεμίσῃ τὴν κοιλίαν του ἀπὸ τὰ ξυλοκέρατα, τὰ ὁποῖα ἔτρωγαν οἱ χοῖροι· καὶ κάνεις δὲν τὸν ἔδιδε.

Καὶ ὅτε ἦλθεν εἰς τὸν ἑαυτὸν τὴν, εἶπε, 'Πόσοι μισθωτοὶ δοῦλοι τοῦ πατρὸς μου ἔχουν περισσὸν ψωμίον, καὶ ἐγὼ χάνομαι ἀπὸ τὴν πεῖναν! Θέλω σηκωθῆν, καὶ θέλω ὑπάγειν εἰς τὸν πατέρα μου, καὶ θέλω εἰπεῖν εἰς αὐτὸν, Πάτερ, ἡμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, καὶ δὲν εἰμαι ἄξιος νὰ ὀνομασθῶ πλέον υἱὸς σου· κάμε με ὡς ἓνα μισθωτὸν δοῦλόν σου.' Καὶ ἐσηκώθη, καὶ ἦλθεν εἰς τὸν πατέρα του.

Καὶ ἐνῷ αὐτὸς ἦτο πολλὰ μακρὰν, τὸν ἶδεν ὁ πατήρ του, καὶ τὸν ἐλυπήθη· καὶ ἔτρεξε, καὶ ἔπεσεν εἰς τὸν λαιμὸν του, καὶ τὸν κατεφίλησε. Καὶ ὁ υἱὸς τὸν εἶπε, 'Πάτερ, ἡμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, καὶ δὲν εἰμαι ἄξιος νὰ ὀνομασθῶ πλέον υἱὸς σου.'

Ὁ πατήρ του ὁμως εἶπεν εἰς τοὺς δούλους του, 'Φέρετε ἐδῶ τὰ καλῆτερα φορέματα, καὶ ἐνδύσετε αὐτὸν, καὶ βάλετε εἰς τὴν χεῖρά του δακτυλίδιον, καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας του· καὶ φέρετε ἔξω τὸ μοσχάριον τὸ θρεπτόν, καὶ σφάξετέ το, νὰ φάγωμεν καὶ νὰ εὐφρανθῶμεν· ἐπειδὴ οὗτος

ὁ υἱὸς μου ἦτο νεκρὸς, καὶ ἀνέζησε· ὃ χαμένος, καὶ εὑρέθη.' Καὶ ἤρχισαν νὰ εὐφραίνωνται.

Ὁ δὲ μεγαλῆτερός τε υἱὸς ἦτον εἰς τὸ χωράφιον· καὶ, ἐνῷ ἐρχόμενος ἐπλησίασεν εἰς τὴν οἰκίαν, ἤκουσεν ὄργανα μουσικὰ καὶ χορούς. Καὶ ἐφώνησεν ἓνα ἀπὸ τοὺς δούλους, καὶ ἠρώτα τί εἶναι αὐτά; Καὶ ἐκεῖνος τὸν εἶπεν, 'Ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἦλθε· καὶ ὁ πατήρ σου ἔσφαξε τὸ θρεπτὸν μοσχάριον, διότι τὸν ἀπέλαβεν ὕμνη.' Καὶ ἐκεῖνος ἐθυμώθη, καὶ δὲν ἤθελε νὰ ἐμβῇ.

Λοιπὸν ὁ πατήρ ἦλθεν ἔξω, ὃ τὸν παρεκάλει. Καὶ ἐκεῖνος, ἀποκριθεὶς, εἶπεν εἰς τὸν πατέρα του, 'Ἰδοὺ, ἐγὼ σὲ δουλεύω τόσους χρόνους, ὃ ποτὲ κάμμιαν προσταγὴν σου δὲν ἐπαρήκουσα, καὶ οὔτε ἐρίφιον δὲν μὲ ἔδωκες ποτὲ, διὰ νὰ συνευφρανθῶ καὶ ἐγὼ ὁμοῦ μὲ τοὺς φίλους μου. Ὅτε δὲ ἦλθεν αὐτός ὁ υἱὸς σου, ὁ ὁπαῖος ἔφαγε μὲ τὰς πόρνas τὴν περιουσίαν σου, διὰ χάριν τε ἔσφαξες τὸ θρεπτὸν-μοσχάριον.' Καὶ ἐκεῖνος τὸν εἶπε, 'Τέκνον μου, σὺ πάντοτε ζῆς ὁμοῦ μὲ ἐμὲ, καὶ ὅλα τὰ ἰδιά μου εἶναι ἰδιά σου· ἔπρεπεν ὁμῶς νὰ χαρῶμεν καὶ νὰ εὐφρανθῶμεν, καθότι αὐτός ὁ ἀδελφός σου ἦτο νεκρὸς, καὶ ἀνέζησε, καὶ χαμένος, καὶ εὑρέθη.'

Ὁ ἄσωτος υἱὸς, μὴν εὐχαριστοῦμενος νὰ ἦναι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν καὶ ὁδηγίαν τοῦ πατρὸς του, ἀνεχώρησεν εἰς μακρυνὸν τόπον, ἐλπίζων νὰ εὐδαιμονήσῃ ἐκεῖ, ὡς ἐλεύθερος καὶ αὐτεξούσιος. Οὕτω καὶ οἱ ἄνθρωποι, μὴν ἀγαπῶντες νὰ ὑπακούωσι τὰς ἐντολὰς τοῦ οὐρανίου πατρὸς των, μακρύνονται ἀπὸ αὐτὸν, καὶ ὑπάγουν ζητοῦντες εὐδαιμονίαν εἰς τὰς ματαίας ἡδονὰς

τοῦ παρόντος κόσμου. Παρόμοια δὲ μὲ τὸν ἄσωτον νιδόν, καταντοῦν πολλάκις εἰς ἀτιμίαν καὶ ἀθλιότητα. Ἀλλὰ τόσον εἶναι μεγάλη τοῦ Θεοῦ ἡ εὐσπλαγχνία, ὥστε καὶ τότε, ἂν μετανοήσαντες ἐπιστρέψωσιν εἰς αὐτὸν μὲ ταπεινὴν καὶ συντετριμμένην καρδίαν, αὐτὸς τοὺς δέχεται προθύμως, καὶ τοὺς συγχωρεῖ.

Ο ΠΑΥΛΟΣ ΚΑΙ Ο ΣΙΛΑΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΦΥΛΑΚΗΝ.

Ὅτε ὁ Παῦλος καὶ ὁ Σίλας ἦσαν εἰς τοὺς Φιλίππους, τὸ πλῆθος ἐσηκώθη ἐναντίον των, καὶ τοὺς ἔφερεν ἔμπρὸς εἰς τοὺς στρατηγούς, οἱ ὅποιοι ἔσχισαν τὰ φορέματά των, καὶ ἔδωκαν προσταγὴν νὰ τοὺς ραβδίσωσι. Καὶ ἀφοῦ τοὺς ἔδειραν ἄρκετὰ, τοὺς ἔβαλαν εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ ἐπαράγγειλαν εἰς τὸν δεσμοφύλακα νὰ τοὺς φυλάττῃ μὲ ἀσφάλειαν. Ὁ δὲ δεσμοφύλαξ, ἐπειδὴ ἔλαβε τοιαύτην προσταγὴν, τοὺς ἔβαλεν εἰς τὴν ἐσωτέραν φυλακὴν, καὶ ἠσφάλισε τοὺς πόδας των εἰς τὸ ξύλον.

Περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον, ὁ Παῦλος ἔο Σίλας ἐπροσεύχοντο, καὶ ἐδοξολόγουν τὸν Θεόν· καὶ οἱ δέσμιοι τοὺς ἤκουαν. Ἐξαίφνης δὲ ἐγινε μέγας σεισμὸς, ὥστε ἐσαλεύθησαν καὶ τὰ θεμέλια τῆς φυλακῆς· καὶ ἀμέσως ἠνοίχθησαν ὅλαι αἱ θύραι, καὶ τὰ δεσμὰ ὅλων ἐλύθησαν.

Καὶ ὁ δεσμοφύλαξ, ὅταν ἐξύπνησε, καὶ ἶδεν ἀνοικτάς τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, ἔσυρε τὴν μάχαιραν, ἥ εἶχε σκοπὸν νὰ φονεύσῃ τὸν ἑαυτὸν του, ἐπειδὴ ἐνόμιζεν ὅτι οἱ δέσμιοι ἔφυγαν. Ὁ Παῦλος ὁμως μεγαλοφώνως τὸν ἐφώναξε, καὶ τὸν εἶπε, ‘Μὴ κάμῃς καὶνὲν κακὸν εἰς τὸν ἑαυτὸν σου· καθότι ὅλοι εἴμεθα ἐδῶ.’

Τότε ἐκεῖνος ἐζήτησε φῶς, καὶ ὑπῆγε μέσα, καὶ, ἐπειδὴ ἐτρόμαξεν, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τῆ Παύλου καὶ τοῦ Σίλα. Καὶ ἀφοῦ τοὺς ἔφερεν ἔξω, εἶπε, ‘Κύριοι, τί πρέπει νὰ κάμω διὰ νὰ σωθῶ;’ Καὶ ἐκεῖνοι τὸν εἶπαν, ‘Πίστευσε εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ θέλεις σωθῆν καὶ σὺ, καὶ ὅλοι οἱ οἰκεῖοί σου.’

Καὶ ἐλάλησαν εἰς αὐτὸν τὸν λόγον τῆ Κυρίου, καὶ εἰς ὅλους ὅσοι εὐρίσκοντο μέσα εἰς τὴν οἰκίαν του. Καὶ αὐτὸς τοὺς ἐπῆρε συνάμα τὴν ἰδίαν ὥραν τῆς νυκτός, καὶ ἔπλυνε τὰς πληγὰς των· καὶ ἀμέσως ἐβαπτίσθη καὶ αὐτὸς, καὶ ὅλοι οἱ οἰκεῖοί του. Καὶ ἀφοῦ τοὺς ἀνεβίβασεν εἰς τὴν οἰκίαν του, ἔβαλεν ἔμπροσθέν των τράπεζαν, ἥ ἐχάρη κατ’ ὑπερβολὴν μὲ ὅλην του τὴν οἰκίαν, διότι ἐπίστευσεν εἰς τὸν Θεόν.

ΔΙΑΔΟΓΟΙ ΗΘΙΚΟΙ.

ΧΡΗΣΙΣ, ΚΑΤΑΧΡΗΣΙΣ.

ΠΑΙΔΙΟΝ. Φιλοστοργότατέ μου πάτερ, ἀληθινὰ ἡ κατὰ χρῆσις εἶναι ἀπηγορευμένη;

ΠΑΤΗΡ. Καὶ ποῖος σέ τὸ εἶπε;

ΠΑΙΔ. Ἡ ἀδελφή μου. Τὴν ἠρώτησα τί τάχα εἶναι ἡ κατὰ χρῆσις, ἀλλ' οὐδ' αὐτὴ δὲν ἐξεύρει.

ΠΑΤ. Ἐὰν θέλῃς, παρευθὺς τὸ μανθάνεις. Ὅλα, ὅσα ἔχεις, σέ ἐδόθησαν ὄχι ἀπλῶς διὰ τὰ ἐχθρὰ, ἀλλὰ διὰ τὰ μεταχειρίζεσθαι εἰς κᾶτι. Ὁ ἄρτος διὰ τί σέ δίδεται;

ΠΑΙΔ. Διὰ τὸν φάγω.

ΠΑΤ. Ἡ δὲ σφαῖρα;

ΠΑΙΔ. Διὰ τὸ παίζω μὲ αὐτήν.

ΠΑΤ. Ἀλλὰ τὰ βιβλία;

ΠΑΙΔ. Διὰ τὸ ἀναγινώσκω.

ΠΑΤ. Ἐὰν λοιπὸν μεταχειρίζεσθαι κάθε τι εἰς τὴν χρεῖαν, διὰ τὴν ὁποίαν σέ εἶναι δομένον, λέγεται ὅτι κάμνεις καλὴν μεταχείρισιν, ἢ ὀρθὴν χρῆσιν. ἤγουν, ἐὰν τὸν μὲν ἄρτον τρώγῃς, τὰ δὲ βιβλία ἀναγινώσκῃς, καὶ μὲ τὴν σφαῖραν παίζῃς, τότε μεταχειρίζεσθαι αὐτὰ ὀρθῶς. Ἐὰν δὲ τὰ μεταχειρισθῇς ὥς δὲν πρέπει, τοῦτο λέγεται κατὰ χρῆσις, ἢ εἶναι ἀπηγορευμένον. Παραδείγματος χάριν, εἰς τί πρέπει νὰ μεταχειρίζεσθαι τὰ φορέματά σου;

ΠΑΙΔ. Νὰ τὰ φορῶ.

ΠΑΤ. Ἐὰν λοιπὸν τὰ φορῇς, τοῦτο χρῆσις εἶναι ἡ κατὰ χρῆσις;

ΠΑΙΔ. Μὲ φαίνεται ὅτι εἶναι χρῆσις.

ΠΑΤ. Ἀναμφιβόλως. Ἐὰν δὲ μὲ τὰ φορέματά σου σφογγίξης τὴν τράπεζαν ἢ τὸ πάτωμα, τοῦτο χρήσις εἶναι ἢ κατάχρησις ;

ΠΑΙΔ. Κατάχρησις.

ΠΑΤ. Ἐὰν μὲ τὴν σφαῖραν κτυπήσης τὴν ἀδελφὴν σου εἰς τὴν κεφαλὴν, τοῦτο δίκαιον εἶναι ἢ ἀδίκον ;

ΠΑΙΔ. Ἀδίκον.

ΠΑΤ. Διὰ τοῦτο ἄράγε σ' ἐδόθη ;

ΠΑΙΔ. Ὁχι διὰ τοῦτο.

ΠΑΤ. Τοῦτο λοιπὸν εἶναι δικαία χρήσις ἢ ἀδίκος ;

ΠΑΙΔ. Ἀδίκος.

ΠΑΤ. Ἐὰν μὲ τὸ μαχαίριον κόπτης τὰ φαγητά σου, τοῦτο χρήσις εἶναι ἢ κατάχρησις ;

ΠΑΙΔ. Χρήσις.

ΠΑΤ. Ἄν δὲν ἔτρωγες τὸν ἄρτον σου, ἀλλ' ἔκαμνες ἀπ' αὐτὸν σφαίρια διὰ νὰ παίξης, τοῦτο χρήσις ἢ θελεν εἶσθαι ἢ κατάχρησις ;

ΠΑΙΔ. Κακίστη κατάχρησις.

ΠΑΤ. Τοῦτο λοιπὸν ἀπηγορευμένον ἢ συγχωρημένον τὸ νομίζεις ;

ΠΑΙΔ. Ἀπηγορευμένον.

ΠΑΤ. Παρομοίως εἶναι ἀπηγορευμένη πᾶσα κατάχρησις.

ΦΡΟΝΙΜΟΣ, ΑΦΡΩΝ.

ΠΑΙΔ. Πάτερ, ἐχθὲς εἶπετε, ὅτι ὁ Ἀναστάσιος ἐμετανόησε διὰ τὴν ἀφροσύνην του. Τί τάχα εἶναι ἢ ἀφροσύνη ;

ΠΑΤ. Ἡ ἀφροσύνη εἶναι ιδιότης ἀνθρώπου, ὁ ὅποιος κάμνει πρᾶγμα βλαπτικὸν ἢ λυπηρὸν εἰς τὸν ἑαυτὸν του. Ἐξευρεῖς, ὅτι ἄλλα μὲν σε προξενοῦν ἡδονήν, ἄλλα δὲ λύπην καὶ δυσἀρέσκειαν.

ΠΑΙΔ. Μάλιστα, τὸ ἐξεύρω.

ΠΑΤ. Ἐὰν ἀπὸ δύο ἡτρία πράγματα ἔχῃς νὰ ἐκλέξῃς ἓν, καὶ ἐκλέξῃς ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον σε φέρει μεγαλητέραν ὠφέλειαν καὶ περισσοτέραν ἡδονήν, τότε λέγεσαι φρόνιμος. Ἐὰν ὁμως ἐκλέξῃς ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον σε φέρει πολλὰ ὀλίγην ὠφέλειαν, ἢ ἐνδέχεται, τέλος πάντων, καὶ βλάβην καὶ λύπην νὰ σε προσενήσῃ, τότε ὀνομάζεσαι ἄφρων, ἀνόητος. Ἀλλὰ πολὺ καλλήτερα θέλεις καταλάβειν τὸν λόγον μου, εἰς σε φέρω παραδείγματα. Ἐὰν πεινᾷς, καὶ σε προσφέρῃ τις εἰς τὴν μίαν χεῖρα λίθον, καὶ εἰς τὴν ἄλλην ἄρτον, εἰς τί θέλεις ἀπλώσειν τὴν χεῖρά σου;

ΠΑΙΔ. Εἰς τὸν ἄρτον.

ΠΑΤ. Ἐὰν δὲ σε ἀπλοχερίξῃ δύο εἰδῶν φαγητὸν, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὸ ἓν νοστιμεύεται, καὶ τὸ ἄλλο ὄχι, ποῖον θέλεις λάβειν;

ΠΑΙΔ. Τὸ ὁποῖον νοστιμεύομαι.

ΠΑΤ. Καὶ ἐγὼ τὸ αὐτὸ ἤθελα κάμειν. Ὁ Σίμος ἐκίνησε νὰ ὑπάγῃ εἰς τόπον, ὅστις ἀπείχε σχεδὸν μίαν ὥραν. Καθ' ὁδὸν ἐκρύβονε, διότι ἦτο χειμῶν. Μερικὴν ὥραν ὑπέφευγεν· ὅτε ὁμως ἤρchiσε τὸ κρύος νὰ τὸν διαπερνᾷ, ἐκάθισεν εἰς τὴν ῥίζαν δένδρου τινὸς, καὶ ἐκλαιε. Τοῦτο φρονίμου ἔργον ἦτον ἢ ἄφρονος;

ΠΑΙΔ. Ἀφρονος.

ΠΑΤ. Καὶ τί ἤθελες σὺ κάμειν;

ΠΑΙΔ. Ἦθελα τρέξειν διὰ νὰ φθάσω εἰς ζεσὸν θάλαμον.

ΠΑΤ. Δύο ἄδελφοί, λαβόντες ἀπὸ τὴν μητέρα των ὀλίγον ἀργύριον, ὑπῆγαν νὰ πωλίσωσιν. Ὁ μὲν Χαράλαμπος ἠγόρασε ζαχαρωτὰ, τὰ ὁποῖα καὶ ἔφαγε πρὶν φθάσῃ εἰς τὸν οἶκον· ὁ δὲ Λάμπρος ἠγόρασε γεωγραφικὸν πίνακα, καὶ εἰκόνας ζώων καὶ φυτῶν. Ποῖος ἐφέρθη φρονιμώτερα;

ΠΑΙΔ. Ὁ Λάμπρος.

ΠΑΤ. Διὰ τί κάμνεις τοιαύτην κρίσιν ;

ΠΑΙΔ. Διότι ἦτον ὠφέλιμον τὸ ὁποῖον ἡγόρασε.

ΠΑΤ. Πρόσθεσε ἀκόμη, ὅτι τοῦ ἐπροξένησε καὶ ἡδονήν, ἡ ὁποία ἐκράτησε περισσότερον παρὰ τὴν ἡδονήν τῶν ζαχαρωτῶν.—Ὁ Χαρίσιος, εὐρῶν εἰς δάσος τι κόμαρα, τὰ ἐσύναξε καὶ τὰ ἔφαγε· τόσον δὲ τὸν ἤρεσαν, ὥστε ἔβαλε κατὰ νῦν νὰ ἔλθῃ πάλιν· ἐπιστρέφων ὁμως, ἐδιηγῆθη τὸ εὖρεμά τε εἰς ὅλα τὰ παιδιά, ὅσα τὸν ἀπῆντησαν, καὶ ἐπερίγραψεν ἀκριβῶς τὸ μέρος, ὅπου ἐγίνοντο τὰ κόμαρα. Τὴν ἐπαύριον ἐπιστρέψας, δὲν ἤνυρεν ἐκεῖ οὐδ' ἓνα κόμαρον· ἐπειδὴ τὰ ἄλλα παιδιά εἶχαν ἐλθεῖν πρὸ αὐτοῦ, καὶ τὰ φάγειν. Πῶς ὀνομάζεις τὸν Χαρίσιον, φρόνιμον, ἢ ἄφρονα ;

ΠΑΙΔ. Ἀφρονα τὸν λέγω, διότι δὲν ἐσιώπησε.

ΠΑΤ. Ἄν ἦτο χρεῖα νὰ φορτωθῇς, καὶ σὲ ἄφιναν νὰ ἐκλέξῃς ἀπὸ δύο γομάρια τὸ ἐν, ποῖον ἤθελες ἐκλέξειν, τὸ ἐλαφρότερον, ἢ τὸ βαρύτερον ;

ΠΑΙΔ. Βέβαια τὸ ἐλαφρότερον.

ΠΑΤ. Ἐμπόρου τινὸς δοῦλοι ἐφορτόνοντο τὰ κοφίνια καὶ τὰς πάλας τῶν πραγματειῶν, ὅσας ὁ κύριός των ὑπήγαινε νὰ πωλήσῃ. Αἰσωπος δὲ, ὁ μικρότερος καὶ ἀδυνατώτερος τῶν δούλων τούτων, ἐζήτησεν ἄδειαν νὰ κοβαλῇ τὸ κοφίνιον, ὅπου εἶχαν τὸ ψωμίον· καὶ τοῦτο μάλιστα ἦτο βαρύτερον παρ' ὅλα τ' ἄλλα. Ἀνόητον νομίζεις τὸ ἔργον τοῦτο τοῦ Αἰσώπου, ἢ φρόνιμον ;

ΠΑΙΔ. Ἀνόητον.

ΠΑΤ. Ἀπατᾶσαι. Ὁ Αἰσωπος ἦτο φρόνιμος· ἐπειδὴ αὐτὸς ἐπρόβλεπεν, ὅτι τὸ κοφίνιον τοῦ ψωμίου ἤθελεν ἐλαφρόνειν ἀπὸ ἡμέραν εἰς ἡμέραν· διότι οἱ ὁδοιπόροι καθημέραν ἀπ' αὐτὸ

ἔτρωγαν, ἐνῇ αἱ πάλαι τῶν πραγματειῶν ἐφύλατταν πάντοτε τὸ βάρος των. Ἐὰν λοιπὸν θέλῃς νὰ γένης φρόνιμος, πάσχισε νὰ γνωρίζῃς ποῖον εἶναι ὠφέλιμον καὶ ποῖον βλαβερόν, καὶ ποῖον σὲ φέρει ἡδονὴν ἢ λύπην.

ΤΙΜΗ, ΕΝΤΡΟΠΗ, ΚΑΤΑΙΣΧΥΤΗ.

ΠΑΙΔ. Εἶναι τάχα ἐντροπή, φιλοστοργότατέ μου πάτερ, ὅταν ἦναί τις ἀρρώστος ;

ΠΑΤ. Ὁχι.

ΠΑΙΔ. Ἀλλ' ὁ Ἀντώνιος ἐντρέπεται, διότι εἶχε τὰς εὐλογίας. Δὲν ἡθέλησε κατ' οὐδένα τρόπον νὰ δειχθῇ, ὅτε σήμερον ὑπήγαμεν νὰ ἐπισκεφθῶμεν τοὺς γονεῖς του.

ΠΑΤ. Ἐντρέπεται, διότι εἶναι παιδίον ἀκόμη, καὶ δὲν ἔχει φρόνησιν. Ἀλλὰ μήπως ἐσὺ ἔχεις περισσοτέραν ; ἐπειδὴ μὲ ἡρώτησες, ἂν ἦναι ἐντροπή νὰ ἀρρώστησῃ τις· ἴσως ἀκόμη δὲν ἐξεύρεις, τί εἶναι τιμὴ καὶ τί ἐντροπή.

ΠΑΙΔ. Βέβαια δὲν ἐξεύρω.

ΠΑΤ. Πιστεύεις ὅτι οἱ ἄνθρωποι ὅλοι εἶναι ἐξίσου φρόνιμοι ;

ΠΑΙΔ. Ὁχι, δὲν τὸ πιστεύω.

ΠΑΤ. Τὰ παιδιά ἔχον τόσην φρόνησιν, ὅσην οἱ ἄνδρες ;

ΠΑΙΔ. Ὁχι, οἱ ἄνδρες εἶναι φρονιμώτεροι.

ΠΑΤ. Τοῦλάχιστον ἔπρεπε νὰ ἦναι. Ὁ μὴ γυμνασμένος νὰ συλλογίζεται, νομίζεις ὅτι εἶναι τόσον φρόνιμος, ὅσον ὁ γυμνασμένος νὰ συλλογίζεται ;

ΠΑΙΔ. Ὁχι· ἀλλ' ὁ γυμνασμένος νὰ συλλογίζεται εἶναι φρονιμώτερος.

ΠΑΤ. Ἀναμφιβόλως. Λοιπὸν κάμνεις διὰ

κρισιν μεταξὺ φρονίμων ἀνθρώπων καὶ ἀφρόνων.
Τίνες λοιπὸν ἐμποροῦν καλλήτερα νὰ κρίνωσι τὸ
καλὸν ἢ τὸ κακόν, οἱ φρόνιμοι ἢ οἱ ἄφρονες ;

ΠΑΙΔ. Οἱ φρόνιμοι.

ΠΑΤ. Αὐτοὶ βέβαια. Ἐὰν οἱ φρόνιμοι σὲ νο-
μίζωσι καλόν, ἔχωσι καλὴν ὑπόληψιν περὶ σοῦ,
σ' ἐπαινῶσι καὶ σὲ ἀγαπῶσι, τοῦτο εἶναι τιμή
σε. Ἐὰν ὁμως οἱ φρόνιμοι σὲ νομίζωσι κακόν,
ἔχωσι κακὴν ὑπόληψιν περὶ σοῦ, τὲ κατηγορῶσι
ἢ σὲ καταφρονῶσι, τοῦτο εἶναι ἀτιμία σου,
καταισχύνη σου. Νομίζεις λοιπὸν, ὅτι
οἱ φρόνιμοι ἔχον κακὴν ὑπόληψιν περὶ τοῦ Ἀν-
τωνίου, διότι ἔκβαλε τὰς εὐλογίας ;

ΠΑΙΔ. Ὁχι, δὲν τὸ πιστεύω, ἐπειδὴ αὐτὸς εἰς
τοῦτο δὲν ἔπταισε.

ΠΑΤ. Εὐγε ! Καὶ ποτὲ οὐδ' ἐπαινεῖται, οὐδὲ
κατηγορεῖται τις διὰ πρᾶγμα, εἰς τὸ ὅποιον δὲν
ἔπταισε.

ΠΑΙΔ. Ἀλλ' ὁ Ἀντώνιος μοῦ ἐδιηγῆθη, ὅτι
πολὺ τὸν ἐπεριγέλασαν τὰ παιδία, ὅτε πρῶτον
ὑπῆγεν εἰς τὸ σχολεῖον, ἀφοῦ ἔκβαλε τὰς εὐλο-
γίας.

ΠΑΤ. Μὲ τοῦτο ἔδειξαν ὅτι εἶναι ἄφρονα παι-
δία. Ὅταν εἰς τὸ σχολεῖον γράψῃς ἢ ἀναγνώ-
σῃς, ἢ οἱ συμμαθηταὶ σου σὲ ἐπαινέσωσι, τοῦτο
τιμὴ σου εἶναι ;

ΠΑΙΔ. Ὁχι.

ΠΑΤ. Μήπως εἶναι καταισχύνη σου, εἰάν σὲ
κατηγορήσωσι ;

ΠΑΙΔ. Οὐδὲ τοῦτο.

ΠΑΤ. Καὶ διατί ὄχι ;

ΠΑΙΔ. Διότι εἶναι ἄφρονες.

ΠΑΤ. Ἀλλ' εἰάν σὲ ἐπαινέσῃ ὁ διδάσκαλος,
τοῦτο εἶναι τιμὴ σου ; ἢ, εἰάν σὲ κατηγορήσῃ,
τοῦτο σὲ φέρει καταισχύνην ;

ΠΑΙΔ. Ναί, διότι αὐτὸς εἶναι φρόνιμος, καὶ καταλαμβάνει καλῆτερα.

ΠΑΤ. Πρέπει ὁ Χριστόδουλος νὰ ἐντραπῇ, διότι φορεῖ φόρεμα χειρότερον ἀπὸ τὸ ἰδικόν σου;

ΠΑΙΔ. Ὁχι, διότι εἰς τοῦτο αὐτὸς δὲν πταίει.

ΠΑΤ. Καὶ εἰάν καταφρονήσῃς αὐτὸν διὰ τὸ κακόν του φόρεμα, τοῦτο τάχα τὸν ἀτιμάζει;

ΠΑΙΔ. Φιλοστοργότατέ με πάτερ, δὲν κάμνω ποτὲ τοῦτο.

ΠΑΤ. Πιστεύω ὅτι δὲν τὸ κάμνεις· ἀλλ' ἂν τὸ ἔκαμνες, ἤθελε τὸν καταισχύνειν;

ΠΑΙΔ. Ὁχι, παντελῶς.

ΠΑΤ. Ἦθελε μόνον δείξειν τὴν ἰδικήν σου ἀνοησίαν. Ἀλλ' ἂν ἐφόρεις καλῆτερον ἔνδυμα, ἔπρεπε νὰ μεγαλοφρονῇς; ἡ τιμὴ σου ἤθελεν εἰσθαι, ἂν σ' ἐπαίνουν οἱ ἄνθρωποι δι' αὐτό;

ΠΑΙΔ. Ὁχι, δὲν ἤθελεν εἰσθαι τιμὴ μου.

ΠΑΤ. Ἀλλ' οὐδὲ ποτὲ ἤθελε σ' ἐπαινέσειν φρόνιμός τις διὰ τοιαύτην αἰτίαν.

ΠΕΡΙ ΚΑΘΑΡΑΣ ΚΑΡΔΙΑΣ.

Ἔρ. Τί εἶναι ἡ καθαρὰ καρδιά;

Ἀπ. Εἶναι καρδιά, ἣτις δὲν ἔχει κακὰς ἐπιθυμίας, οὔτε κακοὺς λογισμοὺς, καὶ ἣτις κλίνει πάντοτε εἰς τὸ νὰ ὑπακούῃ τὸν Θεὸν καθ' ὅλα.

Ἔρ. Καὶ τί εἶναι αἱ κακαὶ ἐπιθυμίαι;

Ἀπ. Ὅταν μισῇ τις κανένα, καὶ θέλῃ τὸ κακόν του· ὅταν φθονῇ τὸν γείτονά του, διότι εἶναι πλουσιώτερος, ἢ τὸν συμμαθητὴν τε, διότι εἶναι προκομμενέστερος, καὶ εὐχεται νὰ χάσῃ ὁ ἓνας τὰ πλούτη του, καὶ ὁ ἄλλος τὴν προκοπὴν του· τότε ἔχει κακὰς ἐπιθυμίας. Ὅταν ὀρέγεται τις κάμμιναν ἀπηγορευμένην ἡδονήν, ἢ

θέλῃ νὰ ἡμποροῦσε νὰ κάμῃ ἀπηγορευμένην τινὰ πράξιν, ἔχει καὶ τότε κακὴν ἐπιθυμίαν.

Ἐρ. Οἱ δὲ κακοὶ λογισμοὶ τί εἶναι;

Ἀπ. Ὅταν τὶς φαντάζεται ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ἄδικος πρὸς αὐτόν· ὅταν μελετᾷ πῶς νὰ βλάψῃ τὸν πλησίον τῆς· ὅταν λέγῃ ἐντός τῆς, Ὅτι εἶναι Θεός· δὲν εἶναι παράδεισος· δὲν εἶναι κόλασις· αἱ ὁδοὶ τῆς ἁμαρτίας εἶναι καλῆτεραι παρὰ τὰς ὁδοὺς τῆς σοφίας· ταῦτα καὶ ἄλλα παρόμοια εἶναι κακοὶ λογισμοί.

Ἐρ. Τί δὲ εἶναι τὸ νὰ κλίνη πάντοτε ἡ καρδιά εἰς τὸ νὰ ὑπακούῃ τὸν Θεὸν καθ' ὅλα;

Ἀπ. Εἶναι νὰ ζητῇ πάντοτε νὰ πράττῃ ὅλον τὸ θέλημά του.

Ἐρ. Εἶναι δυνατόν νὰ ἐμβῇ τις εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ χωρὶς καθαρὰν καρδίαν;

Ἀπ. Ὁχι· διότι ὁ Ἀπόστολος λέγει, Ὅτι Χωρὶς ἁγιασμόν, ἤτοι καθαρότητα καρδίας, ὁ κἀνεὶς δὲν θέλει ἰδεῖν τὸν Κύριον. Λέγει δὲ καὶ ὁ Χριστὸς, ὅτι ὅσοι ἔχουν καθαρὰν καρδίαν θέλουν ἰδεῖν τὸν Θεόν.

ΠΕΡΙ ἈΜΑΡΤΙΑΣ.

Ἐρ. Τί εἶναι ἡ ἁμαρτία;

Ἀπ. Εἶναι παράβασις τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ.

Ἐρ. Καὶ τί εἶναι ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ;

Ἀπ. Εἶναι ὁ Δεκάλογος τοῦ Μωϋσέως· ἡ οὐσία τοῦ ὁποῖου εἶναι νὰ ἀγαπῶμεν τὸν Θεὸν με ὅλην τὴν καρδίαν, με ὅλην τὴν ψυχὴν, καὶ με ὅλην τὴν δύναμίν μας, καὶ τὸν πλησίον μας ὡς τὸν ἑαυτὸν μας.

Ἐρ. Πότε παραβαίνει τις τὸν νόμον τῆς Θεῆς;

Ἀπ. Ὅσάκις δὲν κάμνῃ καθὼς αὐτὸς ὁ νόμος διορίζει.

Ἐρ. Εἶναι τάχα εὐκαλον νὰ κάμνωμεν ὅλα, ὅσα ὁ νόμος μᾶς διορίζει;

Ἀπ. Ὀχι, βέβαια· εἶναι δυσκολώτατον· διότι ἔχομεν ἐκ φύσεως καρδίαν διεφθαρμένην.

Ἐρ. Δὲν εἶναι λοιπὸν καλὸς ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ;

Ἀπ. Βέβαια εἶναι κάλλιστος. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος λέγει, ‘Ὁ νόμος εἶναι ἅγιος, καὶ ἡ ἐκτολὴ ἁγία, ἡ δικαία, ἡ ἀγαθή.’ Ρωμ. ζ'. 12.

Ἐρ. Ὅταν ἁμαρτάνωμεν, τί πρέπει νὰ κάμνωμεν;

Ἀπ. Πρέπει νὰ μετανοῶμεν, καὶ νὰ ζητῶμεν τὴν συγχώρησιν ἀπὸ τὸν Θεὸν διὰ μέσου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἐρ. Πότε μετανοεῖ τις ἀπὸ μίαν τοῦ ἁμαρτίαν;

Ἀπ. Ὅταν τὴν βδελυχθῇ μετὰ πάσης καρδίας, ἡ ἀποφασίῃ σταθερῶς ποτὲ πλέον νὰ μὴ τὴν ἐξανακάμῃ.

Ἐρ. Ἐὰν δὲν μετανοῶμεν, τί θέλομεν πάθειν;

Ἀπ. Πρέπει νὰ ὑποφέρωμεν τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ αἰώνιον πῦρ τῆς κολάσεως, μὲ τὸν Διάβολον καὶ μὲ τοὺς ἀγγέλους του.

ΠΕΡΙ ΕΥΣΠΛΑΓΧΝΙΑΣ.

Ἐρ. Τί εἶναι ἡ εὐσπλαγχνία, ἡ τὸ ἔλεος;

Ἀπ. Εἶναι συμπάθεια τῆς καρδίας.

Ἐρ. Ποῖα καλὰ προξενεῖ ἡ ἀρετὴ αὕτη;

Ἀπ. Πληθύνει τὴν εὐτυχίαν, ἡ ὀλιγοσταταὶ τὰς κακοπαθείας τῆς ζωῆς. Ὅτι εὐσπλαγχνοὶ γονεῖς δὲν εἶναι σκληροὶ πρὸς τὰ τέκνα των, οὔτε οἱ διδάσκαλοι πρὸς τοὺς μαθητάς των.

Ἐρ. Δὲν πρέπει νὰ μεταχειριζώμεθα τὰ ζῶα

μὲ εὐσπλαγχνίαν, καθὼς καὶ τοὺς ἀνθρώπους ;

Ἀπ. Ναὶ, βέβαια· ἀσπλαγχνία εἰς τὰ ζῶα δείχνει ἀνθρώπον ἔχοντα σκληρὰν καρδίαν.—

Ὁ Θεὸς δὲν ἀγαπᾷ τὰ παιδιά, ὅσα εἶναι σκληροκάρδια καὶ κακὰ πρὸς τὰ κτήνη καὶ ζῷα, καὶ θέλει τὰ παιδεύσειν διὰ τὴν σκληρότητα των.

Ἐρ. Κατὰ ποῖον τρόπον δείχνεται ἡ σκληρότης ;

Ἀπ. Ὁ σκληρὸς ἀνὴρ μεταχειρίζεται κακῶς τὴν γυναῖκά του· ὁ σκληρὸς διδάσκαλος, τὸν μαθητὴν του· ὁ σκληρὸς αὐθέντης, τὸν δοῦλόν του· τὸ σκληρὸν παιδίον κακοποιεῖ τὰς ἀδελφάς του, τοὺς ἀδελφούς του, καὶ τὰ παιδιά τῶν ἄλλων. Ἀπὸ τὴν σκληρότητα προέρχονται μῖση, φιλονεικίαι, καὶ ταλαιπωρίαι.

Ἐρ. Τί λέγει ὁ Χριστὸς περὶ τοῦ ἐλεήμονος ἀνθρώπου ;

Ἀπ. Λέγει, ‘ Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, διότι αὐτοὶ θέλουν ἐλεηθῆν.’

ΠΕΡΙ ΨΕΥΔΟΥΣ.

Ἐρ. Τί εἶναι τὸ ψεῦδος ;

Ἀπ. Ψεῦδος, ἢ ψεῦμα, εἶναι ὅ,τι λέγομεν μὲ σκοπὸν νὰ ἀπατήσωμεν ἄλλους.

Ἐρ. Δὲν εἶναι τάχα συγχωρημένον νὰ λέγωμεν ψεῦδη μὲ καλὸν σκοπὸν ;

Ἀπ. Ὁχι, καθόλου· διότι τῷτο ἤθελεν εἶσθαι νὰ πράττωμεν τὸ κακὸν διὰ νὰ ἔλθῃ τὸ καλόν· καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος λέγει, ὅτι ἡ καταδίκη ἐκείνων, οἱ ὅποιοι πράττουσι τὸ κακὸν διὰ νὰ ἔλθῃ τὸ καλόν, εἶναι δικαία. Ῥωμ. γ'. 8.

Ἐρ. Ὅταν ἡ περιουσία, ἡ ὑπόληψις, ἢ ἡ ζωὴ ἐνὸς ἀνθρώπου εὐρίσκεται εἰς κίνδυνον, δὲν

εἶναι ὀρθὸν νὰ εἴπῃ ἐν ψεῦδος διὰ νὰ τὴν προφυλάξῃ;

Ἀπ. Βέβαια ὄχι· διότι ὁ Θεὸς εἶπε, ‘ Μὴ ψεύδεσθε ὁ ἕνας εἰς τὸν ἄλλον.’ Κολοσ. γ’. 9.

Ἐρ. Εἶναι τάχα ἁμαρτία νὰ εἴπω ψεῦδος, τὸ ὁποῖον δὲν βλάπτει τοὺς ἄλλους;

Ἀπ. Τὸ ψεῦδος σου ἐμπορεῖ νὰ προξενήσῃ μεγάλην βλάβην, ἐνῷ σὺ νομιζεις ὅτι δὲν θέλει προξενήσῃιν κάμμίαν. Οἱ ἄνθρωποι, ἀφοῦ σὲ πιάσωσι μίαν φορὰν ψεύστην, δὲν θέλουν σ’ ἐμπιστεῦεσθαι πλέον. Τὰ μικρὰ σε ταῦτα ψεύδη θέλουν σὲ φέρειν κατ’ ὀλίγον εἰς τὰ μεγαλὰ· διότι τῆς ἁμαρτίας ὁ δρόμος εἶναι πάντοτε εἰς τὰ ἔμπροσθεν.

Ἐρ. Ἐφοβέρισεν ὁ Θεὸς εἰς κἀνὲν μέρος τῆς ἁγίας Γραφῆς, ὅτι θέλει παιδεύσειν τοὺς ψεύστας;

Ἀπ. Ναί· ὁ ἀπόστολος Παῦλος λέγει ὅτι ‘ ὁ νόμος κεῖται διὰ τοὺς ψεύστας.’ Α. Τιμ. α. 10. καὶ ὁ ἅγιος Ἰωάννης λέγει, ‘ Τὸ μερίδιον ὅλων τῶν ψευστῶν εἶναι εἰς τὴν λίμνην, ἣτις καίεται μὲ πῦρ καὶ θειάφιον.’ Ἀποκ. κἀ. 8.

Ἐρ. Ἐμπορεῖς νὰ ἀναφέρῃς κἀνὲν παράδειγμα ψευδολογίας, τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς ἐτιμώρησε;

Ἀπ. Ὁ Ἀνανίας καὶ ἡ Σαπφείρα ἐψεύσθησαν, καὶ παρενθὺς τοὺς ἐτιμώρησεν ὁ Θεὸς μετὸν θάνατον. Πράξ. ε’.

ΚΑΝΩΝ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥ.

Ἐρ. Ποῖος εἶναι ὁ κανὼν τῆς πίστεως τοῦ Χριστιανοῦ;

Ἀπ. Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ἡ αἱ ἅγαι Γραφαί.

Ἐρ. Διατί πρέπει νὰ λαμβάνωμεν τὰς ἁγίας Γραφὰς ὡς τὸν κανὼνα τῆς πίστεώς μας;

Ἀπ. Διότι ἐγράφησαν ἀπὸ ἁγίους ἄνδρας, οἵτινες ἐλάλησαν καθὼς ἐκινήθησαν ἀπὸ τὸ ἅγιον Πνεῦμα· καὶ εἶναι τὸ μόνον βιβλίον, τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς μᾶς ἔδωκεν ὡς ἀποκάλυψιν τοῦ θελήματός του. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος, περιπλέον, βεβαιώνει, ὅτι αὐταὶ δύνανται νὰ σοφίσωσι τοὺς ἀνθρώπους εἰς σωτηρίαν.

Ἐρ. Πρέπει τάχα νὰ ἐπικαλώμεθα τὰς Γραφάς, διὰ ν' ἀποδείχνωμεν ὅλα τὰ δόγματα, τὰ ὁποῖα ἐναγκαλιζόμεθα ;

Ἀπ. Χωρὶς ἀμφιβολίαν· οἱ Ἀπόστολοι ἐπικαλοῦντο τὰς Γραφάς διὰ τὴν ἀλήθειαν ὅλων, ὅσα ἐδίδασκαν· ἔπαινεσαν τοὺς Βεροιαίους, ὅτι ἐξέταζαν τὰς Γραφάς καθημέραν, διὰ νὰ ἴδωσιν ἐὰν τὰ δόγματα, τὰ ὁποῖα ἤκουαν ἀπὸ τὰ χεῖλη των, ἦσαν κατὰ τὴν ἀλήθειαν τῆς θείας ἐμπνεύσεως. Πράξ. ιζ'. 11.

Ἐρ. Ποῖος εἶναι ὁ κίνδυνός μας, ἐὰν πλανώμεθα ἀπὸ τὸν κανόνα τοῦτον ;

Ἀπ. Εἴμεθα εἰς κίνδυνον νὰ κάμωμεν τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ ἄκυρον, ὡς τὸν ἔκαμαν οἱ Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι μὲ τὰς παραδόσεις των. Ματθ. ιε'. 6.

Ἐρ. Ἀλλὰ πῶς ἐμποροῦμεν νὰ ἐξακριβώσωμεν, ποῖα εἶναι τῶν θείων Γραφῶν τὰ δόγματα ;

Ἀπ. Πρέπει νὰ τὰς σπουδαζωμεν ἐπιμελῶς μὲ ταπεινοφροσύνην, καὶ μὲ δεήσεις πρὸς τὸν Θεὸν νὰ μᾶς φωτίσῃ τὸ ἅγιον Πνεῦμα, ἕ νὰ μᾶς διδάξῃ τὴν ἀληθινὴν των ἔννοιαν.

ΥΜΝΟΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ.

Η ΚΤΙΣΙΣ.

Πόσον μεγάλη είναι τὰ ἔργα σου, Κύριε ! ὅλα μὲ
σοφίαν τὰ ἔκτισας. Ψαλ. ρθ'. 24.

1. Πόσον εἶναι θαυμασία
Τοῦ ἡλίου ἡ λαμπρότης,
Ἡ τῶν ἀστρῶν ποικιλία,
Καὶ τῆς γῆς ἡ γονιμότης !
2. Πῶς τοῦ χρόνου ἀρμοδίως
Μεταβάλλονται αἱ ὥραι,
Καὶ μᾶς δίδονται πλουσίως
Αἱ διάφοροι ὁπῶραι !
3. Τῶν φυτῶν καὶ τῶν ἀνθῶν
Μᾶς ἐκπλήττ' ἡ ὠραιότης,
Τῶν ἐνδρῶν καὶ χειρσαίων
Ζῶων πόση ἀπειρότης !
4. Ὅλα ὄντος ὑπερτάτου
Ὅτ' εἶν' ἔργα βεβαιούσι,
Καὶ τὴν ἀγαθότητά του
Καὶ σοφίαν μαρτυροῦσι.

Η ΜΕΛΙΣΣΑ.

1. Μικρὰ ἡ μέλισσα, ἀλλ' ἐντελὴς
Σ τῆς ὥρας τὴν οἰκονομίαν,
Ἀπ' ἀνθῆ μελι, ὡς ἐπιμελὴς,
Συνάγει μὲ φιλοπονίαν.

2. Κυψέλην κτίζει τόσον τεχνικά,
Στολίζει την με τὸ κηρίον,
Αὐτοῦ φυλάττουσα προσεκτικά
Καὶ τὴν τροφήν, ὡς εἰς ταμεῖον.
3. Εἰς πᾶσαν τέχνην νὰ τὴν μιμηθῶ
Ἐπιθυμῶ κ' εἰς ἐργασίαν·
Μὴ γένοιτο νὰ παρακινήθῶ
Εἰς ὀκνηρίαν καὶ ἀργίαν!
4. Ναί! τὴν σπουδὴν εἰς δὲν ἀρνηθῶ
Ἐπὶ τὴν παιδικήν μου ἡλικίαν,
Ὡ! πόσον μέλλω νὰ ὠφεληθῶ,
Καὶ ν' ἀποκτήσω εὐτυχίαν.
5. Χαρὰ ἔς ἐκείνον, ὅστις ἐμπορεῖ
Τὴν θείαν Βίβλον νὰ σπουδάξῃ,
Καὶ ἱερόν του χρέος θεωρεῖ
Νὰ πράττῃ, ὡς αὕτη προστάζει!

ΕΤΔΑΒΕΙΑ.

1. Ἀγαπᾷ μας ὁ Θεός,
Ὅταν τὸν τιμῶμεν,
Καὶ μὲ φόβον εὐλαβῶς
Τὸν δοξολογῶμεν.
2. Καὶ σεβώμεθα γονεῖς,
Καὶ τοὺς διδασκάλους,
Ἱερεῖς καὶ συγγενεῖς,
Καὶ τοιοῦτους ἄλλους.
3. Λέγ' ἡ θεία ἐντολή,
Τίμα τὸν πατέρα,
Καὶ εἰς σέβας δὲ πολὺ
Ἐκ τὴν μητέρα.

4. Ὅστις τοὺς κακολογεῖ
 Ν' ἀποθάνῃ πρέπει·
 Ἄλλ' ὁ Πλάστης εὐλογεῖ
 Τοὺς καλοὺς καὶ σκέπει.

5. Τὴν οὐράνιον χαρὰν
 Πρέπει νὰ ζητῶμεν,
 Καὶ καρδίαν καθαράν
 Νὰ ἐπιθυμῶμεν.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ.

1. Μὲ θλίψεις, βάσανα, λύπας, πόνους,
 Ἀφοῦ τὸ σῶμά μας τοῦτο ζήσῃ
 Στὴν γῆν ἐπάνω ὀλίγους χρόνους,
 Εἰς χῶμα μέλλει νὰ καταντήσῃ.
2. Ἀπ' τοὺς προγόνους μας ποῖος μένει
 Ὑπὸ τὸ ἐκλαμπρον φῶς ἡλίου ;
 Καθεὶς τὴν ἀφιξιν περιμένει
 Θανάτου τούτου τοῦ παγκοσμίου.
3. Αὐτὸς σκοποὺς μας, ἐπιθυμίας,
 Καὶ ἀφανίζει καὶ μεταβάλλει,
 Καὶ ἰσχυρῶν τὰς μεγαλαυχίας
 Καὶ τὰ φρονήματα καταβάλλει.
4. Ἀλλὰ τοῦ Πλάστου νὰ διαρκῶσι
 Τὰ πάντα μέλλουσιν αἰωνίως·
 Ἐγκαίρως μέλλει νὰ ἐκπληρώσῃ
 Ὅ,τ' ὑπεσχέθη λόγος τ' ὁ Θεός.
5. Εἰς τὸν κόσμον πρέπει μὲ θεοφοβίαν
 Κ' ἀρετὴν νὰ ζήσω,
 Ἐνδοξον βραβεῖον, τὴν ἀθανασίαν,
 Διὰ ν' ἀποκτήσω.

2. Κυψέλην κτίζει τόσον τεχνικά,
Στολίζει την με τὸ κηρίον,
Αὐτοῦ φυλάττουσα προσεκτικά
Καὶ τὴν τροφήν, ὡς εἰς ταμεῖον.
3. Εἰς πᾶσαν τέχνην νὰ τὴν μιμηθῶ
Ἐπιθυμῶ κ' εἰς ἐργασίαν·
Μὴ γένοιτο νὰ παρακινηθῶ
Εἰς ὀκνηρίαν καὶ ἀργίαν!
4. Ναί! τὴν σπουδὴν εἰς δὲν ἀρνηθῶ
Ἐπὶ τὴν παιδικήν μου ἡλικίαν,
Ὡ! πόσον μέλλω νὰ ὠφεληθῶ,
Καὶ ν' ἀποκτήσω εὐτυχίαν.
5. Χαρὰ ἔς ἐκείνον, ὅστις ἐμπορεῖ
Τὴν θείαν Βίβλον νὰ σπουδάξῃ,
Καὶ ἱερόν του χρέος θεωρεῖ
Νὰ πράττῃ, ὡς αὕτῃ προστάζει!

ΕΤΔΑΒΕΙΑ.

1. Ἀγαπᾷ μας ὁ Θεός,
Ὅταν τὸν τιμῶμεν,
Καὶ μὲ φόβον εὐλαβῶς
Τὸν δοξολογῶμεν.
2. Καὶ σεβώμεθα γονεῖς,
Καὶ τοὺς διδασκάλους,
Ἱερεῖς καὶ συγγενεῖς,
Καὶ τοιοῦτους ἄλλους.
3. Λέγ' ἡ θεία ἐντολή,
Τίμα τὸν πατέρα,
Καὶ εἰς σέβας δὲ πολὺ
Ἐκ τὴν μητέρα.

4. Ὅστις τοὺς κακολογεῖ
 Ν' ἀποθάνῃ πρέπει·
 Ἀλλ' ὁ Πλάστης εὐλογεῖ
 Τοὺς καλοὺς καὶ σκέπει.

5. Τὴν οὐράνιον χαρὰν
 Πρέπει νὰ ζητῶμεν,
 Καὶ καρδίαν καθαρὰν
 Νὰ ἐπιθυμῶμεν.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ.

1. Μὲ θλίψεις, βάσανα, λύπας, πόνους,
 Ἀφοῦ τὸ σῶμά μας τοῦτο ζήσῃ
 Στὴν γῆν ἐπάνω ὀλίγους χρόνους,
 Εἰς χῶμα μέλλει νὰ καταντήσῃ.

2. Ἀπ' τοὺς προγόνους μας ποῖος μῆναι
 Ὑπὸ τὸ ἐκλαμπρον φῶς ἡλίου ;
 Καθεὶς τὴν ἄφιξιν περιμένει
 Θανάτου τούτου τοῦ παγκοσμίου.

3. Αὐτὸς σκοποὺς μας, ἐπιθυμίας,
 Καὶ ἀφανίζει καὶ μεταβάλλει,
 Καὶ ἰσχυρῶν τὰς μεγαλαυχίας
 Καὶ τὰ φρονήματα καταβάλλει.

4. Ἀλλὰ τοῦ Πλάστου νὰ διαρκῶσι
 Τὰ πάντα μέλλουσιν αἰωνίως·
 Ἐγκαίρως μέλλει νὰ ἐκπληρώσῃ
 Ὅ,τ' ὑπεσχέθη λόγος τ' ὁ Θεός.

5. Εἰς τὸν κόσμον πρέπει μὲ θεοφοβίαν
 Κ' ἀρετὴν νὰ ζήσω,
 Ἐνδοξον βραβεῖον, τὴν ἀθανασίαν,
 Διὰ ν' ἀποκτήσω.

2. Κυψέλην κτίζει τόσον τεχνικά,
Στολίζει την μὲ τὸ κηρίον,
Αὐτοῦ φυλάττουσα προσεκτικά
Καὶ τὴν τροφήν, ὡς εἰς ταμεῖον.
3. Εἰς πᾶσαν τέχνην νὰ τὴν μιμηθῶ
Ἐπιθυμῶ κ' εἰς ἐργασίαν·
Μὴ γένοιτο νὰ παρακινήθῶ
Εἰς ὀκνηρίαν καὶ ἀργίαν!
4. Ναί! τὴν σπουδὴν εἰάν δὲν ἀρνηθῶ
Ἐπὶ τὴν παιδικὴν μου ἡλικίαν,
Ὡ! πόσον μέλλω νὰ ὠφεληθῶ,
Καὶ ν' ἀποκτήσω εὐτυχίαν.
5. Χαρὰ ἔς ἐκείνον, ὅστις ἐμπορεῖ
Τὴν θείαν Βίβλον νὰ σπουδάξῃ,
Καὶ ἱερόν του χρέος θεωρεῖ
Νὰ πράττῃ, ὡς αὕτὴ προστάζει!

ΕΤΑΛΑΒΕΙΑ.

1. Ἀγαπᾷ μας ὁ Θεός,
Ὅταν τὸν τιμῶμεν,
Καὶ μὲ φόβον εὐλαβῶς
Τὸν δοξολογῶμεν.
2. Καὶ σεβώμεθα γονεῖς,
Καὶ τοὺς διδασκάλους,
Ἱερεῖς καὶ συγγενεῖς,
Καὶ τοιοῦτους ἄλλους.
3. Λέγ' ἡ θεία ἐντολή,
Τίμα τὸν πατέρα,
Καὶ εἰς σέβας δὲ πολὺ
Ἐξ τὴν μητέρα.

4. Ὅστις τοὺς κακολογεῖ
 Ν' ἀποθάνῃ πρέπει·
 Ἀλλ' ὁ Πλάστης εὐλογεῖ
 Τοὺς καλοὺς καὶ σκέπει.

5. Τὴν οὐράνιον χαρὰν
 Πρέπει νὰ ζητῶμεν,
 Καὶ καρδίαν καθαρὰν
 Νὰ ἐπιθυμῶμεν.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ.

1. Μὲ θλίψεις, βάσανα, λύπας, πόνους,
 Ἀφοῦ τὸ σῶμά μας τοῦτο ζήσῃ
 Στὴν γῆν ἐπάνω ὀλίγους χρόνους,
 Εἰς χῶμα μέλλει νὰ καταντήσῃ.

2. Ἀπ' τοὺς προγόνους μας ποῖος μῆναι
 Ὑπὸ τὸ ἐκλαμπρον φῶς ἡλίου ;
 Καθεὶς τὴν ἄφιξιν περιμένει
 Θανάτου τούτου τοῦ παγκοσμίου.

3. Αὐτὸς σκοποὺς μας, ἐπιθυμίας,
 Καὶ ἀφανίζει καὶ μεταβάλλει,
 Καὶ ἰσχυρῶν τὰς μεγαλαυχίας
 Καὶ τὰ φρονήματα καταβάλλει.

4. Ἀλλὰ τοῦ Πλάστου νὰ διαρκῶσι
 Τὰ πάντα μέλλουσιν αἰωνίως·
 Ἐγκαίρως μέλλει νὰ ἐκπληρώσῃ
 Ὅ,τ' ὑπεσχέθη λόγος τ' ὁ Θεός.

5. Εἰς τὸν κόσμον πρέπει μὲ θεοφοβίαν
 Κ' ἀρετὴν νὰ ζήσω,
 Ἐνδοξον βραβεῖον, τὴν ἀθανασίαν,
 Διὰ ν' ἀποκτήσω.

ΑΣΜΑ ΕΣΠΕΡΙΝΟΝ.

1. 'Επειδ' ἦλθῃ τῆς ἡμέρας
Ταύτης πάλιν τὸ ἑσπέρας,
Μ' εὐχαρίστησιν μεγάλην
Πρὸς τὸν Ἠλάστην θέλω ψάλλειν,
'Επαινῶν τὴν θαυμασίαν
Πρόνοιάν σου χάριν θείαν !
2. 'Αλλ' εἰς πόσας ἀσωτείας,
Καὶ βαρείας ἀμαρτίας,
Παραπίπτει ἡ ἀθλία
Παιδική μου ἡλικία !
Σὺ, Θεέ, νὰ μ' ἐλεήσης,
'Σ τὸ καλὸν νὰ μ' ἐνισχύσῃς !
3. Τώρα νὰ πλαγιάσω μέλλον,
'Υπεράσπισιν ἀγγέλων
Ἔως νὰ μὴν ἐπιθυμήσω,
'Εωσοῦ νὰ ἐξυπνήσω ;
Εἶδε νὰ ἐπαγρυπνῶσι,
Καὶ νὰ μὲ διατηρῶσι !
4. Μ' ἱερὰν κερδίαν κλείων
Τὰ ὀμμάτιά μου, τὸ θεῖον
'Ὅμμα σου νὰ μὲ προσέχῃ
Δέομαι, καὶ νὰ συντρέχῃ
Μὲ τὴν χάριν σου νὰ ζήσω,
Δίχως νὰ σὲ λησμονήσω.

ΤΟ ΚΟΡΑΣΙΟΝ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΜΗΤΕΡΑ ΤΟΥ.

1. Τὰ ἄστροα, μήτέρ μου, ὅσα καλλωπίζουν
Καὶ πᾶσαν νύκτα τὰς οὐρανὸν φωτίζουν,
Κ' αὐτάτωις κηκοῦνται μὲ πόσῃ εἰρήνῃ,
Τίς τὰ ἔκαμει ὅλα, κ' αὐτὴν τὴν σελήνην;

Ἡ Μήτηρ πρὸς τὸ Κοράσιον.

2. *Αὐτὰ εἶναι, τέκνον μου, ἔργα Θεοῦ,
Τὰ ἔπλασε μόνον με τὸν λόγον αὐτοῦ·
Σὺ δέ, ὦν τὰ πλάσματα τόσον θαυμάζης,
Πόσον πρέπει τὸν Πλάστην αὐτῶν νὰ
δοξάζης!*
3. *Σὲ ἔδωκε γλῶσσαν διὰ νὰ λαλῇς,
Σὲ ἔδωκε πόδας νὰ περιπατῇς,
Ὅμματα νὰ βλέπῃς τὰ ἔργα αὐτοῦ,
Τοῦ μόνου ἐνδόξου κ' εὐλογητοῦ.*
4. *Σελήνη καὶ ἥλιος, ἄστρο καὶ γῆ,
Παντὸς εἶδους λελούδια, ἄνθη, καρποὶ,
Εἰς ὅσους τὰ βλέπουν εἰς κάθε καιρὸν,
Διηγῶνται τὴν δόξαν τῆ Πλάσε αὐτῶν.*

ΔΙΚΑΙΟΙ ΚΑΙ ΑΜΑΡΤΩΛΟΙ.

1. *Βλέπει ὁ Θεὸς, προσέχει,
Ὅταν τις ᾗ αὐτὸν προστρέχει
Μὲ καρδίαν καθαρὰν·
Πλὴν τὸ βλέμμα ἀποστρέφει,
Ὅταν τις καρδίαν τρέφῃ
Ἀσεβῇ καὶ μιαν.*
2. *Ἀγαπᾷ καὶ βοηθεῖ
Πάντα, ὅστις προσπαθεῖ
Ἔργα εὐσεβῇ νὰ πράττῃ,
Καὶ τὰ χρέη του φυλάττει·
Πλὴν κανένα μὴ λανθάνῃ,
Ὅτι, ὅταν ἀμαρτάνῃ,
Κ' εἰς τὴν γῆν, πρὶν ἀποθάνῃ,
Θεία δίκη τὸν προφθάνει.*

ΠΕΡΙ ΖΩΩΝ.

Ο ΛΕΩΝ.

Ἡ κεφαλὴ, ὁ λαιμὸς, καὶ οἱ ὦμοι τοῦ Λέοντος, εἶναι μεγαλῶτατα· τὰ δὲ ὀπίσθιά του, λεπτὰ καὶ μικρά. Ὁ τράχηλος αὐτοῦ εἶναι στολισμένος μὲ χονδρὰν, δασεῖαν χαίτην. Εἶναι δὲ ἀπὸ τρεῖς ἕως τέσσαρας πόδας ὑψηλὸς, καὶ ἀπὸ ἑξ ἕως ἑννέα μακρὺς.

Τοῦ λέοντος ἡ δύναμις εἶναι μεγαλωτάτη. Εὐκόλως δύναται νὰ συντρίψῃ τὸ κρανίον ἵππου μὲ κτύπημα τοῦ ποδὸς του. Ὁ μεγάλος ἐμπορεῖ νὰ σηκώσῃ ἵππον ἢ βώδιον· μόνον ὁ ἐλέφας, ἡ τίγρις, καὶ ὁ ῥινόκερος, δύνανται νὰ τὸν ἀντισταθῶσι.

Τὸ χρῶμα τοῦ λέοντος εἶναι ὑποκίτρινον ἐρυθρόν· ἡ δὲ χαίτη του εἶναι μελάγχροινος, καὶ κάποτε μέλαινα. Ὅταν μὲν ἡσυχάζῃ, φαίνεται σοβαρώτατος καὶ μεγαλοπρεπής· ὅταν δὲ ᾔῃαι ἀγριωμένος, ἔχει βλέμμα φοβερόν. Λέρνει τότε τὰς πλευράς τε μὲ τὴν οὐρὰν αὐτοῦ, ὑψώνει τὴν χαίτην, στήνει τὰ χεῖλη, δείχνει τὰ ἰσχυρά του ὀδόντια, καὶ φωτοβολοῦν μὲ τοσαύτην λαμπρότητα οἱ ὀφθαλμοί του, ὥστε φαίνονται νὰ ἐκβάλλωσι πῦρ.

Ο λέων περιπλανᾶται εἰς τὰ δάση, ἐκπέμπων ἐνίοτε βρύχημα τόσον τρανόν, ὥστε ἡχεῖ ὡσάν μακρυνή βροντή. Κρύπτεται δὲ εἰς μέρη, ὅπου ἔλαφοι, βουβάλια, καὶ ἄλλα ζῶα, ἔρχονται διὰ τροφήν ἢ ποτόν, καὶ, ὅταν σιμῶσῃ κἀνέν αὐτῶν, πηδᾷ κατεπάνω του με μανιώδη ὀρμὴν, καὶ τὸ πιάνει εἰς τοὺς κραταιοὺς τε ὄνυχας. Τὸ κατασχίζει ἔπειτα, καὶ τρώγει τὴν σάρκα, κἀποτε δὲ καὶ τὰ κόκκαλα. Συνήθως ζητεῖ τὸ κυνήγιον αὐτοῦ εἰς καιρὸν νυκτός· καὶ μεταχειρίζεται πανουργίαν καὶ κρυφιοῦτητα, ὡς ὁ κάτος.

Γεννᾶται δὲ ὁ λέων εἰς τὰ πλείότερα μέρη τῆς Ἀφρικῆς, καὶ εἰς τὰ νότια μέρη τῆς Ἀσίας. Πολὺ κοινότερος ὁμοῦς ὑπάρχει εἰς τὴν Ἀφρικὴν παρὰ εἰς τὴν Ἀσίαν. Εἰς τὰ θερμότερα κλίματα, φθάνει εἰς τὸ μεγαλῆτερον ὕψος, καὶ ἀναδείχνει τὰς ἀγριωτέρας ποιότητας.

Ἡ Λέαινα εἶναι ἐν τρίτον μικροτέρα τοῦ λέοντος· στερεῖται δὲ ἀπὸ χაίτην, καὶ εἶναι ὀλιγώτερον ὑπομονητικὴ καὶ ἀγριωτέρα εἰς τὸν χαρακτῆρά της. Λεονταράκια ὀλίγων ἐβδομάδων δὲν ὑπερβαίνειν σκυλία κατὰ τὸ μέγεθος· καὶ εἶναι δὲ ἄθῳα, ὥραῖα, καὶ παιγνιώδη, ὡσάν κατάρκια.

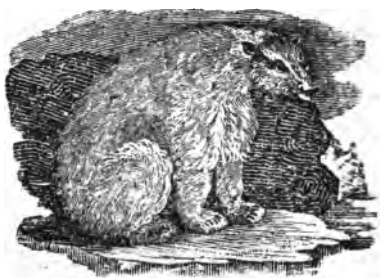
Η ΛΑΩΠΗΞ.

Τῆς Ἀλώπεκος τὸ μῆκος εἶναι περίπου δύο ποδῶν· τὸ δὲ ὕψος, ἐνὸς ποδός. Τῶν περισσο-

ρων τὸ χρῶμα εἶναι ἀνοικτὸν κόκκινον· ἀλλ' ῥίσκονται καὶ πολλαὶ ψαραὶ καὶ μαῦραι ἁλώ- κες. Τῆς ἁλώπεκος τὸ πρόσωπον τὴν δείχνει εἶναι ζῶον πανοῦργον. Ἔχει δὲ μακρὰν, σύτριχον οὐράν.

Ἡ ἁλώπηξ εὐρίσκεται εἰς σχεδὸν ὅλους τοὺς πους, ἐκτὸς εἰς τὴν διακεκαυμένην ζώνην. ἀνταχοῦ δὲ εἶναι τὸ αὐτὸ παμπόνηρον, ἀδη- γον ζῶον, λαιμάργως ἀρπάζον πτηνὰ καὶ ἰρὰ τετράποδα, εἴτε εἰς δάση, εἴτε πλησίον τὰς κατοικίας τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ ἁλώπηξ εἶναι ὁ μέγιστος ἐχθρὸς τοῦ ὀρνι- τροφείου· ἀλλ' ὅταν δὲν ἐπιτύχη τὴν ἀγαπη- ν αὐτῆς τροφήν, ὀρνίθων κρέας, κατατρώγει ἄλλους εἶδους ζῶα, ἕως καὶ ὄφεις, σαύρας, τράχους, φρύνους· ἐὰν δὲ κατοικῇ πλησίον ἰθαλάσσης, εὐχαριεῖται καὶ μετ' ὀστρακόδεσμα. Εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ Γαλλίαν κάμνει ζημίαν ἄλλην εἰς τοὺς ἀμπελῶνας, ἐπειδὴ ὑπεραγαπᾷ σταφύλια, καὶ, διὰ τὰ ἐκλέξῃ ἕνα βότρυν, καὶ πολλούς.

Ἡ ΛΕΥΚΗ ΑΡΚΤΟΣ.

Ἡ Λευκὴ Ἀρκτος εἶναι τὸ μὲν μῆκος ἐννέα ὄν, τὸ δὲ ὕψος ὀλίγον πλέον παρὰ τεσσάρων.

Κάποτε ζυγίζει ὅσον ἐν βῆδιον μεγαλώτατον. Τὸ ἐμπρόσθιον τῆς ποδάριον εἶναι δέκα δακτύλους πλατύ.

Ἐχει δὲ μύτην μακράν, αὐτία κοντὰ, μεγαλώτατα μηρία, καὶ κοντὴν οὐράν. Τὸ σῶμα καὶ ὁ λαιμός τῆς εἶναι μακρά, οἱ πόδες τῆς πλατεῖς, καὶ τὰ δάκτυλα ἐκάστου ποδαρίου τελειόνουν εἰς πέντε μακροῦς, ὅξεῖς ὄνυχας.

Τοῦ ζῶος τούτου τὸ χρῶμα εἶναι ὑποκίτρινον λευκόν, καὶ αἱ τρίχες του μακρόταται, χονδραὶ, καὶ δασεῖαι.

Δὲν ὑπάρχει θηρίον ἀγριώτερον παρὰ τὴν λευκὴν ἄρκτον. Ὅταν κτυπηθῇ καὶ πληγωθῇ, ὀργίζεται καταπολλὰ, καὶ ἡ θανατόνει τοὺς ὅσοι τὴν ἐπλήγωσαν, ἢ ἀποθνήσκει μαχομένη κατ' αὐτῶν.

Λέγεται ὅτι κἀνὲν ζῶον δὲν ὑπερασπίζει μὲ τόσην ἀνδρείαν τὰ νεογνά του, μὲ ὅσην τοῦτο. Ὅταν φανῇ ἐχθρὸς, ἡ πρώτη φροντίς τῆς μητρὸς εἶναι νὰ προφυλάξῃ ἐκεῖνα ἀπὸ βλάβης. Ὅταν δὲ αὐτὴ πληγωθῇ ἢ ἀποθνήσκῃ, χαϊδεύει τὰ νεογνά τῆς, καὶ μέχρι τελευταίας πνοῆς δοκιμάζει νὰ τὰ σώσῃ.

Ἡ λευκὴ ἄρκτος κατοικεῖ τὴν Γρηνλανδίαν καὶ Λαπωνίαν, τόπους τόσον ψυχροῦς, ὥστε ἡ γῆ εἶναι χιονοσκεπαστος καὶ παγωμένη ὅλον τὸν χρόνον.

Τρέφεται δὲ ἀπὸ ὀψάρια καὶ φώκας, τὰ ὅποια πιάνει ἀφ' ἑαυτῆς. Τρώγει, προσέτι, τὴν σάρκα νεκρῶν κητῶν, τὰ ὅποια ῥίπτονται εἰς τὸν αἰγιαλὸν ἀπὸ τὴν θάλασσαν, ἢ τὰ ὅποια εὕρισκει κολυμβῶσα ἔξω εἰς τὸ πέλαγος.

Ἡ λευκὴ ἄρκτος εἶναι ὁ βασιλεὺς τῶν θηρίων εἰς τὴν ψυχρὰν χώραν, ὅπου κατοικεῖ. Μολον-

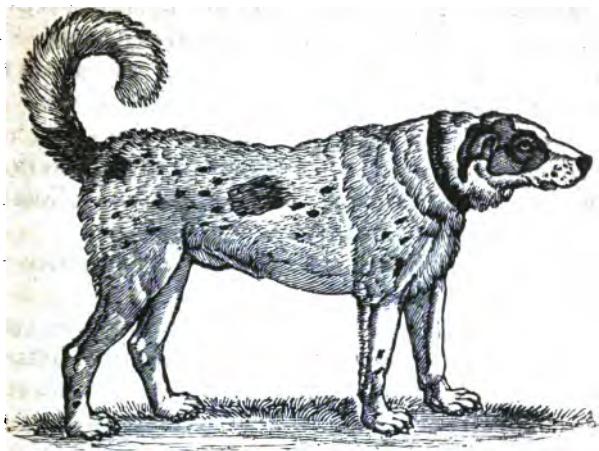
ὅτι δὲ εἰς τὸν θυμὸν αὐτῆς εἶναι ἀγριωτάτη καὶ σκληρά, δὲν φονεῦει ὁμῶς πάντοτε, καθὼς ἡ τίγρις, ὅ,τι εὖρη ἔμπροσθέν της.

Ἐπάνω εἰς τοὺς εὐμεγέθεις σωροὺς πάγου, οἵτινες περιφέρονται εἰς τὸν ὠκεανὸν πλησίον τῆς Γρηνλανδίας, εὐρίσκονται πολλάκις ἄρκτοι. Ἐνίοτε δὲ συμβαίνει, ἐνῶ Γρηνλανδὸς τις καὶ ἡ σύζυγός του κωπηλατοῦν εἰς τὴν θάλασσαν, νὰ σιμώσωσι παραπολὺ εἰς τοιοῦτον τινὰ σωρὸν πάγου, ἐπάνω εἰς τὸν ὁποῖον εἶναι ἄρκτος· αὐτὴ δὲ πηδᾷ ἔξαφνα εἰς τὸ πλοιάριόν των, καὶ, ἂν δὲν τὸ ἀνατρέψῃ, καθίζει ἤσυχα, καὶ ἀφίνει νὰ τὴν κωπηλατῶσι. Πιθανὸν μὲν ὅτι δὲν ἀρέσκεται πολὺ εἰς τὸν νέον του ἐπιβάτην ὁ ταλαίπωρος Γρηνλανδὸς· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἔμπορεῖ νὰ τὸν ἐκφορτωθῇ, τὸν κωπηλατεῖ ἀσφαλῶς εἰς τὴν ξηράν, ὅτε τὸ μέγα θηρίον, ἂν δὲν ᾔῃναι πολλὰ πεινασμένον, ἐκβαίνει ἀπὸ τὸ πλοιάριον, καὶ ἀναχωρεῖ.

Ο ΣΚΥΛΟΣ.

Ἐν ἀπὸ τὰ ἀξιολογώτερα τετράποδα εἶναι ὁ Σκύλος. Ὑπάρχουν δὲ αὐτοῦ πάμπολλα εἶδη, τὰ ὁποῖα ὁμῶς δὲν ἔχω τόπον νὰ περιγράψω. Ὀλίγα τινὰ μόνον σύμμικτα θέλω διηγηθῆν περὶ αὐτοῦ.

Κατὰ διαφόρους τρόπους χρησιμεύει ὁ σκύλος εἰς τὸν ἄνθρωπον· τὸν βοηθεῖ εἰς τὸ κυνήγιον, σηκώνει τὰ φορτία τε, καὶ τὸν σύρει καθήμενον ἐπὶ ἀμάξης. Εἰς τὰς πλέον βορεινὰς χώρας τῆς Ἀμερικῆς, ἕνας μοναδικὸς σκύλος σηκώνει δέκα ὀκάδων βάρος, συνοδεύων τὸν κύριον αὐτῷ εἰς τὸ κυνήγιον· πολλοὶ δὲ, συνεζευγμένοι εἰς

βαρείας ἀμάξας, σύρουν πέντε ἢ ἑξ ἀνθρώπους πρὸς ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ μίλια τὴν ὥραν, καὶ τελειοῦν καθημέραν ἐξήκοντα μιλίων ὁδοιπορίαν.

Εἰς τὴν Ὀλλανδίαν καὶ Ἑλβετίαν, καὶ μέρη τινὰ τῆς Γαλλίας καὶ Γερμανίας, μεταχειρίζονται γενικώτατα τοὺς σκύλους διὰ νὰ σύρῃσι μικραῖς ἀμάξας μὲ ἐλαφρὰ φορτία. Εἰς τὴν γειτονίαν μεγαλοπόλεων χρησιμεύουν κοινῶς διὰ νὰ φέρωσι λαχανικὰ εἰς τὴν ἀγοράν. Ἐσχάτως τοὺς ἐμεταχειρίσθησαν καὶ εἰς τὸ Λονδῖνον διὰ παρόμοια τέλη. Εἰς κῆσον τινὰ πλησίον τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, οἱ σκύλοι σύρουν ἀμάξια φορτωμένα ἀπὸ ξύλα καὶ ὀψάρια, καὶ ἐκτελοῦν ἄλλας ὑπηρεσίας ἀντὶ τοῦ ἵππου.

Σκύλος τις ἔζησε τεσσαράκοντα ἡμέρας χωρὶς τροφήν, καὶ ἄλλος τριάκοντα ἔξ.

Γνωρίζονται παραδείγματα σκύλων, οἵτινες ἔμαθαν νὰ μετρῶσι τὰς ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος. Σκύλος τις, τὸν ὁποῖον Ἀγγλος ἠγόρασεν ἀπὸ

Ἰρλανδὸν, δὲν ἤθελε νὰ γεύθῃ τὸ παραμικρὸν τὴν Παρασκευὴν, ἐπειδὴ οὕτω εἶχε μάθειν εἰς τοῦ πρώην κυρίου του, ὁ ὁποῖος, ὦν Λατῖνος τὴν θρησκείαν, ἐνήστευε τὴν ἡμέραν αὐτήν.

Ἰδὼν σκύλον τινὰ πρὸ ὀλίγων ἐτῶν εἰς τὸ Λονδίον, ὅστις εἶχε καθίσειν δύο ἔτη ὁλόκληρα ἐπάνω εἰς τὸν τάφον τοῦ κυρίου του. Ἐμεινε δ' ἐκεῖ, ἕως οὗ ἀπέθανε.

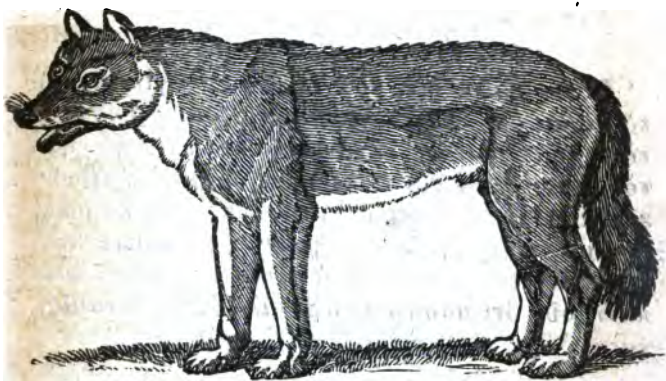
Σκύλοι ἐσχημάτισαν κάποτε στενὴν φιλίαν με λέοντας.

Χειρουργὸς τις ἤρε χολὸν τι σκυλίον, καὶ λαβὼν αὐτὸ εἰς τὴν οἰκίαν, τὸ ἰάτρευσεν· ἔπειτα τὸ ἐδίωξε. Μετὰ μῆνας τινὰς ἦλθεν εἰς τοῦ χειρουργοῦ τὴν θύραν τὸ αὐτὸ σκυλίον, συνωδευμένον με ἄλλον σκύλον, ὅστις εἶχε παρομοίως χολανθῇν· καὶ με τὰ βλέμματά τε ἐπαρακάλεσε τὸν χειρουργὸν νὰ κάμῃ πρὸς τὸν φίλον του τὴν ὁποίαν εἶχε κάμειν εἰς ἑαυτὸν χάριν. Μᾶς ἀποδείχνει τοῦτο, ὅτι οἱ σκύλοι ἔχον τὴν δύναμιν νὰ κοινοποιῶσιν ὁ ἓνας εἰς τὸν ἄλλον τὰς ιδέας των.

Εἰς μίαν ἀπὸ τὰς κορυφὰς τῶν Ἀλπεων εὐρίσκεται τὸ μοναστήριον τοῦ Μεγάλου Ἀγίου Βερνάρδου, περιβόητον διὰ τὴν Χριστιανικὴν τῶν καλογήρων του φιλοξενίαν. Οἱ καλοὶ οὗτοι μοναχοὶ, ἂν ᾖ πένητες, ὅχι μόνον ἔχουν πάντοτε ἀνοικτὰς τὰς πύλας των εἰς ὁποιονδήποτε ὁδοπόρον, ἀλλὰ καὶ ἀφιερώνονται εἰς τὸ κινδυνῶδες ἔργον τοῦ νὰ ζητῶσι τοὺς δυστυχεῖς, ὅσους, εἰς τὰ ὄρη ἐκεῖνα, προφθάνουν ἐνίστε ᾗ καταχώνων αἰφνίδιαι χιονοζάλαι. Βοηθοῦνται δὲ θαυμασίως εἰς τοὺς ἀξιεπαίνους τούτους ἀγῶνας ἀπὸ εὐγενεῖς τινὰς σκύλους. Καὶ δέκα καὶ δώδεκα πόδας ἂν ᾖναι θαμμένους ὑπὸ τὴν χιόνα ὁ ταλαί-

πωρος ὁδοιπόρος, οἱ σκύλοι ὁμῶς, μὲ τὴν ὀξύτητα τῆς ὀσφρήσεως, τὸν ἀνακαλύπτειν. Ἀμέσως ἀρχίζουν ν' ἀποξύνωσι τὴν χιόνα μὲ τοὺς πόδας των· ἐκβάλλουν δὲ συνεχῆς, βραχνόν, καὶ σεμνὸν γαύγισμα, τὸ ὅποιον φέρει τοὺς μοναχοὺς καὶ ἐργάτας τοῦ μοναστηρίου πρὸς βοήθειαν αὐτῶν, καὶ σωτηρίαν τοῦ ἀπολλυομένου.

Θέλω προσθέσειν μόνον, ὅτι οἱ σκύλοι χρησιμεύουν καταπολλὰ εἰς τοὺς ταλαιπώρους τυφλοὺς. Εἰς διάφορα μέρη τῆς Εὐρώπης βλέπονται συχνὰ σκύλοι, περιφέροντες τυφλοὺς, στέκοντες ὅπου συνήθειαν ἔχει ὁ αὐθέντης των νὰ ζητῇ ἐλεημοσύνην, ἀσφαλῶς ὀδηγοῦντές τον μεταξὺ ζώων καὶ ἀμαξῶν, καὶ φροντίζοντες περὶ αὐτοῦ μὲ τὴν πλεον ἐκπληκτικὴν ἀγχίνοιαν καὶ πιστότητα.

Ο ΛΥΚΟΣ.

Ὁ Λύκος ὕψος μὲν ἔχει περίπου δύο ἡμισυ ποδῶν, μῆκος δὲ τριῶν ἡμισυ. Ὁμοιάζει κατὰ τὸ φαινόμενον εἶδος τι σκύλων· εἶναι ὁμῶς πολὺ ἀγριωτέρα ἢ πρόσοψίς του. Ἐχει λεπτὸν σχῆμα,

χρῶμα γενικῶς ψαρόν, καὶ οὐράν γυρτήν εἰς τὸ μέσον.

Ἐπάρχει δὲ ὁ λύκος ἐξίσου εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ Ἀμερικὴν. Διὰ τὴν ἀθηφαγίαν καὶ τὸ φιλόρπαγον αὐτοῦ ἔμισεῖται καὶ διώκεται πανταχοῦ, ὡς κοινὸς ἐχθρὸς. Ἀρπάζει πρόβατα, δορκάδας, καὶ ἄλλα ζῶα. Ἡ φύσις ἐπροίκισεν αὐτὸν μὲ πανουργίαν καὶ εὐκίνησίαν· ὅταν δὲ στενοχωρηθῇ ἀπὸ πείναν, ἀπελπίζεται, καὶ τολμᾷ τὰ πάντα· εἰς τοιαύτην μόνην περίστασιν, προσβάλλει καὶ κατὰ τοῦ ἀνθρώπου.

ΠΡΟΣΕΥΧΑΙ, ΚΤΑ.

Η ΚΤΡΙΑΚΗ ΠΡΟΣΕΥΧΗ.

Πάτερ ἡμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς· ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σε· ἔλθέτω ἡ βασιλεία σε· γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς· τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον· καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν· καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥύσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ· ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία, καὶ ἡ δύναμις, καὶ ἡ δόξα, εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Μετάφρασις.

Πάτερ ἡμῶν, ὁ εἰς τοὺς οὐρανοὺς· ὡς ἁγιασθῇ τὸ ὄνομά σου· ὡς ἔλθῃ ἡ βασιλεία σου· ὡς γένηται τὸ θέλημά σου, καθὼς εἰς τὸν οὐρανόν, οὕτω καὶ εἰς τὴν γῆν· τὸ ψωμίον μας τὸ ἀναγ-

καῖον δὸς μας σήμερον· καὶ συγχώρησέ μας τὰ
χρέη μας, καθὼς καὶ ἡμεῖς συγχωροῦμεν τοὺς
χρεώστας μας· καὶ μὴ μας φέρῃς εἰς πειρασμόν,
ἀλλὰ ἐλευθέρωσέ μας ἀπὸ τὸ κακόν· διότι σοῦ
εἶναι ἡ βασιλεία, καὶ ἡ δύναμις, καὶ ἡ δόξα, εἰς
τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

ΕΣΠΕΡΙΝΗ ΠΡΟΣΕΤΧΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ.

ὦ Κύριε, σὺ κάμνεις τὸ σκότος, καὶ εἶναι νύξ·
τὸ σκότος ὁμῶς δὲν κρύπτει ἀπὸ σοῦ τίποτα.
Σὲ εὐχαριστῶ διὰ τὰ ἐλέη σου τὴν ἡμέραν ταύ-
την. Σὲ εὐχαριστῶ διὰ τὴν ὑγείαν, τὴν τροφήν,
τὰ ἐνδύματα, καὶ τοὺς φίλους μου.

Συγχώρησε ὅλους τοὺς μωροὺς καὶ πονηροὺς
λογισμοὺς μου, καὶ λόγους, καὶ πράξεις. Φύλαξέ με
ἀπὸ θλίψιν, ἀσθένειαν, καὶ θάνατον, εἰς καιρὸν
τῆς νυκτὸς ταύτης. Εἶθε νὰ πλαγιάζω με τὴν
ἀγάπην καὶ τὸν φόβον σου, καὶ, ὅταν ἐξυπνῶ τὸ
πρωῖ, νὰ εὐρίσκωμαι μετὰ σοῦ πάντοτε.

Εὐλόγησε, Κύριε, ὅλους τοὺς φίλους μου, καὶ
συγχώρησε ὅλους τοὺς ἐχθροὺς μου, καὶ δὸς εἰς
αὐτοὺς ἀληθῆ μετάνοιαν καὶ νέαν καρδίαν, διὰ
τοῦ Κυρίου μου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀμήν.

ΠΡΩΙΝΗ ΠΡΟΣΕΤΧΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ.

Τὸ πρωῖ, Κύριε, θέλεις ἀκούσειν τὴν φωνήν
μου· τὸ πρωῖ θέλω κατευθύνειν πρὸς σὲ τὴν
δέησίν μου. Τὰ ἐλέη σε εἶναι νέα πᾶσαν πρωΐαν,
καὶ μεγάλη ἡ πιστότης σου. Σὲ εὐχαριστῶ διότι
ἐφύλαξες τὴν νύκτα τὸ σῶμά μου ἀπὸ θλίψιν,
ἀσθένειαν, καὶ τὸν θάνατον, καὶ με ἀνέπαυσε
με τὸν ὕπνον.

Σὲ εὐχαριστῶ ὅτι μ' ἐξύπνισες νὰ ἴδω τὸ φῶς.

Ὁδήγησέ με νὰ ἀναβλέπω πρὸς τὸν ἀγαπητὸν σου Υἱόν, Ἰησοῦν Χριστόν, ὅστις εἶναι τὸ φῶς τοῦ κόσμου τούτου, καὶ νὰ τὸν ἀγαπῶ ἡδυνεύω ὅλην τὴν ἡμέραν ταύτην.

Σὲ δοξολογῶ διότι ἔδωκες τὸν Υἱόν σου ν' ἀποθάνῃ λύτρον δι' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Συγχώρησε ὅλας τὰς ἁμαρτίας μου διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον καθαρίζει ἀπὸ πᾶσαν ἁμαρτίαν.

Φώτισέ με νὰ κάμνω τὸ θέλημά σου κατὰ πάντα σήμερον, ἡ φύλαξέ με ἀπὸ πάντα σατανικὸν λογισμόν, λόγον, καὶ ἔργον, διὰ χάριν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρός μου. Ἀμήν.

ΠΡΟΣΕΤΧΗ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ.

Εὐχαριστῶ σε, Κύριε, ὅτι μ' ἔδωκες τὰς θείας Γραφάς. Αὐταὶ εἶναι τῆς σοφίας καὶ μαθήσεως τὸ θεμέλιον. Βοήθησέ με νὰ τὰς ἀναγινώσκω, ἐννοῶ, καὶ ἀγαπῶ. Ἀγίασέ με μετὰ τὴν ἀλήθειαν· ὁ λόγος σε εἶναι ἀλήθεια. Ἀμποτε νὰ γνωρίσω ἐκ νεότητός μου, ὡς ὁ Τιμόθεος, τὰς ἱερὰς Γραφάς, αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ με σοφίσωσιν εἰς σωτηρίαν διὰ τῆς ἐν Χριστῷ πίστεως. Ἀμήν.

ΠΡΟΣΕΤΧΗ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

Σὲ εὐχαριστῶ, Κύριε, διὰ τὴν ἁγίαν ταύτην ἡμέραν τῆς ἀναπαύσεως. Αὕτη εἶναι ἡ ἡμέρα, τὴν ὁποίαν ἔκαμν ὁ Κύριος, καὶ θέλω χαρὴν ἡ εὐφρανθῆναι εἰς αὐτήν. Εἶδε νὰ καταγίνεται ὁ νοῦς μου εἰς τὰ πνευματικὰ τῆς Κυριακῆς ταύτης ἡμέρας, ἡ νὰ λατρεύω τὸν Θεὸν με πνεῦμα

καὶ ἀλήθειαν. Εἶθε ὅλαι αἱ ἐπιθυμίαι καὶ οἱ λογισμοί με ν' ἀποβλέπωσιν εἰς τὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅπου κάθεται ὁ Χριστὸς εἰς τὴν δεξιὰν τοῦ Θεοῦ.

Χύσε τὸ Πνεῦμά σε ἐπάνω εἰς ὅλον τὸν λαόν σου, εὐλόγησε καὶ εὐφρανε αὐτοὺς εἰς τὴν ἁγίαν σου ἐκκλησίαν. Δώρησε νὰ οἰκοδομηθῶσι καὶ παρηγορηθῶσιν ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ με τὸν λόγον σου, καὶ νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς σέ οἱ ἁμαρτωλοί. Δώρησε νὰ κηρύττωσι πιστῶς τὸ Εὐαγγέλιον οἱ ὑπηρεταὶ τοῦ λόγου σου, καὶ νὰ ποιμαίνωσι τὰ πρόβατα καὶ ἄρνια τοῦ ποιμνίου τοῦ Χριστοῦ· καὶ εἶθε νὰ ᾔηται μεγάλη χάρις ἐπάνω εἰς αὐτὰ, διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀμήν.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΠΡΟ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ.

Παντοδύναμε Θεέ, ὅλα τὰ κτίσματα ἀπὸ τὴν χεῖρά σου προσμένουν τὴν τροφήν των. Δός με τὴν εὐλογίαν σου με τὴν παροῦσαν τροφήν μου, διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀμήν.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑΝ.

Εὐχαριστῶ σε, Κύριέ μου, διότι με δίδεις τὸ φαγητὸν διὰ τὴν ἐνδυνάμωσιν τοῦ σώματός με· τρέφε καὶ τὴν ψυχὴν με με πνευματικὴν τροφήν, διὰ χάριν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀμήν.

ΤΟ ΣΥΜΒΟΛΟΝ ΤΗΣ ΝΙΣΤΕΩΣ.

Ὅλας τὰς σωτηριώδεις ἀληθείας, ὅσαι περιέχονται εἰς τὴν Ἀγίαν Γραφήν, τὰς ἐξέθηκαν συνοπτικῶς οἱ θεῖοι πατέρες, διὰ νὰ ᾔηται εὐληπτότεραι εἰς καθένα Χριστιανόν.

Ἡ ἐπιτομή αὕτη ὀνομάζεται **Σύμβολον τῆς Πίστεως**· διαιρεῖται δὲ εἰς δώδεκα ἄρθρα, τὰ ἑφεξῆς·

Α'. Πιστεύω εἰς ἓνα Θεόν, Πατέρα παντοκράτορα, ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀοράτων·

Β'. Καὶ εἰς ἓνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν μονογενῆ, τὸν ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων, φῶς ἐκ φωτός, Θεὸν ἀληθινόν, ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα, οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ Πατρὶ, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο·

Γ'. Τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν, καὶ σαρκωθέντα ἐκ Πνεύματος ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς παρθένου, καὶ ἐνανθρωπήσαντα·

Δ'. Σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου, καὶ παθόντα, καὶ ταφέντα·

Ε'. Καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς Γραφάς·

ΣΤ'. Καὶ ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καὶ καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρὸς·

Ζ'. Καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς, οὗ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος·

Η'. Καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὸ κύριον, τὸ ζωοποιόν, τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον, τὸ σὺν Πατρὶ καὶ Υἱῷ συμπροσκυνούμενον καὶ συνδοξαζόμενον, τὸ λαλῆσαν διὰ τῶν προφητῶν·

Θ'. Εἰς μίαν, ἁγίαν, καθολικὴν, καὶ ἀποστολικὴν ἐκκλησίαν·

Ι'. Ὁμολογῶ ἓν βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν·

ΙΑ'. Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν·

ΙΒ' Καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος. **Αμήν.**

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ ΚΑΙ ΓΝΩΜΙΚΑ.

* *Ἀβουλος νοῦς, διπλοῦς ὁ κόπος.*

* *Ἀνθρωπος ἀγράμματος, ξύλον ἀπελέκητον.*

* *Ὅστις δὲν θέλει νὰ ζυμώσῃ, πέντε ἡμέρας κοσκινίζει.*

Τὸ σημερινὸν ἔργον, αὔριον μὴ το ἀφίνῃς.

Καθαρὸς οὐρανὸς ἀστραπὰς δὲν φοβεῖται.

* *Ὡς στρώσῃ καθεὶς, οὕτως ἔχει νὰ πλαγιάσῃ.*

Τὸ γοργὸν καὶ χάριν ἔχει.

* *Ἀπὸ τὸ εἶπε ὥς τὸ κάμε μέγα διάστημα.*

Κάλλιον θέλω ἓνα ἐχθρὸν φρόνιμον παρὰ δέκα τρελοὺς φίλους.

* *Ὁ καιρὸς φανερόναι τὴν ἀλήθειαν.*

Τὰ ὥς δὲν θέλεις γίνονται, θέλε τα καὶ ὥς γίνονται.

* *Ὅστις καθίσῃ μὲ στραβὸν, τὸ ταχὺ ἀλληθωρίζει.*

* *Ὅπου ἀκούεις πολλὰ κεράσια, κράτει μικρὰ καλάθια.*

Κάμε καλὸν, καὶ ῥίψε το εἰς τὸν αἰγιαλόν.

Τοῦ οἰκοκυρίου τὸ ὁμμάτιον κόπρισμα γίνεται εἰς τὸ χωράφιον.

* *Ὅσα ἐξεύρει ὁ λολὸς οἰκοκύριος, ἑκατὸν ἀπέξω φρόνιμοι δὲν ἐξεύρουν.*

* *Ὅπου εἶναι πολλοὶ πετεινοὶ, ἄργεϊ νὰ ἐξημερώσῃ.*

Πολυτεχνίτης κ' ἔρημος.

Μεγάλα πλοῖα, μεγάλοι τρικυμῖαι.

Ὅστις γίνεται πρόβατον, τὸν τρώγει ὁ λύκος.
Φίλευε, ἂν θέλῃς νὰ σὲ φιλεύωσι.

Ἄλλος κάμνει τὸ φόρεμα, καὶ ἄλλος τὸ φορεῖ.

Ὅστις γεννηθῇ εἰς τὴν φυλακὴν, τὴν φυλακὴν ἀγαπᾷ.

Τὰ παθήματα γίνονται μαθήματα.

Ὀλίγα καὶ καλὰ.

Περισσότερον βλέπουν τὰ τέσσαρα παρὰ τὰ δύο ὀμμάτια.

Μιᾷς στιγμῆς ὑπομονή, δέκα χρόνων ἀνάπαυσις.

Τόσον ἀξίζει ὁ ἄνθρωπος, ὅσον συλλογίζεται.

Κόπτε χρέη, κόπτε λύπας.

Ἡ εὐταξία εἶναι ἡ καλὴ ἀρχὴ εἰς τὰ καλὰ.

Ἡ ὁμόνοια στηρίζει οἶκον, ἡ δὲ διχόνοια τὸν ἀνατρέπει ἐκ θεμελίων.

Ἀρχὴ σοφίας, φόβος Κυρίου.

Αἱ θλίψεις εἶναι κλίμακες, φέρουσαι πρὸς τὸν οὐρανόν.

Ἡ συνείδησις εἶναι χίλια μαρτυρίαι.

Ἡ ἐπιμέλεια νικᾷ πᾶσαν δυσκολίαν.

Ὁ μωρὸς εἶναι, κατὰ τὴν γνώμην του, φρονιμώτατος.

Φεῦγε τὴν ἡδονὴν, ἥτις ἀφίνει ὀπίσω τῆς λύπην.

Μὴν ἐμπιστευεσαι εἰς κἀνένα χωρὶς ἀνάγκην τὰ μυστικά σου.

Ὅστις δὲν θέλει νὰ ἐργάζεται, δὲν πρέπει οὐδὲ νὰ τρώγῃ.

Ἡ ὀκνηρία ἀφίνει γυμνὸν τὸν ἄνθρωπον.

Ἡ ζηλοτυπία ἔχει χιλίους ὀφθαλμούς.

Ἡ φωνὴ τοῦ ἄφρονος γνωρίζεται ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν λόγων του.

Τὰ χρήματα εἶναι καλὸς ὑπηρέτης, ἀλλὰ κακὸς κύριος.

Τὸ πείσμα εἶναι ἢ πλεον θυσίατος ἀσθένεια.

Οὐσιώδεις ἐρωτήσεις ἀπαιτοῦν βραδείας ἀποκρίσεις.

Ταχὺς εἰς τὸ ἀκούειν, ἔβραδὺς εἰς τὸ λαλεῖν.

Ὁ πλοῦτος γίνεται πολλάκις δοῦλος τῆς κακίας.

Ἡ ἁμαρτία καὶ ἡ δυστυχία εἶναι πάντοτε ἀχώριστοι.

Τὸ μὲν σφάλλειν εἶναι ἀνθρώπινον, τὸ δὲ συγχωρεῖν, θεῖον.

Μεταχειρίζου πράξεις λόγους, καὶ θεινὰ ἐπιχειρήματα.

Σπανίως ζῇ τις φρονίμως, ὅταν ζῇ καθὼς τύχη. Οἱ περισσότεροι τῶν ἀνθρώπων εἶναι πλεον εὐχαριστημένοι μὲ τὰ εὐκόλα ἐλαττώματα, παρὰ μὲ τὰς δυσκολωτέρας ἀρετάς.

Χωρὶς οἰκονομίαν οὐδεὶς ἐμπορεῖ νὰ ᾔηται πλούσιος, ἔμὲ αὐτὴν ὀλιγώτατοι ἤθελαν εἶσθαι πτωχοί.

Μετριότης καὶ πραότης ἀποτελοῦν ἐνίστε ὅ,τι δὲν γίνεται μὲ τὴν βίαν.

Συγγραφεὺς τις Πέρσης ἔκαμε τὴν ὥραιαν ταύτην παρατήρησιν. ‘Ἡ ἡμερος χεὶρ δύναται νὰ ὀδηγῇ τὸν ἐλέφαντα μὲ μίαν τρίχα.’

Τὸ ἀναγκαιότερον μέρος τῆς παιδείας εἶναι νὰ διορθώσωμεν τὰ σφάλματά μας.

Πολλοὶ ὁμιλοῦν περὶ πραγμάτων, τὰ ὅποια δὲν καταλαμβάνουν· καὶ ἐπαινοῦν ἀρετάς, τὰς ὁποίας δὲν μεταχειρίζονται.

Ὁ Ζήνων, ἀκούσας παιδίον τι νὰ πολυλογῇ, εἶπεν, ‘Οἱ ἄνθρωποι ἔχουν δύο αὐτιά, μίαν δὲ

γλῶσσαν, διὰ νὰ ἀκούωσι πολλά, ἔ νὰ ὁμιλῶσιν ὀλίγα.'

Ὅταν οἰκειοποιῇται τις ὅλην τὴν ὁμιλίαν, γίνεται ἀηδὴς πρὸς τοὺς λοιπούς· διότι φαίνεται νὰ λαμβάνῃ διὰ τὸν ἑαυτὸν του τὰ πρωτεῖα, μεταχειριζόμενος τοὺς ἄλλους ὡς μαθητάς του.

Ὁ ἐφεξῆς κατάλογος ἡθικῶν ἀρετῶν συνεγράφη ὑπὸ τοῦ Ἀμερικανῆ φιλοσόφου, Βενιαμίν Φραγκλίνου, διὰ τὸν κανονισμόν τῆς ζωῆς του.

ΕΓΚΡΑΤΕΙΑ. Μὴ τρώγῃς μέχρι χορτασμοῦ· μὴ πίνῃς μέχρι ζάλης.

ΣΙΩΠΗ. Ἐκεῖνα μόνον λέγε, ὅσα ἐμποροῦν νὰ ὠφελήσωσιν ἢ ἄλλῃς ἢ τὸν ἑαυτὸν σου· ἀπόφευγε οὐτιδανὴν συνομιλίαν.

ΕΥΤΑΞΙΑ. Κάθε σου πράγμα ἄς ἔχῃ ἴδιον αὐτοῦ τόπον, καὶ κάθε σου ἔργον ἴδιον αὐτοῦ καιρόν.

ΑΠΟΦΑΣΙΣ. Ἀποφάσισε νὰ ἐκτελῇς πᾶν χρέος· ἐκτέλει δὲ ἀνελλιπῶς πᾶσαν ἀπόφασιν.

ΛΙΤΟΤΗΣ. Μὴν ἐξοδεύῃς, πλὴν διὰ νὰ ὠφελῇς ἢ ἄλλους ἢ τὸν ἑαυτὸν σου· ἦγιν, μὴν ἀσωτεύῃς τίποτε.

ΦΙΛΟΠΟΝΙΑ. Μὴ χάνῃς καιρόν· ἐνασχολοῦ πάντοτε εἰς τίποτε χρήσιμον· λείπε ἀπὸ περιττὰς πράξεις.

ΕΙΛΙΚΡΙΝΕΙΑ. Ψεῦδος καὶ ἀπάτην μὴ μεταχειρίζου· ἄς ᾔναι οἱ διαλογισμοί σου ἀθῶοι καὶ δίκαιοι, καὶ οἱ λόγοι σου, παρόμοιοι.

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ. Μὴν ἀδικῇς κανένα, εἴτε κακοποιῶν, εἴτε ἀμελῶν τὰς κατὰ δύναμιν ἀγαθοποιίας.

ΜΕΤΡΙΟΤΗΣ. Φεῦγε τὰς ὑπερβολὰς· πᾶν μέτρον ὀφιστεν.

ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΣ. Μὴν ὑποφέρης ἀκαθαρσίαν
τινὰ εἰς σῶμα, φορέματα, ἢ κατοικίαν.

ΑΤΑΡΑΞΙΑ. Μὴν ἀνησυχῇς διὰ οὐτιδανότη-
τας, μήτε διὰ συμφορὰς κοινὰς, ἢ ἀναποφεύκτους.

ΤΑΠΕΙΝΟΦΡΟΣΥΝΗ. Μιμοῦ τὸν Ἰησοῦν Χρι-
στόν.

Οἱ ἐπόμενοι Δέκα Βιωτικοὶ Κανόνες ἐδόθησαν ὑπὸ τοῦ περιβοήτου
Ἀγγλαμερικανοῦ, Θωμᾶ Ἰεφερσῶνος.

1. Ποτὲ μὴν ἀφίνης αὐριον ὅ,τι ἐμπορεῖς νὰ
κάμης σήμερον.

2. Ποτὲ μὴ βαρύνῃς ἄλλως δι' ὅσα ἐμπορεῖς
νὰ κάμης σὺ ὁ ἴδιος.

3. Ποτὲ μὴν ἐξοδεύῃς τὸ ἀργύριόν σου, πρὶν
τὸ λάβῃς.

4. Ποτὲ μὴν ἀγοράζῃς ὅ,τι δὲν χρειάζεσαι,
διότι εἶναι εὐθηνόν.

5. Περισσότερα δαπανῶμεν διὰ τὴν ὑπερη-
φανίαν, παρὰ διὰ τὴν πείναν, τὴν δίψαν, καὶ τὸ
ψύχος.

6. Ποτὲ δὲν μετανοῶμεν ὅτι ἐφάγαμεν ὀλίγον.

7. Τίποτε δὲν εἶναι ὀχληρόν, τὸ ὁποῖον πράτ-
τομεν ἐκουσίως.

8. Πόσῃν λύπῃν μᾶς ἐπροξένησαν δεινὰ, τὰ
ὅποια ποτὲ δὲν ἠκολούθησαν.

9. Τελείονε τὰς ὑποθέσεις σου, ὅσον δύνασαι,
μὲ τὸ καλόν.

10. Ὅταν θυμόνῃς, ἀρίθμει ἕως δέκα, πρὶν
ὁμιλήσῃς· ὅταν δὲ βαρυθυμόνῃς, ἕως ἑκατόν.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ.

Ο ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΑΞΙΝΙΔΙΟΝ ΤΟΥ.

Ὁ Γεώργιος Οὐάσιγκτων, εἰς τὸν ὁποῖον ἀναφέρεται τὸ ἀκόλουθον ἀνέκδοτον, ἦτον ἀρχιστράτηγος τῶν Ἀμερικανῶν δυνάμεων κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἐπταετῆ πόλεμον τῶν συμπατριωτῶν του. Ἀφοῦ δὲ μὲ τὴν ἀνδρίαν καὶ φρόνησιν αὐτοῦ ἡλευθέρωσε τὴν πατρίδα, ἐκλέχθη πρῶτος Πρόεδρος τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν· εἰς τὸ ὁποῖον ἀξίωμα, ὅχι ὀλγώτερον παρὰ εἰς τὸ πρότερον, ἐδείξεν ὅτι εἰς τὸν χαρακτῆρά του ἐμπεριείχετο πᾶν ὅ,τι εἶναι μέγα καὶ εὐγενὲς εἰς τὴν ἀνθρώπινην φύσιν.

Ὅτε ὁ Γεώργιος ἦτο περίπου ἑξαετῆς, τὸν ἐχαρίσθη ἀξινιδίον τι, τὸ ὁποῖον, ὥς τὰ πλειότερα μικρὰ παιδία, αὐτὸς ὑπερηγάπα, καὶ περιφερόμενος ἀδιαλείπτως μὲ αὐτὸ, ἔκοπτεν ὅ,τι εὗρισκεν ἐμπροσθέν του. Μίαν ἡμέραν, μέσα εἰς τὸν κῆπον, ὅπου πολλάκις ἐδιασκέδαζε τὸν καιρὸν πελεκῶν τοὺς στύλους τῶν πίσων, ἐδοκίμασε κατὰ δυστυχίαν τὸ ἀξινιδίον τε ἐπάνω εἰς τὸν κορμὸν ωραίας τινὸς κερασίας, τὴν ὁποίαν ἐξεφλούδισε τόσον κακὰ, ὥστε εἶναι ἀμφίβολον ἂν ποτὲ ἀνέλαβε.

Τὴν ἐπαύριον τὸ πρωῒ, ἔτυχε νὰ ὑπάγῃ ὁ πατήρ του εἰς τὸν κῆπον, καὶ ἶδε τί εἶχε πάθειν ἡ ἀγαπημένη τῆς κερασία. Εὐθὺς δ' ἐπιστρέψας εἰς τὴν οἰκίαν, ἠρώτησε, μὲ πολλὴν ζέσιν, τίς εἶχεν ἀφανίσειν τὸ δένδρον του, λέγων ἐνταυτῷ, ὅτι δὲν ἤθελε τὸ πωλήσειν διὰ εἰκοσιπέντε Δί-στηλα.

Κάνεις δὲν ἠμπόρει νὰ εἶπῃ τίποτε περὶ αὐτῆς· εἰς ὀλίγην ὥραν, ἐφάνη ὁ Γεώργιος μὲ τὸ ἀξινίδιόν του. ‘Γεώργιε,’ εἶπεν ὁ πατήρ του, ‘ἐξεύρεις τίς ἐκατάκοψε τὴν ωραίαν ἐκείνην μικρὰν κερασίαν, ἔξω ἐκεῖ, μέσα εἰς τὸν κῆπον;’ Αὕτη ἦτο κακὴ ἐρώτησις· ὁ Γεώργιος ἐστάθη ὀλίγας στιγμὰς σοβαρὸς καὶ συλλογισμένος· ἀλλὰ γρήγορα ἔλαβε θάρρος· ‘καὶ, κυττάζων τὸν πατέρα του μὲ τὸ γλυκύ του πρόσωπον, φαιδρὸν ἀπὸ τὸ θέλγητρον τῆς ἀληθείας, ἀνδρείως ἐφώνασε, ‘Δὲν ἔμπορῶ νὰ εἶπω ψεῦμα, πάτερ· σεῖς ἐξεύρετε ὅτι ἐγὼ δὲν ἔμπορῶ νὰ εἶπω ψεῦμα· ἐγὼ τὴν ἔκοψα μὲ τὸ ἀξινίδιόν μου.’

‘Τρέξε εἰς τὰς ἀγκάλας μὲ, φίλτατον τέκνον,’ ἐφώνασεν ὁ πατήρ του, ἐκστατικὸς ἀπὸ χαρὰν, ‘τρέξε εἰς τὰς ἀγκάλας μου. Χαίρω, Γεώργιε, ὅτι ἐπελέκησες τὸ δένδρον. Τοιαύτη προᾶξις ἡρωϊσμοῦ εἰς τὸν υἱόν μου ἀξίζει πλειότερον παρὰ χίλια δένδρα, καὶ ἂν ἤθελαν φέρειν ἄνθη ἀπὸ ἀργύριον, καὶ καρποὺς ἀπὸ καθαρώτατον χρυσίον.’

Ο ΒΕΝΙΑΜΙΝ ΚΑΙ Η ΣΦΤΡΙΣΤΡΙΑ ΤΟΥ.

“Οτε ἤμην παιδάριον ἑπταετὲς,—λέγει δ’ Ἀμερικανὸς φιλόσοφος Βενιαμὶν Φραγκλῖνος;—οἱ

φίλοι μου, μίαν ἑορτήν, ἐγέμισαν τὸ πουργάκιόν μου μετὰ χάλκινα νομίσματα. Εὐθύς ἐγὼ ἐξεκίνησα πρὸς τὸ ἐργαστήριον, ὅπου ἐπωλοῦσαν παιγνιδάκια τῶν παιδιῶν· ἀπαντήσας δὲ εἰς τὸν δρόμον σφυρίστριαν εἰς τὰς χεῖρας ἐνὸς ἄλλου παιδίου, καὶ πολλὰ εὐαρεστηθεὶς μετὰ τὸν ἤχόν της, ἀπεφάσισα ν' ἀγοράσω καὶ ἐγώ. Φθάσας λοιπὸν εἰς τὸ ἐργαστήριον, εὐθύς ἐπρόσφερα θεληματικῶς, καὶ ἔδωκα, ὅλον μου τὸ χάλκωμα διὰ μίαν.

Ὑπέστρεψα τότε εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἤρχισα νὰ σφυρίζω, τρέχων ἐπάνω κάτω, περιχαρὴς διὰ τὴν Σφυρίστριάν μου, ἀλλὰ ἐνοχλῶν τὸν οἶκον ὅλον. Τὰ ἀδελφιά μου καὶ τὰ ἐξαδελφιά μου, καθὼς ἔμαθον τὴν ἀγορὰν τὴν ὁποίαν εἶχα κάμειν, μετὰ εἶπαν ὅτι ἔδωκα διὰ τὴν Σφυρίστριαν τετράκις ὅσον ἤξιζεν.

Ἀκούσας τοῦτο, ἤρχισα νὰ συλλογίζωμαι πόσα κακὰ ἡμπόρουν ν' ἀγοράσω μετὰ τὸ ἐπίλοιπον τοῦ χάλκωματος. Τόσον δὲ μ' ἐπεριγελοῦσαν διὰ τὴν μωρίαν μου, ὥστε ἔκλαυσα μετὰ ἀγανάκτησιν· καὶ ἡ λύπη, τὴν ὁποίαν μ' ἐπροξένει ὁ συλλογισμὸς, ἦτο πλειότερα τῆς χαρᾶς, τὴν ὁποίαν μ' ἔδιδεν ἡ Σφυρίστρια.

Τὸ πάθημα ὁμῶς τῷτο ἔγινεν εἰς ἐμὲ μᾶθημα χρησιμώτατον· διότι ἀφῆκε βαθεῖαν ἐντύπωσιν εἰς τὸν νοῦν μου, ὥστε πολλάκις, ἐπιθυμῶν ν' ἀγοράσω τίποτε πρᾶγμα περιττὸν, ἔλεγα εἰς τὸν ἑαυτόν μου, Μὴ δώσης παραπολὺ διὰ τὴν Σφυρίστριαν· καὶ οὕτω ἐφύλαττα τὸ ἀργύριον.

Ἀφοῦ ἐμεγάλυνα, καὶ ἔμβαινα εἰς τὸν κόσμον, καὶ παρετήρουν τὰς πράξεις τῶν ἀνθρώπων, ἐνόμιζα ὅτι ἀπαντοῦσα πολλοὺς, πολλοτάτους, οἵτινες ἔδιδαν παραπολὺ διὰ τὴν Σφυρίστριαν.

“Οταν ἔβλεπα κἀνένα, ὅστις ὑπερεπόθει δόξας καὶ φαντασίας, καὶ ἐδυσιάζε τὸν καιρὸν, τὴν ἀνάπαυσιν, τὴν ἐλευθερίαν, τὴν ἀρετὴν, καὶ ἴσως τοὺς φίλους του, διὰ νὰ τὰς ἐπιτύχη, *Παραπολὺ*, ἔλεγα κατ’ ἐμαυτὸν, *δίδει οὗτος διὰ τὴν Σφυρίστριάν του.*

“*Ἄν* ἐγνώριζα φιλάργυρον τινά, ὁ ὁποῖος ὑστεροῦσε τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἀπὸ πᾶν εἶδος καλοζωίας, ἀπ’ ὅλην τὴν ἡδονὴν τοῦ ἀγαθοποιεῖν, ἀπ’ ὅλην τὴν ὑπόληψιν τῶν συμπολιτῶν του, καὶ ἀπ’ ὅλας τὰς ἀγαλλιάσεις τῆς φιλίας, διὰ νὰ ἐπισωρεύῃ πλῆτον, *Ταλαίπωρε*, ἔλεγα, *ἔσὺ τωόντι πληρόνεις παραπολὺ διὰ τὴν Σφυρίστριαν.*

“Οταν ἀπαντῶ κἀνένα φιλήδονον, ὁ ὁποῖος θυσιάζει πᾶσαν ἐπαινετὴν καλῆς τέρευσιν τοῦ νοός, ἢ αὖξην τῆς περιουσίας του, εἰς ἀπλᾶς σωματικὰς αἰσθήσεις, καὶ ὁ ὁποῖος ἀφανίζει τὴν ὑγείαν τοῦ δι’ αὐτάς, *Ἐσφαλμένε ἄνθρωπε*, λέγω, *προβλέπεις πόνον διὰ τὸν ἑαυτὸν σου ἀντὶ ἡδονῆς· δίδεις παραπολὺ διὰ τὴν Σφυρίστριαν.*

“Ἐὰν βλέπω τινά, ὅστις ἀγαπᾷ ὥραϊα φορέματα, ὥραϊα ἐπιπλα, ὥραίους οἴκους, καὶ ἄλλα πολλὰ πράγματα ὥραϊα, ὥραιότερα ὅμως παρ’ ὅσον ἡ κατάστασις αὐτοῦ συγχωρεῖ, διὰ τὰ ὅποια χρεόνεται, καὶ, τέλος πάντων, φέρεται εἰς τὴν φυλακὴν, *Ἀλλοίμονον*, λέγω, *αὐτὸς ἐπλήρωσεν ἀκριβὰ, πολὺ ἀκριβὰ, διὰ τὴν Σφυρίστριάν του.*

Εἰς βραχυλογίαν, ἐγνώρισα ὅτι τὰς πλειοτέρας δυστυχίας πάσχουν οἱ ἄνθρωποι, διότι κάμνουν ψευδεῖς λογαριασμοὺς τῆς ἀξίας πραγμάτων, καὶ διότι δίδουν παραπολὺ διὰ τὰς *Σφυρίστριάς των.*

Ο ΚΟΡΑΗΣ ΚΑΙ Ο ΠΑΤΗΡ ΤΟΥ.

Εἰς τὸ δέκατον ἕκτον ἔτος τῆς ἡλικίας μου, — λέγει ὁ σοφὸς Κοραῆς, — ἀπεφάσισα νὰ σπουδάσω καὶ τὴν Ἑβραϊκὴν γλῶσσαν. Ἡ χρεία δὲ νὰ πληρῶνω τὸν Ἑβραῖον διδάσκαλον μὲ ἡνάγκασε φυσικὰ νὰ προσδράμω εἰς τὸν πατέρα μου. Εἰς ἐκείνην τοῦ χρόνου τὴν περίοδον (1764), καὶ τοῦ γένους τὴν κατάστασιν, πᾶς ἄλλος πατήρ ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς Σμύρνης, χωρὶς ἐξαίρεσιν, ἀκούων τὸν υἱὸν του νὰ ζητῇ Ἑβραϊκῆς γλώσσης διδάσκαλον, ἤθελε καλέσειν ἱατρὸν, νομίζων ὅτι ἐπαρὰφρόνησεν ὁ υἱὸς του. Ἀλλ' ὁ χρηστὸς καὶ φρόνιμος πατήρ μου ἠρκέσθη μόνον νὰ μὲ ἐρωτήσῃ, εἰς τί ὠφέλει ἡ Ἑβραϊκὴ γλῶσσα. Ἀφοῦ τὸν εἶπα, ὅτι ἐχρησίμευεν εἰς ἀκριβεστέραν κατὰληψιν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, Καλὰ! ἄρχισε λοιπὸν, μ' ἀπεκρίθη. Ποτὲ δὲν ἐνθυμήθην τὴν λακωνικὴν ταύτην ἀπόκρισιν, χωρὶς νὰ δακρύσω· τόση ἦτον ἡ εἰς τὴν παιδείαν μου προθυμία του, τῆς ὁποίας ἀπόδειξις εἶναι καὶ τῆτο. — Πολλάκις ἐπεθύμησα εἰς τὰς δεσποτικὰς ἐορτάς, κατὰ τῶν νέων τὴν συνήθειαν, ἐορτάσιμον ἔνδυμα νέον, καὶ μ' ἀνέβαλλεν ἀπὸ τὰ Χριστοῦγεννα εἰς τὸ Πάσχα, καὶ ἀπὸ τοῦτο πάλιν εἰς τὰ Χριστοῦγεννα. Οὔτε διδάσκαλον, οὔτε βιβλίον ὁμως, ἢ ἄλλο τι ὄργανον παιδείας ζητοῦντα, δὲν μ' ἀπέβαλε ποτέ.

Στοχασθῆτε τοῦτο, πατέρες καὶ μητέρες! Θέλετε νὰ γένωσι τὰ τέκνα σας φρόνιμοι καὶ χρηστοὶ πολῖται; Λοιπὸν μιμηθῆτε τὸν πατέρα τοῦ μακαρίτου Κοραῆ, καὶ χορηγεῖτε εἰς αὐτὰ καλὰ βιβλία καὶ καλοὺς διδασκάλους, μᾶλλον

παρὰ ώραῖα ἐνδύματα· ὅταν δὲ ἡλικιωθῶσι, θέλουν σᾶς εὐχαριστεῖν, ὅτι ἐφροντίζετε πλέον νὰ τῶν πλουτίζετε τὰ πνεύματα, παρὰ νὰ τῶν καλ-
λωπίζετε τὰ σώματα.

Ο ΓΕΡΩΝ,

“Ὅστις ἔλεγε τὴν προσευχὴν του ἐβδομήκοντα χρόνους, καὶ ὁμῶς ὅλον τὸν καιρὸν αὐτὸν ποτὲ δὲν ἐπροσευχῆθη καβόλου.

‘ Πῶς ἐμπορεῖ τοῦτο νὰ γένη; ’ λέγει τις. ‘ Ἀς τὸ ἀναγνώσω πάλιν, δὲν ἐμπορῶ νὰ τὸ κατα-
λάβω.’

Στάσου, ἐγὼ θέλω σὲ εἰπεῖν. ‘ Ὁ γέρων οὗτος, ὅταν ἦτο παιδάριον, ἐδιδάχθη ἀπὸ τὴν μητέρα του μίαν προσευχὴν, τὴν ὁποίαν ἔλεγε κάθε βραδύ, ἀφοῦ ἦτο τριῶν χρόνων, ἕως οὔ ἔγινεν ἐβδομήκοντα τριῶν χρόνων. Ἐκαυχᾶτο δὲ πολὺ, ὅτι διὰ ἐβδομήκοντα χρόνους δὲν εἶχε λείψειν κάμμίαν ἐσπέραν νὰ εἴπῃ τὴν προσευχὴν του.

“Ὅταν ἔγινεν ἐβδομήκοντα τριῶν χρόνων, εὐδόκησεν ὁ Θεὸς νὰ τὸν θλίψῃ μὲ βαρεῖαν ἀσθένειαν· ὠδηγήθη δὲ ἀπὸ τὸ ἅγιον Πνεῦμα νὰ ἴδῃ ὅτι εἶναι ταλαίπωρος ἁμαρτωλὸς, ὅστις εἶχε μὲν πάντοτε φυλάξειν τὰ ἐξωτερικὰ τῆς θρησκείας, ἀλλ’ ἐσωτερικῶς δὲν εἶχε ποτὲ αἰσθανθῆν τὴν δύναμιν της. ‘Ὡς ὁ Φαρισαῖος τόπαλαι, αὐτὸς εἶχε πολλάκις εἰπεῖν, ‘Θεέ, σὲ εὐχαριστῶ ὅτι δὲν εἰμαι καθὼς ἄλλοι ἄνθρωποι.’ ἀλλὰ τώρα ἐγνώρισε τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτιῶν τε, καὶ ἐφέρθη νὰ ἐκφωνῇ μὲ ταπεινὴν καὶ συντριμμένην καρδίαν, ‘Θεέ, ἐλέησέ με τὸν ἁμαρτωλόν!’

Τὸν ἐχάρισεν ὁ Θεὸς τὴν ὑγίαν του ἕως εἰς ἓνα βαθυδόν, καὶ ἐξώδευσεν τὰ ὀλίγα ἐπίλοιπα ἐτη τῆς ζωῆς του, προσπαθῶν, μὲ τὴν χάριν τοῦ

Χριστοῦ, νὰ ζῇ βίον θεάρεστον. Ὅτε δὲ ὠμί-
λει διὰ τὸν ἑαυτὸν του, ἐπρόσθετε πολλάκις,
‘ Ἐγὼ εἶμαι ὁ γέρων, ὅσις ἔλεγε τὴν προσευχὴν
του ἐβδομήκοντα χρόνους, καὶ ὁμως ὅλον τὸν
καιρὸν αὐτὸν ποτὲ δὲν ἐπροσευχήθη καθόλου.’

Ἀκριβὰ μου τέκνα, τὸ νὰ λέγῃ τις τὴν προσ-
ευχὴν του διαφέρει πολὺ ἀπὸ τὸ νὰ προσεύχε-
ται. Ἡ ἀληθινὴ προσευχὴ διδάσκεται ἀπὸ τὸ
Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ,—προσφέρεται εἰς τὸ ὄνομα
τοῦ Χριστοῦ, καὶ διὰ πίστεως εἰς αὐτὸν,—ἔρ-
χεται ἀπὸ τὴν καρδίαν,—καὶ πάντοτε ταπεινώνει
τὴν ψυχὴν. Ἐῖναι αἱ προσευχαί σας τοιαῦ-
ται; Ἄς ἐνθυμώμεθα τὰ δύο ταῦτα ζητήματα
τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ, ‘ Κύριε, δίδαξέ μας
νὰ προσευχώμεθα.’—‘ Κύριε, αὕξησε τὴν πί-
στιν μας.’

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ.

ΜΑΚΑΡΙΣΜΟΙ.

Μακάριοι οἱ πτωχοὶ κατὰ τὸ πνεῦμα· διότι
τῶν τοιούτων εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

Μακάριοι ὅσοι κλαίουں· διότι αὐτοὶ θέλουν
παρηγορηθῆν.

Μακάριοι οἱ πραεῖς· διότι αὐτοὶ θέλουν κληρο-
νομήσειν τὴν γῆν.

Μακάριοι ὅσοι πεινοῦν καὶ διψοῦν τὴν δικαιο-
σύνην· διότι αὐτοὶ θέλουν χορτασθῆν.

Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες· διότι αὐτοὶ θέλουν
ἐλεηθῆν.

Μακάριοι οἱ καθαροὶ τὴν καρδίαν· διότι
αὐτοὶ θέλουν ἰδεῖν τὸν Θεόν.

Μακάριοι ὅσοι προξενοῦν τὴν εἰρήνην· διότι αὐτοὶ θέλουν ὀνομασθῆν υἱοὶ τοῦ Θεοῦ.

Μακάριοι ὅσοι καταδιώκονται ἐξ αἰτίας τῆς δικαιοσύνης· διότι αὐτῶν εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

Μακάριοι εἰσθε, ὅταν σᾶς ὀνειδίσωσι, καὶ σᾶς διώξωσι, καὶ εἰπωσι ψευδῶς ἐναντίον σας πάντα πονηρὸν λόγον ἐξ αἰτίας ἐμοῦ.

Χαίρετε, καὶ καθ' ὑπερβολὴν χαίρετε· διότι ἡ ἀμοιβή σας θέλει εἶσθαι πολλή ἐπάνω εἰς τοὺς οὐρανοὺς· καθότι μὲ τὸν ἴδιον τρόπον ἐδίωξαν καὶ τοὺς προφῆτας, οἱ ὅποιοι ἦλθαν πρότερον ἀπὸ σᾶς. **Ματθ. ε. 3—12.**

ΧΡΕΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΛΗΣΙΟΝ.

Ἠκούσατε ὅτι ἐλαλήθη, *‘Ἀγάπα τὸν γείτονα σου, καὶ μίσει τὸν ἐχθρὸν σου.’* Ἐγὼ ὁμως σᾶς λέγω, *Ἀγαπᾶτε* τοὺς ἐχθρούς σας, εὐλογεῖτε ἐκείνους οἱ ὅποιοι σᾶς καταρῶνται, εὐεργετεῖτε ἐκείνους οἱ ὅποιοι σᾶς μισοῦν, εὐχεσθε δι' ἐκείνους οἱ ὅποιοι σᾶς βλάπτουν καὶ σᾶς καταδιώκουν, διὰ τὸ γέννητε υἱοὶ τοῦ Πατρὸς σας, τοῦ εἰς τοὺς οὐρανοὺς· καθότι ἐκεῖνος ἀνατέλλει τὸν ἥλιόν του ἐπάνω καὶ εἰς τοὺς καλοὺς καὶ εἰς τοὺς κακοὺς, καὶ βρέχει ἐπάνω καὶ εἰς τοὺς δικαίους καὶ εἰς τοὺς ἀδίκους. **Εἰσθε τέλειοι**, καθὼς εἶναι τέλειος καὶ ὁ Πατήρ σας, ὁ εἰς τοὺς οὐρανοὺς. **Ματθ. ε. 43—45, 48.**

Ὅλα ὅσα θέλετε τὸν γείτονα κάμνωσιν εἰς σᾶς οἱ ἄνθρωποι; μὲ τὸν αὐτὸν τρόπον κάμνετε καὶ σεῖς εἰς αὐτούς· διότι οὗτος εἶναι ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται. **Ματθ. ζ'. 12.**

Ἐνας νομικὸς ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν, λέγων,

Χριστοῦ, νὰ ζῇ βίον θεάρεστον. "Οτε δὲ ὠμί-
λει διὰ τὸν ἑαυτὸν του, ἐπρόσθετε πολλάκις,
"Εγὼ εἶμαι ὁ γέρων, ὅστις ἔλεγε τὴν προσευχὴν
του ἐβδομήκοντα χρόνους, καὶ ὁμως ὅλον τὸν
καιρὸν αὐτὸν ποτὲ δὲν ἐπροσευχήθη καθόλου."

Ἀκριβὰ μου τέκνα, τὸ νὰ λέγῃ τις τὴν προσ-
ευχὴν του διαφέρει πολὺ ἀπὸ τὸ νὰ προσεύχε-
ται. Ἡ ἀληθινὴ προσευχὴ διδάσκεται ἀπὸ τὸ
Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ,—προσφέρεται εἰς τὸ ὄνομα
τοῦ Χριστοῦ, καὶ διὰ πίστεως εἰς αὐτὸν,—ἔρ-
χεται ἀπὸ τὴν καρδίαν,—καὶ πάντοτε ταπεινώνει
τὴν ψυχὴν. Ἰσχύει αἱ προσευχαί σας τοιαῦ-
ται; Ἄς ἐνθυμώμεθα τὰ δύο ταῦτα ζητήματα
τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ, "Κύριε, δίδαξέ μας
νὰ προσευχώμεθα."—"Κύριε, αὕξησε τὴν πί-
στιν μας."

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ.

ΜΑΚΑΡΙΣΜΟΙ.

Μακάριοι οἱ πτωχοὶ κατὰ τὸ πνεῦμα· διότι
τῶν τοιούτων εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

Μακάριοι ὅσοι κλαίουں· διότι αὐτοὶ θέλουν
παρηγορηθῆν.

Μακάριοι οἱ πραεῖς· διότι αὐτοὶ θέλουν κληρο-
νομήσειν τὴν γῆν.

Μακάριοι ὅσοι πεινοῦν καὶ διψοῦν τὴν δικαιο-
σύνην· διότι αὐτοὶ θέλουν χορτασθῆν.

Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες· διότι αὐτοὶ θέλουν
ἐλεηθῆν.

Μακάριοι οἱ καθαροὶ τὴν καρδίαν· διότι
αὐτοὶ θέλουν ἰδεῖν τὸν Θεόν.

Μακάριοι ὅσοι προξενοῦν τὴν εἰρήνην· διότι αὐτοὶ θέλουν ὀνομασθῆν υἱοὶ τοῦ Θεοῦ.

Μακάριοι ὅσοι καταδιώκονται ἐξ αἰτίας τῆς δικαιοσύνης· διότι αὐτῶν εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

Μακάριοι εἰσθε, ὅταν σᾶς ὀνειδίσωσι, καὶ σᾶς διώξωσι, καὶ εἰπωσι ψευδῶς ἐναντίον σας πάντα πονηρὸν λόγον ἐξ αἰτίας ἐμοῦ.

Χαίρετε, καὶ καθ' ὑπερβολὴν χαίρετε· διότι ἡ ἀμοιβή σας θέλει εἶσθαι πολλὴ ἐπάνω εἰς τοὺς οὐρανοὺς· καθότι μὲ τὸν ἴδιον τρόπον ἐδίωξαν καὶ τοὺς προφῆτας, οἱ ὅποιοι ἦλθαν πρότερον ἀπὸ σᾶς. Ματθ. ε. 3—12.

ΧΡΕΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΛΗΣΙΟΝ.

Ἦκούσετε ὅτι ἐλαλήθη, ‘ Ἀγάπα τὸν γείτονα σου, καὶ μίσει τὸν ἐχθρὸν σου.’ Ἐγὼ ὁμῶς σᾶς λέγω, Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθρούς σας, εὐλογεῖτε ἐκείνους οἱ ὅποιοι σᾶς καταρῶνται, εὐεργετεῖτε ἐκείνους οἱ ὅποιοι σᾶς μισοῦν, εὐχεσθε δι' ἐκείνους οἱ ὅποιοι σᾶς βλάπτουν καὶ σᾶς καταδιώκουν, διὰ τὸ γέννητε υἱοὶ τοῦ Πατρὸς σας, τοῦ εἰς τοὺς οὐρανοὺς· καθότι ἐκεῖνος ἀνατέλλει τὸν ἥλιόν του ἐπάνω καὶ εἰς τοὺς καλοὺς καὶ εἰς τοὺς κακοὺς, καὶ βρέχει ἐπάνω καὶ εἰς τοὺς δικαίους καὶ εἰς τοὺς ἀδίκους. Εἰσθε τέλειοι, καθὼς εἶναι τέλειος καὶ ὁ Πατήρ σας, ὁ εἰς τοὺς οὐρανοὺς. Ματθ. ε. 43—45, 48.

Ὅλα ὅσα θέλετε τὸν γείτονα κάμνωσιν εἰς σᾶς οἱ ἄνθρωποι, μὲ τὸν αὐτὸν τρόπον κάμνετε καὶ σεῖς εἰς αὐτούς· διότι οὗτος εἶναι ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται. Ματθ. ζ'. 12.

Ἐνας νομικὸς ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν, λέγων,

Χριστοῦ, νὰ ζῇ βίον θεάρεστον. Ὅτε δὲ ὠμί-
λει διὰ τὸν ἑαυτὸν του, ἐπρόσθετε πολλάκις,
‘Εγὼ εἶμαι ὁ γέρων, ὅστις ἔλεγε τὴν προσευχὴν
του ἐβδομήκοντα χρόνους, καὶ ὁμως ὅλον τὸν
καιρὸν αὐτὸν ποτὲ δὲν ἐπροσευχήθη καθόλου.’

Ἀκριβὰ μου τέκνα, τὸ νὰ λέγῃ τις τὴν προσ-
ευχὴν του διαφέρει πολὺ ἀπὸ τὸ νὰ προσεύχε-
ται. Ἡ ἀληθινὴ προσευχὴ διδάσκεται ἀπὸ τὸ
Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ,—προσφέρεται εἰς τὸ ὄνομα
τοῦ Χριστοῦ, καὶ διὰ πίστεως εἰς αὐτὸν,—ἔρ-
χεται ἀπὸ τὴν καρδίαν,—καὶ πάντοτε ταπεινώνει
τὴν ψυχὴν. Ἐῖναι αἱ προσευχαί σας τοιαῦ-
ται; Ἄς ἐνθυμώμεθα τὰ δύο ταῦτα ζητήματα
τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ, ‘Κύριε, δίδαξέ μας
νὰ προσευχώμεθα.’—‘Κύριε, αὕξησε τὴν πί-
στιν μας.’

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ.

ΜΑΚΑΡΙΣΜΟΙ.

Μακάριοι οἱ πτωχοὶ κατὰ τὸ πνεῦμα· διότι
τῶν τοιούτων εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

Μακάριοι ὅσοι κλαίουں· διότι αὐτοὶ θέλουν
παρηγορηθῆν.

Μακάριοι οἱ πραεῖς· διότι αὐτοὶ θέλουν κληρο-
νομήσειν τὴν γῆν.

Μακάριοι ὅσοι πεινοῦν καὶ διψοῦν τὴν δικαιο-
σύνην· διότι αὐτοὶ θέλουν χορτασθῆν.

Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες· διότι αὐτοὶ θέλουν
ἐλεηθῆν.

Μακάριοι οἱ καθαροὶ τὴν καρδίαν· διότι
αὐτοὶ θέλουν ἰδεῖν τὸν Θεόν.

Μακάριοι ὅσοι προξενοῦν τὴν εἰρήνην· διότι αὐτοὶ θέλουν ὀνομασθῆν υἱοὶ τοῦ Θεοῦ.

Μακάριοι ὅσοι καταδιώκονται ἐξ αἰτίας τῆς δικαιοσύνης· διότι αὐτῶν εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

Μακάριοι εἴσθε, ὅταν σᾶς ὀνειδίσωσι, καὶ σᾶς διώξωσι, καὶ εἴπωσι ψευδῶς ἐναντίον σας πάντα πονηρὸν λόγον ἐξ αἰτίας ἐμοῦ.

Χαίρετε, καὶ καθ' ὑπερβολὴν χαίρετε· διότι ἡ ἀμοιβή σας θέλει εἶσθαι πολλὴ ἐπάνω εἰς τοὺς οὐρανοὺς· καθότι μὲ τὸν ἴδιον τρόπον ἐδίωξαν καὶ τοὺς προφῆτας, οἱ ὅποιοι ἦλθαν πρότερον ἀπὸ σᾶς. **Ματθ. ε. 3—12.**

ΧΡΕΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΛΗΣΙΟΝ.

Ἠκούσατε ὅτι ἐλαλήθη, *‘ Ἀγάπα τὸν γείτονα σου, καὶ μίσει τὸν ἐχθρὸν σου. ’* Ἐγὼ ὁμῶς σᾶς λέγω, *Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθρούς σας, εὐλογεῖτε ἐκείνους οἱ ὅποιοι σᾶς καταρῶνται, εὐεργετεῖτε ἐκείνους οἱ ὅποιοι σᾶς μισοῦν, εὐχεσθε δι' ἐκείνους οἱ ὅποιοι σᾶς βλάπτουν καὶ σᾶς καταδιώκουν, διὰ τὸ γέννητε υἱοὶ τοῦ Πατρὸς σας, τοῦ εἰς τοὺς οὐρανοὺς· καθότι ἐκεῖνος ἀνατέλλει τὸν ἥλιόν του ἐπάνω καὶ εἰς τοὺς καλοὺς καὶ εἰς τοὺς κακοὺς, καὶ βρέχει ἐπάνω καὶ εἰς τοὺς δικαίους καὶ εἰς τοὺς ἀδίκους. Εἴσθε τέλειοι, καθὼς εἶναι τέλειος καὶ ὁ Πατὴρ σας, ὁ εἰς τοὺς οὐρανοὺς.* **Ματθ. ε. 43—45, 48.**

Ὅλα ὅσα θέλετε νὰ κάμνωσιν εἰς σᾶς οἱ ἄνθρωποι, μὲ τὸν αὐτὸν τρόπον κάμνετε καὶ σεῖς εἰς αὐτούς· διότι οὗτος εἶναι ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται. **Ματθ. ζ'. 12.**

Ἐνας νομικὸς ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν, λέγων,

‘Διδάσκαλε, ποία εἶναι ἡ μεγάλη ἐντολὴ τοῦ νόμου;’ Καὶ ὁ Ἰησοῦς τὸν εἶπε, ‘Σὺ θέλεις ἀγαπήσῃν Κύριον τὸν Θεόν σου μὲ ὅλην σου τὴν καρδίαν, καὶ μὲ ὅλην σου τὴν ψυχὴν, καὶ μὲ ὅλην σου τὴν διάνοιαν. Αὕτη εἶναι ἡ πρώτη καὶ μεγάλη ἐντολὴ. Δευτέρα δὲ καὶ ὁμοία μὲ αὐτὴν εἶναι, Σὺ θέλεις ἀγαπήσῃν τὸν γείτονά σου ὡς τὸν ἑαυτὸν σου. Εἰς αὐτάς τὰς δύο ἐντολάς ὅλος ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται κρέμανται.’ Ματθ. κβ’. 35—40.

Η ΣΩΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ, ΤΟ ΠΡΩΤΙΣΤΟΝ.

Ζητεῖτε πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ὅλα τὰ πρὸς ζωὴν ἀναγκαῖα θέλῃν σᾶς προστεθῇν. Ματθ. ζ’. 33.

Ἐμβῆτε διὰ μέσου τῆς στενῆς πύλης· καθότι πλατεῖα εἶναι ἡ πύλη καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδός, ἡ φέρουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν, καὶ πολλοὶ εἶναι οἱ ἐμβαίνοντες διὰ μέσου αὐτῆς. Διότι στενὴ εἶναι ἡ πύλη, καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδός, ἡ φέρουσα εἰς τὴν ζωὴν, καὶ ὀλίγοι εἶναι ὅσοι τὴν εὐρίσκουν. Ματθ. ζ’. 13, 14.

Ναὶ, μεγάλη πρόσοδος εἶναι ἡ εὐσέβεια εἰς τὸν ἀρκούμενον εἰς τὰ ἀναγκαῖα· διότι τίποτε δὲν ἐφέραμεν εἰς τὸν κόσμον· καὶ φανερόν εἶναι ὅτι οὐδὲ δυνάμεθα νὰ ἐκφέρωμεν τίποτε. Ἐχοντες λοιπὸν τροφὰς καὶ σκεπάσματα, ἃς ἀρκεσθῶμεν εἰς ταῦτα. Ὅσοι ὁμως θέλῃν νὰ πλετῶσι, πίπτειν εἰς πειρασμὸν καὶ παγίδα, καὶ ἐπιθυμίας πολλὰς ἀνοήτους καὶ βλαβεράς, αἱ ὁποῖαι βυθίζουσιν τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὄλεθρον καὶ ἀπώλειαν. Διότι ῥίζα ὄλων τῶν κακῶν εἶναι ἡ φιλαργυρία. Α’. Τιμ. ζ’. 6—10.

Μὴ θησαυρίζετε διὰ τὸν ἑαυτὸν σας θησαυροὺς ἐπάνω εἰς τὴν γῆν, ὅπου ὁ σκώληξ καὶ ἡ σκωρία ἀφανίζουσιν, καὶ ὅπου κλέπται τρυποῦν καὶ κλέπτουν· ἀλλὰ θησαυρίζετε διὰ τὸν ἑαυτὸν σας θησαυροὺς εἰς τὸν οὐρανόν, ὅπου οὔτε σκώληξ οὔτε σκωρία ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται δὲν τρυποῦν, οὐδὲ κλέπτουν. Διότι, ὅπου εἶναι ὁ θησαυρός σας, ἐκεῖ θέλει εἶσθαι καὶ ἡ καρδιά σας. Ματθ. ζ'. 19—21.

Τί ὠφελεῖται ὁ ἄνθρωπος, ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον, καὶ χάσῃ τὴν ψυχὴν του; ἢ τί θέλει δώσῃν ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα διὰ τὴν ψυχὴν του; Ματθ. ις'. 26.

ΟΙ ΑΡΕΣΚΟΝΤΕΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΘΕΟΝ.

Τὴν ἐφεξῆς παραβολὴν εἶπεν ὁ Ἰησοῦς εἰς μερικοὺς, οἱ ὅποιοι ἐμπιστεύοντο εἰς ἑαυτοὺς ὅτι εἶναι δίκαιοι, καὶ κατεφρόνουν τοὺς ἄλλους.

Δύο ἄνθρωποι ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν νὰ προσευχηθῶσιν· ὁ εἰς Φαρισαῖος, καὶ ὁ ἄλλος τελώνης. Ὁ Φαρισαῖος ἐστάθη, καὶ προσηύχετο καθ' ἑαυτὸν τοῦτα, Ὡς Θεέ, εὐχαριστῶ σε, διότι δὲν εἶμαι καθὼς οἱ λοιποὶ ἄνθρωποι, ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ καθὼς ἕτος ὁ τελώνης. Ἐγὼ νηστεύω δύο φοραῖς τὴν ἐβδομάδα, καὶ ἀποδεκατίζω ὅλα ὅσα ἔχω. Ὁ δὲ τελώνης ἐστάθη μακρὰν, καὶ δὲν ἤθελεν οὔτε τὰ ὄμματα του νὰ σηκώσῃ εἰς τὸν οὐρανόν· ἀλλ' ἐκτύπα τὸ στήθος του, καὶ ἔλεγεν, Ὡς Θεέ, ἐλέησέ με τὸν ἁμαρτωλόν! Σᾶς λέγω ὅτι οὗτος κατέβη εἰς τὴν οἰκίαν τε, δικαιωμένος μᾶλλον παρὰ ἐκεῖνος· διότι, ὅποιος ὑψώνει τὸν ἑαυτὸν τε, θέλει ταπει-

νωθῇ· καὶ ὁποῖος ταπεινώνει τὸν ἑαυτὸν του
θέλει ὑψωθῇ. Λουκ. ιη. 9—14.

“Οχι καθεῖς, ὁ ὁποῖος λέγει εἰς ἐμὲ, Κύριε,
Κύριε, θέλει ἐμβῇ εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρα-
νῶν· ἀλλ’ ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος πράττει τὸ θέλημα
τοῦ Πατρὸς μου, τοῦ εἰς τοὺς οὐρανοὺς. Ματθ.
ζ’. 21.

Ἐνῷ ὁ Ἰησοῦς ὠμίλει εἰς τοὺς λαοὺς, ἰδοὺ, ἡ
μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοί τε ἐστέκοντο ἔξω, ζητοῦντες
να τὸν ὁμιλήσωσι. Καὶ τις τὸν εἶπεν, ‘Ἰδοὺ,
ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου στέκονται ἔξω,
ζητοῦντες να σε ὁμιλήσωσιν.’ Ὁ δὲ Ἰησοῦς
ἀποκριθεὶς εἶπε, ‘Ποία εἶναι ἡ μήτηρ μου, καὶ
ποιοὶ εἶναι οἱ ἀδελφοί μου;’ Καὶ ἐξαπλώσας τὴν
χεῖρά του εἰς τοὺς μαθητάς του, εἶπε, ‘Ἰδοὺ ἡ
μήτηρ μου, καὶ οἱ ἀδελφοί μου. Διότι, ὁποῖος
κάμῃ τὸ θέλημα τοῦ Πατρὸς μου, τοῦ εἰς τοὺς
οὐρανοὺς, αὐτὸς εἶναι ἀδελφός μου, καὶ ἀδελφή μου,
καὶ μήτηρ μου.’ Ματθ. ιβ’. 46—50.

Ἐνῷ ὁ Ἰησοῦς ὠμίλει, μία γυνὴ ἀπὸ τὸ πλη-
θος ὑψωσε τὴν φωνήν της, καὶ τὸν εἶπε, ‘Μα-
καρία ἡ κοιλία, ἡ ὁποία σε ἐβάστασε, καὶ οἱ
μαστοὶ, τὰς ὁποίας ἐβύζασες.’ Αὐτὸς δὲ εἶπε,
‘Βεβαιότατα μακάριοι εἶναι ὅσοι ἀκούουν τὸν
λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸν φυλάττουν.’ Λουκ. ια.
27, 28.

Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ, ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ.

Οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ θέλουν προσκυνή-
σειν τὸν Πατέρα με πνεῦμα καὶ ἀλήθειαν· καθ-
ὅτι ὁ Πατὴρ τοιοῦτος ζητεῖ τοὺς προσκυνητάς
του. Ὁ Θεὸς εἶναι πνεῦμα· διὰ τοῦτο καὶ ὅσοι
τὸν προσκυνοῦν, πρέπει να τὸν προσκυνῶσι με
πνεῦμα καὶ ἀλήθειαν. Ἰωάν. δ’. 23, 34.

“Οποιον πρᾶγμα ἐμβαίνει εἰς τὸ στόμα δὲν μολύνει τὸν ἄνθρωπον, ἀλλ’ ὅποιον πρᾶγμα ἐκβαίνει ἀπὸ τὸ στόμα, ἐκεῖνο μολύνει τὸν ἄνθρωπον. Δὲν καταλαμβάνετε ἀκόμη, ὅτι ὅποιον πρᾶγμα ἐμβῇ εἰς τὸ στόμα καταντᾷ εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ ἐκβάλλεται εἰς τὸν ἀφεδρῶνα ; ” Ὅσα ὅμως ἐκβαίνουν ἀπὸ τὸ στόμα, ἐξέρχονται ἀπὸ τὴν καρδίαν, καὶ ἐκεῖνα μολύνουν τὸν ἄνθρωπον. Διότι ἀπὸ τὴν καρδίαν ἐξέρχονται πονηροὶ διαλογισμοὶ, φόνοι, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, κλοπαί, ψευδομαρτυρίαι, βλασφημίαι. Ταῦτα εἶναι ἐκεῖνα, τὰ ὅποια μολύνουν τὸν ἄνθρωπον. Ματθ. ιε. 11, 17—20.

Ἡ ΜΟΝΗ ΟΔΟΣ ΤΗΣ ΣΩΤΗΡΙΑΣ.

“Ενας εἶναι ὁ Θεός, καὶ ἓνας ὁ μεσίτης Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἄνθρωπος Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ὁποῖος ἔδωκε τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἐξαγόρασμα διὰ ὅλους. Α’. Τιμ. β’. 5, 6.

Κάνεις δὲν ἐμπορεῖ νὰ βάλῃ ἄλλο θεμέλιον παρὰ τὸ βαλμένον, τὸ ὅποῖον εἶναι ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Α’. Κορ. γ’. 11.

Καὶ δὲν εἶναι ἡ σωτηρία εἰς κανένα ἄλλον· διότι δὲν εἶναι ὑποκάτω εἰς τὸν οὐρανὸν κανέν ἄλλο ὄνομα, τὸ ὅποῖον ἐδόθη εἰς τοὺς ἀνθρώπους, μὲ τὸ ὅποῖον χρειάζεται νὰ σωθῶμεν. Πράξ. δ’. 12.

Ἐγὼ εἶμαι ἡ ὁδός, καὶ ἡ ἀλήθεια, καὶ ἡ ζωή· κάνεις δὲν ἔρχεται εἰς τὸν Πατέρα, εἰμὴ διὰ μέσε-
 μου. Ἰωάν. ιδ’. 6.

ΜΥΘΟΙ.

ΓΤΝΗ ΦΙΛΑΝΔΡΟΣ.

“Ελεγέ τις πρὸς τὴν γυναῖκά του, ‘Διὰ τί δὲν μιμεῖσαι τὴν γειτόνισσάν μας;’ Ὀλην τὴν ἡμέραν τὴν βλέπω εἰς τὸ παράθυρον, προσμένουσιν τὸν ἄνδρα της· σὺ δὲ πρὸς ἐμὲ παρόμοιον ἀγάπης σημεῖον ποτὲ δὲν ἔδειξες.’ Καὶ ἡ γυνὴ τὸν ἀπεκρίθη, ‘Ἐνόσω ἡ γειτόνισσά προσμένει τὸν ἄνδρα της εἰς τὸ παράθυρον, ἐγὼ, φίλε μὲ, διατρίβω εἰς τὸ μαγειρεῖον, φροντίζουσα νὰ εὕρῃς, ὅταν ἐπιστρέψῃς, ἔτοιμον τὸ γεῦμα.’

Τόσον πρέπει νὰ τιμῶνται τῶν ἀνθρώπων αἱ πράξεις, ὅσον εἶναι ὠφέλιμοι.

ΤΟ ΔΙΣΣΑΚΙΟΝ ΤΟΥ ΑἰΣΩΠΟΥ.

“Ὀλος ὁ κόσμος ἐξεύρει τοῦ Αἰσώπου τὸ δισσάκιον· καὶ ὅλοι τὸ κρατοῦν εἰς τοὺς ὠμούς, βάλλοντες εἰς τὸ ἔμπροσθεν αὐτοῦ μέρος τὰ σφάλματα τῶν ἄλλων, εἰς τὸ ὀπισθεν τὰ ἰδικά των. Πόθεν ὁμως ἔλαβεν ἀρχὴν ἡ τοιαύτη θέσις, καὶ οὐδὲν μᾶς τὸ ἐφανέρωσε. Καταρχὰς οἱ ἄνθρωποι ἔθεταν τὸ δισσάκιον, ὥστε νὰ βλέπωσι κρεμασμένους ἀριστερὰ καὶ δεξιὰ καὶ τοὺς δύο σάκκους ἐντάμα. Ἄλλ’ ἐπειδὴ πολλάκις, παραβάλλοντες τὰ ἰδικά των μὲ τὰ σφάλματα τῶν ἄλλων, εὗρισκαν ἐλαφρότερα τὰ ξένα, (τὸ ὅποιον τοὺς ἐκακοφαίνετο πολὺ,) ἥλλαξαν τὴν θέσιν τοῦ δισσακίου, βάλλοντες τὰ ἰδικά των ὀπίσω.

Ὅσάκις σὲ σκανδαλίζει ἄλλου ἀμάρτημα, εἰς τὸ ἔμπροσθεν τὸ ὀπισθὸν μέρος τοῦ δισσακίου.

ΜΕΘΥΣΟΣ ΠΑΤΗΡ ΚΑΙ ΤΙΟΣ.

‘ Δὲν ἐντρέπεσαι, ’ ἔλεγε πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ μέθυσος πατὴρ, ‘ νὰ πίνῃς τόσον πολὺ; ’ ‘ Πάτερ μου, ’ ἀπεκρίθη κλονόμενος ἀπὸ τὴν μέθην ὁ υἱός, ‘ φοβοῦμαι μὴ φανῶ καταφρονητὴς σε, ἐὰν δὲν μιμῶμαι τὰς πράξεις σου. ’

Μάταια νοθεύεις τοὺς ἄλλους, ἂν δὲν ἀπέχῃς ἀπ’ ὅσα ν’ ἀπέχωσι τοὺς παραγγέλεις.

ΝΕΟΣ ἈΣΩΤΟΣ.

Νέος ἄσωτος, ἀφοῦ κατεσκόρπισε τὴν πατρικὴν τοῦ οὐσίαν, ἔκλαιε καθήμενος γυμνὸς καὶ ἀνυπόδητος πλησίον τῆς γραΐας μητρὸς του. Καὶ ἡ μήτηρ, νομίσασα μετανόιας ἀποτέλεσμα τὰ δάκρυά του, ‘ Μὴ λυπῆσαι, τέκνον μου, ’ τὸν εἶπε. ‘ σὲ χαρίζω ἐν ἀπὸ τὰ δύο μου ἀμπέλια· ἐὰν δὲ λάβῃς φροντίδα νὰ τὸ καλλιεργῇς, ἄρκετὸν εἶναι καὶ νὰ σὲ ἐνδύνη καὶ νὰ σὲ τρέφῃ. ’

‘ Ὡς πόσον εὐφρανες τὴν λυπημένην μου ψυχὴν, γλυκυτάτη μου μήτηρ! ’ ἀπεκρίθη ὁ ἄσωτος. ‘ δὲν θέλει τολμήσειν νὰ με ὀνειδίσῃ πάλιν ὁ σύντροφος καὶ συμπότης μου, ὅτι δὲν μ’ ἔμεινε πλέον τίποτε νὰ πωλήσω. ’

Χαίροντες, ὦ νέοι, τῆς ψυχῆς τὰ πάθη, πρὶν μεταβαλῶσιν εἰς ἔξαις.

ΕΛΕΦΑΣ ΚΑΙ ΧΟΙΡΟΣ.

‘ Τί καυχᾶσαι εἰς τὸ μέγεθος τοῦ σώματός σε, ’ ἔλεγε χοῖρος πρὸς ἐλέφαντα, ‘ ἐπειδὴ ὁ πολλὰ μικρὸς ἐγὼ μὲ μόνην τὴν φωνὴν μου σὲ βάλλω εἰς φυγὴν; ’ ‘ Ἡ ἀηδία, χοῖρε, τῆς φωνῆς, ὄχι τῆς

ἀνδρείας σου ὁ φόβος, μὲ ταρασσει, ἀπεκρίθη
ὁ ἐλέφας.

Καυχῶνται οἱ ἀνόντοι εἰς ὅσα πολλάκις ἔπραξε νὰ ἐντρέπωνται.

ΜΥΙΑ ΚΑΙ ΜΕΛΙΣΣΑ.

Μυῖα, καυχωμένη πρὸς μέλισσαν, ἔλεγεν, 'Εγὼ
μὲν συγκατοικῶ μὲ τοὺς ἀνθρώπους, ἐμβαίνω εἰς
αὐτὰ τῶν βασιλέων τὰ παλάτια, παραστέκω εἰς
τὰς βασιλικὰς τραπέζας ἀκάλεστος, καὶ γεύομαι
χωρὶς κόπον, πολλάκις ἔμπρὶν αὐτοὶ ἀπλώσωσι
τὰς χεῖρας, τὰ νοστιμώτερα βρώματα· σὺ δὲ
κοπιᾷσεις ὅλην τὴν ἡμέραν, κλεισμένη εἰς τὸ
κυψέλιον, ἢ, ἂν ἐκβῇς πρὸς ὀλίγον, περιέρχεσαι
τὰ δάση, συναθροίζουσα τὴν ἀναγκαίαν ὕλην διὰ
νὰ κατασκευάσῃς τὸ μέλι, τὸ ὁποῖον τρέφει
περισσότερον τὰς μυῖας ἢ τοὺς ἀνθρώπους παρὰ
σέ.' 'Δικαίως,' ἀπεκρίθη ἡ μέλισσα, 'ἤθελες
καυχᾶσθαι εἰς τὴν τόσῃν σὴ ἀργίαν καὶ τρυφήν,
ὦ μυῖα, ἐὰν ἀπ' αὐτὰς ἐκέρδαινες κάμμίαν τιμὴν.
'Ἄλλ' οἱ ἄνθρωποι εἶναι τόσον βαρυνέμενοι ἀπὸ
τὴν ἀναισχυρτίαν σου, ὥστε κατεσκεύασαν ἐπί-
τηδες ὄργανα, τὰ μυιασθήρια, διὰ νὰ σὲ διώκωσιν
ἀπὸ τοῦ οἴκου των.'

Εἰς ἐκεῖνον πρέπει ἡ τιμὴ, ὅστις ὠφελεῖ τοὺς ἄλλους μὲ τοὺς κόπους
του, καὶ ὅχι ὅστις, ἀργὸς αὐτὸς, δαπανᾷ τὰ ἀπὸ ἄλλους ἀποκτώ-
μενα.

ΠΟΝΤΙΚΟΣ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΣ.

Ποντικὸς, μὴν ἀρκοῦμενος εἰς ὅσας ἔκλεπτε
καθημέραν τροφὰς, ἐβασανίζετο μὲ τὴν επιθυ-
μίαν κομματίου κρέατος, τὸ ὁποῖον δὲν ἐχώρει

τῆς φωλεᾶς του ἡ τρύπα. Ἀφοῦ ἐσυμβουλευθῇ με τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα τε, ἀπεφάσισε νὰ πλατύνῃ τὴν τρύπαν, διὰ νὰ δύναται εἰς τὸ ἐξῆς νὰ κλέπτῃ καὶ μεγάλα καὶ μικρά. Ἀλλὰ τὴν ἐπλάτυνε τόσον πολὺ, ὥστε ὁ κάτος, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἔξωθεν ἀκούσειν τὸ συμβούλιον, ἐμβῆκε πάραυτα, καὶ τὸν ἐξωλόθρευσε με ὅλην του τὴν συγγένειαν.

Ἔφερε πολλοὺς πολλὰκις εἰς ἀπώλειαν ἡ πλεονεξία.

ΜΗΤΗΡ ΚΑΙ ΤΙΟΣ.

Μαθητῆς ἀπὸ σχολεῖον, κλέψας τοῦ συμμαθητοῦ τὴν σχεδοθήκην, τὴν ἔφερεν εἰς τὴν μητέρα του καὶ ἐκείνη, ἀντὶ νὰ τὸν ἐπιπλήξῃ, τὸν ἐπαίνεσε. Με τὸν καιρὸν ἄρχισε νὰ κλέπτῃ καὶ τιμιώτερα πράγματα, ἕως πιασθεὶς κατεδικασθῇ ὡς κλέπτῃς εἰς θάνατον. Ἐκλαίεν ἡ μήτηρ ἀπαρηγόρητα, ἀκολουθοῦσα τὸν υἱὸν εἰς τῆς καιαδίκης τὸν τόπον. Ὁ δὲ υἱὸς, στραφεὶς, εἶπε πρὸς αὐτήν, ὅτι θορνεῖς ματαίως, δυσινεπτάτη μου μήτηρ; Ὅντε σὺ ἤθελες με στερηθῆναι, καὶ ἐγὼ τὸν ἀτιμὸν τέττον θάνατον ἤθελα ἀποφύγειν, ἐάν, ὅτε σὺ ἔφερα τὴν σχεδοθήκην, με ἤναγκαζες νὰ τὴν ἐπιστρέψω εἰς τὸν συμμαθητὴν μου.

Μικρὰ εἰς τὸ φεινόμενον σφάλματα, ἀμελούμενα καταρχὰς, φέρει εἰς μεγάλας δυστυχίας τοὺς ἀνθρώπους.

ΝΑΤΑΓΙΟΝ ΔΤΟ ΑΔΕΛΦΩΝ.

Δύο ἀδελφοὶ, ταξιδεύοντες, ἐναυάγησαν. Πρὶν συντριφθῇ τὸ πλοῖον, ὁ νεώτερος, ἐκδυθεὶς, ἐρῶϊφθη εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ, κολυμβῶν, ἐσώθη εἰς

τὸ πλησιέστερον νησίον, ὅθεν ἐπέρασεν εἰς τὴν πατρίδα του. Ἐρωτώμενος περὶ τοῦ ἀδελφοῦ ἀπὸ τὸν πατέρα του, ἀπεκρίθη, ‘Ἐνόσω ἐσυμβούλευα τὸν ἀδελφόν μου νὰ κάμῃ ὡς ἐγὼ, ἐκεῖνος ἔτασσε λαμπάδας εἰς τὸν ἅγιον Νικόλαον, νὰ τὸν σώσῃ ἀπὸ τὸν παρόντα κίνδυνον· καὶ οὕτως ἐπνίγη.’ Ἀκούσας ταῦτα ὁ δυστυχὴς πατήρ, ‘Δὲν ἐξεύρω, τέκνον μου,’ τὸν εἶπε, ‘τί πλέον νὰ θρηνηῶ, τὸν θάνατον, ἢ τὴν μωρίαν τοῦ ἀδελφοῦ σου· ὅστις ἀγνοοῦσεν ὅτι, καὶ αὐτὸς ὁ Θεὸς ἀφίνει εἰς τὴν κακὴν των τύχην τοὺς μὴ θέλοντας νὰ μεταχειρίζονται τὰ πρὸς σωτηρίαν ἐπιτήδεια μέσα.’

ΛΥΚΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΑΤΟΝ.

‘Τί κακὸν εἶναι τοῦτο;’ ἔλεγε λύκος πρὸς πρόβατον· ‘ὅτι ἔχω περισσότεραν γνῶσιν παρὰ σέ, κάνεις δὲν ἀμφιβάλλει· καὶ ὅμως ἡ ζωὴ σου εἶναι ἀσυγκρίτως εὐτυχέστερα τῆς ιδιῆς μου. Ἐσὲ περιποιοῦνται καὶ σκύλοι καὶ ἄνθρωποι· ἐμὲ δὲ προσπαθοῦν νὰ κακοποιήσωσιν, ὡς ἐχθρὸν ἄσπονδον.’ ‘Καὶ διατί θέλεις νὰ ἦσαι εὐτυχής,’ τὸν ἀπεκρίθη τὸ πρόβατον, ‘ὅταν ἡ πολλὴ σου γνῶσις εἰς ἄλλο δὲν καταγίνεται παρὰ νὰ πλανήσῃ τὴν ἀπλότητά μου, καὶ νὰ στερήσῃ τοὺς ἀνθρώπους ἀπ’ ὅσα τοὺς ὠφελεῖ; Παῦσε νὰ πολεμῇς τοὺς ἄλλους, καὶ κάνεις ποτὲ δὲν θέλει σὲ πολεμήσειν.’

Βλάπτει πλέον παρὰ ὠφελεῖ τὸν ἄνθρωπον ἡ γνῶσις, ὅταν δὲν ᾔται συνωδευμένη μὲ τὴν ἀρετὴν.

ΧΩΡΙΚΟΣ ΤΑΞΙΔΙΩΤΗΣ.

Χωρικός τις, ἀκούσας ὅτι οἱ ξενιτευόμενοι, ἔργυρία κερδαίνουν, καὶ νοῦν ἀποκτοῦν περισσότερον παρὰ τοὺς ἄλλους, ἠθέλησε καὶ αὐτὸς νὰ ταξιδεύσῃ. Ἀφοῦ ἀπεχαιρέτισε τὴν γυναῖκα ἔξ τὰ τέκνα του, ἐπροπάτησεν ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ πρὸς τὸ βραδὺ ἀπῆντησε πολλὰ μικρὸν ποτάμιον. Ἀντὶ νὰ τὸ περάσῃ, ἐπτάθῃ ὅλην τὴν νύκτα καὶ τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν, προσμένων νὰ ἀπορρέυσῃ. Ἀλλὰ βλέπων ὅτι τὸ ρεῖμα δὲν ἔπαυεν, ἐστράφη εἰς τὴν κατοικίαν τε, καὶ, ἐρωτώμενος ἀπὸ τὴν γυναῖκά του, ‘Διὰ τί τόσον ἐγυήγορα ὀπίσω;’ τὴν ἐδιγλήθῃ τῷ ποταμοῦ τὸ ἐμπόδιον. ‘Καὶ πῶς,’ τὸν εἶπεν ἐκείνη, ‘ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα,’ ὀνομάσασα γνωστοὺς ἀνθρώπους τοῦ χωρίου, ‘τὸν περνοῦν καθ’ ἡμέραν;’ ‘Δεν ἐξεύρω,’ ἀπεκρίθῃ ὁ χωρικός, ‘πῶς κάμνουν ἐκεῖνοι· δι’ ἐμὲ, εἶμαι βέβαιος ὅτι δεν εἶναι θέλημα Θεοῦ νὰ ταξιδεύσω.’

Τὸν χωρικὸν τοῦτον ὁμοιάζουν, ὅσοι ἀποδίδουν εἰς τὸν Θεὸν τὰς διὰ τὴν ἰδίαν αὐτῶν μωρίαν ἀποτυχίας.

ΚΛΕΠΤΗΣ ΦΩΤΟΣΒΕΣΤΗΣ.

Τὴν νύκτα τις περιπατῶν, ἐσύντριβε τῶν ἀπαντῶντων τὰ φανάρια. Ἐπιάσθῃ ὡς μανιακός, ἔρωτώμενος, διατί φέρεται μὲ τόσῃν ὀργῇ εἰς τὰ φανάρια, ἀπεκρίθῃ, ‘Καὶ τὸν ἥλιον, ἂν ἦτο δυνατὸν, ἠθέλα μετὰ χαρᾶς σβέσειν.’ Ἐξετασθεὶς ἀκριβέστερον, εὐρέθῃ κλέπτης τὸ ἐπάγχελμα.

Μὴν ἔχῃ εὐχὰ παρρησίαν ἀφορμὴν καὶ τὸ πρὸς τὰς Ἀγίας Γραφὰς καὶ τὴν παιδείαν μῦθος τινῶν ἀνθρώπων; Πᾶς ὁ κακοποιῶν μισεῖ τὸ φῶς.

ΣΥΜΜΙΚΤΑ ΗΘΙΚΑ.

ΠΑΤΡΟΣ ΣΤΜΒΟΤΑΗ ΕΙΣ ΤΟ ΤΕΚΝΟΝ ΤΟΥ.

Τέκνον μου! Σὺ ἐξεύρεις ἤδη, ὅτι ὅσα ὁ Θεὸς θέλει, ὅλα εἶναι καλὰ, ὥραϊα, καὶ δίκαια. Ὅσα δὲ ὁ Θεὸς δὲν θέλει, ὅλα εἶναι κακὰ, αἰσχυρά, καὶ ἄδिका. Ὅθεν κάμνε πάντοτε ὅσα ὁ Θεὸς θέλει, καὶ μὴ κάμνης ποτὲ ὅσα ὁ Θεὸς δὲν θέλει.

Εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἔσο εὐλαβῆς, μὴ κυττάζης ὀλόγυρα, μὴ φλυαρῆς, ἀλλ' ἔχε τὸν νοῦν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ προσεύχου. Εἰς τὸ σχολεῖον, κάθου ἤσυχος, πρόσεχε καλὰ, καὶ μανθάνε ἐπιμελῶς. Ὅταν σὲ κράζωσιν, εὐθύς ὑπάγεγε. Ὅταν σὲ φαίνεται τίποτε δύσκολον, μὴ λέγῃς, Δὲν θέλω. Μὴ κλαίῃς, ὅταν δὲν σε δίδωσιν εὐθύς ὅ,τι ζητεῖς. Μὴ μουρμουρίζῃς, ὅταν σὲ ἀπαγορεύωσι τίποτε, καὶ ὅταν σὲ τιμωρῶσι. Μὴ ψεύδου· ἐπειδὴ τοῦτο εἶναι ἀτακτότατον· ὅστις ψεύδεται, ἐρυθριᾷ πολὺν, ὅταν γνωρισθῇ τὸ ψεῦδος του. Ἡ γαλῇ εἶναι δολία· διὰ τοῦτο δὲν τὴν ἀγαποῦν, οὐδὲ τὴν πιστεύουν.

Μὴν ἦσαι ὀκνηρὸς, ὅταν ἔχῃς νὰ κάμῃς τίποτε. Ὁ βοῦς εἶναι τόσον ὀκνηρὸς καὶ εὐήθης, ὥστε δὲν κινεῖται πρὸ τοῦ νὰ τὸν κεντρισωσιν. Εὐχαρίστει ὅταν σὲ δίδεται τι, καὶ φίλει τὴν χεῖρα τοῦ δίδοντος. Ὁ χοῖρος τρώγει τὰ βαλάνια, καὶ δὲν ὑψώνει τοὺς ὀφθαλμούς του νὰ ἴδῃ τὸ δένδρον, τὸ ὁποῖον τὰ κάμνει. Μὴ τρώγῃς παραπολύ· ἐπειδὴ καὶ τοῦτο εἶναι ἀτακτότατον, καὶ σὲ κάμνει εὐήθης, καὶ σὲ προξενεῖ ἀρρώστειαν. Ὁ σκύλος τρώγει περισσότερον ἅπ' ὅ,τι χρειά-

ζεται. Μὴ λαθροφαγῆς, καὶ μὴν ἐπαίρνης τίποτε κρυφίως. Εἰς τὸν ποντικὸν φέρει θάνατον ὁ παστὸς, τὸν ὅποιον κλέπτει.

Ἀπόφευγε τὴν ὀργὴν, τὰς λογομαχίας, καὶ τὴν φιλονεικίαν πάντοτε, καὶ ὅταν παίζῃς. Εἰς τὴν ὁδὸν μὴ περιγελαῖς τοὺς ἀνθρώπους, μὴ βασανίζῃς τὰ παῖδιά, μὴ πετροβολῇς, καὶ παραμέριζε ἀπὸ τὴν λάσπην. Εἰς τὸν ἀγρὸν μὴ καταπατῇς τὰ σπαρτά, καὶ μὴ διαβαίνῃς ἀνάμεσα τῶν λιβαδίων. Μὴ κόπτῃς τὰ ὀπωρικά, ὅταν ἦναι ἄωρα, καὶ μὴ τὰ κλέπτῃς, καὶ ὠριμα εἰὼν ἦναι. Ὅπου καὶ ἂν εὐρίσκεσαι, μὴ προσποιῆσαι, καὶ μὴ κάμνῃς τίποτε, διὰ τὸ ὅποιον ἤθελες ἐντραπὴν, εἰὼν ἐφανεροῦτο.

Λοιπὸν, τέκνον μου, ἐξεύρεις τί πρέπει νὰ κάμνῃς, καὶ τί ὁ Θεὸς θέλει ἀπὸ ἐσέ. Κάμνε λοιπὸν τοῦτο. Τὸ δένδρον, τὸ ὅποιον δὲν κάμνει καρπὸν, τὸ κόπτουν, καὶ τὸ ρίπτουν εἰς τὸ πῦρ.

ΠΑΓΓΝΩΣΙΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ.

Ὁ Θεὸς γινώσκει τὰ πάντα. Μολονότι ὁ Θρόνος τῆς Μεγαλειότητός του εἶναι ὑπέρτατος, πάντοτε ὁμῶς τὸ ὄμμα του βλέπει ὅλας ἡμᾶς εἰς τὸν χαμηλότερον τοῦτον κόσμον, καὶ παρατηρεῖ ὅλας τὰς ὁδοὺς τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων. Ὅταν ἐξερχώμεθα, αὐτὸς ἐπιβλέπει τὰ πατήματά μας, καὶ, ὅταν ἐμβαινόμεν, οὐδεμία θύρα δύναται νὰ μᾶς κρύπτῃ ἀπ' αὐτόν. Ὅταν εὐρισκώμεθα κατ' ἰδίαν, ἐξεύρει ὅλους μας τοὺς ματαίους στοχασμοὺς, καὶ ὅλους τοὺς σκοποὺς μας. Ὅταν ὁμιλῶμεν μὲ φίλον ἢ ἐχθρὸν, αὐτὸς ἀκθεῖ ὅλα μας τὰ λόγια, καὶ βλέπει τὸ καλὸν ἢ τὸ κακὸν, τὸ ὅποιον κάμνομεν εἰς ἐκείνους ἢ καὶ εἰς τὸν ἑαυτὸν μας.

“Οταν ἡμεῖς προσευχόμεθα, αὐτὸς ἐξεύρει ἂν ἔχωμεν ἔνθερμον ζῆλον. Καθημέραν αὐτὸς παρατηρεῖ πῶς ἐξοδεύομεν τὸν καιρὸν μας, καὶ οὐδεμία σκοτία νυκτὸς ἐμπορεῖ νὰ κρύπῃ τὰ ἔργα μας ἀπὸ τὸ βλέμμα του. Ἄν ἀπατῶμεν τοὺς ἄλλους, αὐτὸς μετῶ τὸν δόλον μας, καὶ ἀκούει κάθε λόγον δολερᾶς γλώσσης. Αὐτὸς βλέπει, ὡς αἱ καρδίαι μας ἵκται σκληραὶ πρὸς τοὺς πτωχοὺς, ἢ ὡς τοὺς παρηγορῶμεν μὲ τὰς ἐλεημοσύνας μας. Αὐτὸς ἐξεύρει, ἂν εἰς τὴν καρδίαν μας τρέφωμεν φθόνον κατὰ τῶν πτωσίων, ἢ ἂν εὐχαριστῶμεθα εἰς τὴν ἰδίαν μας τυχοῦσαν κατάστασιν. Αὐτὸς ἐξεύρει ὅλα ὅσα πράττομεν, καὶ, ὅπου ἂν εὐρισκώμεθα, αὐτὸς εἶναι μὲ ἡμᾶς.

ΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ.

“Ἐν ἀπὸ τὰ μαγαλήτερα δῶρα τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν ἄνθρωπον εἶναι καὶ τὰ Γράμματα. Διὰ μέσου αὐτῶν, μανθάνομεν τί γίνεται τὴν σήμερον εἰς ὅλα τὰ μακρὰν μέρη τῆς οἰκουμένης· ἀνακαλύπτομεν τί ἔπραξαν τοπάλαι οἱ πατέρες ἡμῶν· φυλάττομεν πρὸς χρῆσιν μας, εἰς ὅλην τὴν ζωὴν, ὅ,τι ἠθέλαμεν λησμονήσῃν εἰς ὀλίγας ἡμέρας· καὶ σκεπάζομεν πλούσιον θησαυρὸν γνώσεως διὰ τοὺς μεταγενεστέρους.

Διὰ τῆς γραφῆς, ἐμπορεῖ ὁ Εὐρωπαῖος νὰ κρατῇ ἀνταπόκρισιν μὲ τὸν εἰς Ἀμερικὴν ἢ Ἰαπωνίαν φίλον τε, καὶ νὰ διοικῇ ὅλον τε τὸ ἐμπόριον. Διὰ δὲ τῆς ἀναγνώσεως, μανθάνομεν πῶς ἐπολιτεύοντο αἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, καὶ τίνι τρόπῳ ἐλάτρευαν οἱ Ἰουδαῖοι· γνωρίζομεν τί ἔγραψεν ὁ Μωϋσῆς, τί ἐπροφήτευσεν ὁ Ἐνῶχ, ποῦ ἐκαταίχθησεν ὁ Ἀδάμ, καὶ τί ἔπραξαν εὐθὺς μετὰ τῆς

δημιουργίαν. Δι' αὐτῶν καὶ οἱ ἔσχατοι τῶν ἀπογόνων μας δύνανται νὰ μάθωσιν ὅτι τώρα γίνεται εἰς τὴν Ἑλλάδα ἢ τὴν Κίαν.

Εἰς ἓνα λόγον, τῶν γραμμάτων ἢ τέχνη ἀναζωώνει τοὺς παρελθόντας ὅλους χρόνους, καὶ μᾶς καταστένει ὡς παρόντα τὰ πλέον μακρυνὰ ἔθνη· ὥστε, καὶ μὲ τοὺς κατοίκους τῶν περάτων τῆς γῆς, καὶ μὲ τοὺς ἀρχαιοτάτους τῆς ἀνθρωπότητος αἰῶνας, δυνάμεθα, τρόπον τινά, νὰ συνομιλήσωμεν καὶ νὰ γνωρισθῶμεν.

Ἀλλὰ τὸ πρῶτιστον ὄφελος εἶναι ἡ γνῶσις τῶν ἁγίων Γραφῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἐδιώρισεν ὁ Θεὸς τοὺς ἀρχαίους δούλους του νὰ γράψωσι τὰς ἀποκαλύψεις, ὅσας ἔκαμεν ὁ ἴδιος τῆς δυνάμεως καὶ δικαιοσύνης του, τῆς προνοίας καὶ χάριτός του, διὰ νὰ γνωρίσωμεν ἡμεῖς τὴν πρὸς τοὺς οὐρανοὺς καὶ τὴν αἰῶνιον εὐδαιμονίαν ὁδόν.

Οὕτω, τὰ γράμματα μᾶς δίδεν εἰδὸς τι ἀθανασίας εἰς τὸν παρόντα κόσμον, καὶ μᾶς ἔδωκαν τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἀθανάτου ἡμῶν ἐλπίδος περὶ τοῦ μέλλοντος.

ΑΦΙΛΟΚΕΡΔΕΙΑ.

Ἀφιλοκέρδεια λέγεται τὸ νὰ καταφρονῶμεν πᾶν κέρδος, διὰ νὰ μὴν ἐξευτελίσωμεν τὸν χαρακτῆρά μας, ὥστε νὰ πράξωμεν ἢ νὰ εἰπώμεν τίποτε ἐναντίον εἰς τὰ χρέη καὶ εἰς τὴν συνείδησίν μας. Ὁ Ἀντίπατρος, ἀρχων τῆς Μακεδονίας, ἔστειλεν εἰς τὸν Φωκίωνα, τὸν στρατηγὸν τῶν Ἀθηναίων, ποσότητα μεγάλην χρημάτων. Ὁ Φωκίων τὴν ἀπέβαλε. Ἐκράτησέ την τοῦλάχιστον διὰ τὸν υἱόν σου, εἶπεν ὁ ἀπεσταλ-

μένος. "Οχι, ἀπεκρίθη ὁ Φωκίων· ἂν ὁ υἱός μου ἐξεύρη νὰ θυθμίξῃ τὴν ζωὴν καὶ τὰ ἥθη του, τὸν ἀρχεῖ ἡ πατρικὴ κληρονομία· ἂν ὅμως κατασταθῇ ἄσωτος, καμμία ποσότης χρημάτων δὲν θέλει τὸν ἐξαρχεῖν."

"Οταν ὁ Τουρέννος ἦτον εἰς τὴν ἐκστρατείαν, ἦλθαν οἱ κάτοικοι μιᾶς πόλεως, καὶ τὸν ἐπρόσφεραν τριακοσίας χιλιάδας φράγκα, διὰ νὰ μὴν ἀφήσῃ τὸ στράτευμα νὰ περάσῃ ἀπὸ τὴν πόλιν των. Ὁ ἀφιλοκερδὴς ἦρως, Ἰένετε ἥσυχτοι, τοὺς ἀπεκρίθη· ὁ δρόμος μου εἶναι ἄλλος· ἐπάρετε ὅμως ὀπίσω τὸ ἀργύριόν σας."

ΕΙΛΙΚΡΙΝΕΙΑ.

Ἡ Εἰλικρίνεια εἶναι εὐγενὴς αἰσθητικότης, ἥτις κάμνει τὸν ἄνθρωπον νὰ λέγῃ τὴν ἀλήθειαν, καὶ ποτὲ νὰ μὴ τὴν κρύπτῃ μὲ σκοπὸν νὰ ἀπατήσῃ τοὺς ἄλλους. Ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸν προφορικὸν λόγον διὰ νὰ τὸν μεταχειρίζεται ἐρμηνευτὴν τῆς ἀληθείας, ἀλλ' ὅχι ὄργανον ψεύδους καὶ ὑποκρίσεως.

ΠΙΣΤΙΣ.

Πίστις, ἢ, ὡς λέγομεν κοινότερον, Ἐμπιστοσύνη, λέγεται, νὰ πράττωμεν κατὰ τὴν συνειδήσιν μας, καὶ νὰ μένωμεν πιστοὶ εἰς τὰς ὑποσχέσεις καὶ ὁμολογίας μας. Ὁ Γέλων, βασιλεὺς τῶν Συρακουσῶν, ἐχρειάσθη, διὰ τὴν ὁποίαν ἐμελέτα νὰ κάμῃ ἐκστρατείαν, χρήματα πολλὰ, καὶ ἐπρόβαλεν εἰς τὸν λαὸν νὰ γένῃ συνεισφορά· βλέπων ὅμως ὅτι οἱ Συρακούσιοι ἐδυσκολεύοντο, τοὺς ἐζήτησε δάνεια, ὑποσχεθεῖς νὰ τὰ

ἐπιστρέψῃ μετὰ τὸν πόλεμον· εὐθὺς τοῦ τὰ ἔδωκαν, ἐξεύροντες ὅτι ἦτο πιστός, καὶ τῶντι τὰ ἀπέδωκεν εἰς τὸν ὠρισμένον καιρὸν.

ΦΙΛΟΜΑΘΕΙΑ.

Ἡ Φιλομάθεια εἶναι τῶντι ἀρετὴ εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὅταν ἀποβλέπῃ τὴν λογικὴν καὶ ἡθικὴν αὐτοῦ τελειοποίησιν, καὶ τὸ κοινὸν καλόν· διότι, ὅστις σπουδάζει νὰ στολίῃ τὸ πνεῦμά του με πολλὰς καὶ λαμπρὰς ιδέας, χωρὶς νὰ κανονίξῃ τὰ ἥθη του κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον, χωρὶς νὰ βάλλῃ εἰς πρᾶξιν ὠφέλιμον καὶ εἰς τοὺς ἄλλους τὰς ὁποίας ἀποκτᾷ ἀληθείας, εἶναι χειρότερος καὶ μισητότερος καὶ παρὰ τὸν πλεόν ἄνθρωπον φιλάργυρον. Ἡ ἀληθὴς φιλομάθεια πρέπει νὰ ἔχῃ σκοπὸν τὴν ὠφέλειαν τοῦ κοινοῦ. Ἀλλὰ δὲν εἶναι μικρὰ τὰ ἀγαθὰ, ὅσα ἐντεῦθεν προξενοῦνται καὶ εἰς αὐτὸν τὸν φιλομαθῆ. Σιμὰ τῆς εὐχαριστήσεως, τὴν ὁποίαν εὗρίσκει ἀκατάπαύστως αὐτὸς εἰς ἑαυτὸν,—σιμὰ τῆς ποικιλωτάτης καὶ θείας ἐκείνης ἡδονῆς, τὴν ὁποίαν ἀπολαμβάνει ἀπὸ τὰς ἀληθεῖς ιδέας,—σιμὰ τῆς ἐκ τούτων ὠφελείας εἰς τὰς περιστάσεις τῆς ζωῆς του,—σιμὰ μυρίων ἄλλων καλῶν, τὰ ὅποια οἱ ἁμαθεῖς στεροῦνται,—εἶναι βέβαια θεῖον τι ἔργον καὶ τὸ νὰ ὠφελῇ τοὺς ἀνθρώπους μὲ τὸν πλεόν εὐγενῆ τρόπον, φωτίζων τὸν νοῦν, ῥυθμίζων τὰ ἥθη, καὶ τέχνας ἀνακαλύπτων καὶ τελειοποιῶν.

Δὲν εἶναι μικρότερα ἀρετὴ καὶ ὅταν τις, μὴ δυνάμενος ν' ἀποκτήσῃ παιδείαν, ἢ διὰ τὴν ἡλικίαν, ἢ δι' ἄλλας περιστάσεις ἀνυπερβλήτους, συντρέχῃ εἰς σύστασιν αὐτῆς, καὶ ἐνθαρρύνῃ τὴν φιλομάθειαν μὲ ἀναλόγους συνεισφοράς.

ΕΥΓΝΩΜΟΣΤΗΝ.

Εὐγνωμοσύνη λέγεται τὸ νὰ αἰσθανώμεθα τὰς ὁποίας λαμβάνομεν εὐεργεσίας, νὰ τὰς ἐνθυμώμεθα, καὶ, ὅταν δυνάμεθα, νὰ ἀνταποδίδωμεν ἀμοιβαίως χάριν ἀξίαν εἰς τοὺς εὐεργέτας.

Ὁ δέκατος τέταρτος Αἰὼς, εἰς τὸ 1683, ἔστειλε προσταγὴν εἰς τὸν ναύαρχόν του Κέσνην νὰ καύσῃ τὸ Ἀλγέριον, διὰ νὰ παιδεύσῃ τὰς ἀπιστίας καὶ ὑβρεῖς τῶν βαρβάρων. Οἱ Ἀλγερίνοι, μὴ δυνάμενοι νὰ ἀπομακρύνωσιν ἀπὸ τὰ παραθαλάσσια τῶν τὸν ναυτικὸν στόλον, τοῦ ὁποίου οἱ κεραυνοὶ ἔφεραν κατ' αὐτῶν πῦρ καὶ θάνατον, ἐπενόησαν νὰ βάλλωσιν εἰς τὰ στόματα τῶν κανονίων τῆς πόλεως αἰχμαλώτους Γάλλους, τῶν ὁποίων τὰ μέλη, φερόμενα με ὀρμὴν, ἐπιπταν εἰς τὰ καράβια. Εἷς ἐκ τούτων τῶν Ἀλγερίνων, ναύκληρος, ὁ ὁποῖος εἰς τὰς πειρατείας τῆς εἶχε πιασθῇ ποτὲ ἀπὸ τοὺς Γάλλους, καὶ ἀπέλαβε πᾶσαν φιλάνθρωπον περιποίησιν εἰς ὅλον τὸν καιρὸν τῆς αἰχμαλωσίας του, ἐγνώρισε μεταξὺ τῶν Γάλλων, τῶν καταδικασμένων εἰς τὸν φρικτὸν θάνατον τοῦ κανονίου, ἀξιωματικὸν τινὰ, Χοτζελον ὀνομαζόμενον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον εἶχε λάβειν τὰς πλέον μεγάλας περιποιήσεις. Παρακαλεῖ λοιπὸν, δέεται, προσπίπτει, ζητῶν τὴν σωτηρίαν τοῦ εὐεργέτου του. Τέλος πάντων, βλέπων τὰς δεήσεις του ἀπράκτους, καὶ ὅτι ἐτοιμάζοντο ἤδη νὰ βάλωσι πῦρ εἰς τὸ κανόνιον, ὅπου ὁ Γάλλος ἦτο δεμένος, πίπτει εὐθὺς ἐπάνω του, τὸν ἐναγκαλίζεται σφιγκτὰ, καὶ λέγει εἰς τὸν κανονιέρην, 'Σύρε· ἐπειδὴ δὲν ἔμπορῶ νὰ σώσω τὸν εὐεργέτην μου, ἄς λάβω τοῦλάχιστον τὴν εὐχαρίστησιν νὰ συναποθάνω.' Ὁ ἀρχηγὸς τῶν

Ἡ Ἀλγερίνων ἐξεπλάγη εἰς τοιοῦτον θέαμα, καὶ, δακρύσας ὁ πρότερον ἀδυσώπητος, ἐχάρισε τὸν εὐεργέτην εἰς τὴν εὐγνωμοσύνην.

ΟΜΙΛΗΤΙΚΟΤΗΣ.

Ἡ Ομιλητικότης λέγεται ὁ γλυκὺς καὶ εὐάρεστος τρόπος, μὲ τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ φερώμεθα εἰς τοὺς ἀνθρώπους, φυλάττοντες τὸ πρέπον εἰς τὸν χαρακτῆρα ἐκάστου. Ἡ κοινωνικὴ αὕτη ἀρετὴ κάμνει τὸν ἄνθρωπον ἀγαπητὸν καὶ εὐάρεστον· ἐξεναντίας, εἶναι ἀηδὲς καὶ βάρβαρον, καὶ πλέον θηριῶδες παρὰ ἀνθρώπινον, τὸ ὑπεροπτικὸν τοῦ προσώπου, καὶ τὸ ἀκομψὸν τῶν σωματικῶν σχημάτων· ὁθεν, ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας πρέπει νὰ συνειθίζωμεν τὸν ὁμιλητικὸν τρόπον, ὅστις χαρακτηρίζει τὸν σπουδαίως ἀνατεθραϊμένον, μᾶλλον παρὰ τὰ λαμπρὰ ἱμάτια καὶ τοὺς ἀκολουθοῦντας ὑπηρέτας.

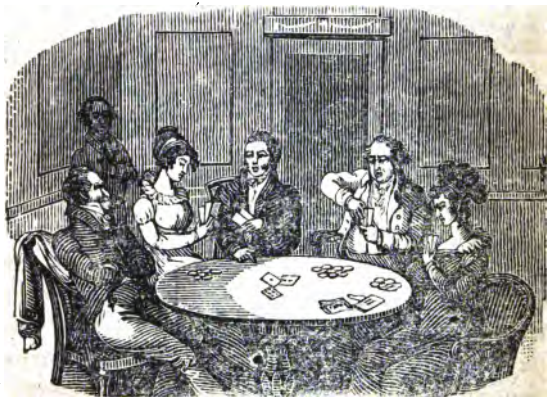
ΟΚΝΗΡΙΑ.

Ἡ Ὀκνηρία εἶναι κακία, ἥτις κάμνει τὸν ἄνθρωπον νὰ φεύγῃ τοὺς κόπους, νὰ δίδεται εἰς τὴν ἀργίαν, καὶ ἐντεῦθεν εἰς πολλὰ ἄτοπα. Εἶναι δὲ καὶ ἐπιζήμιος εἰς τὸ κοινὸν, διότι τὸ ἀνάλογον φορτίον τῶν ὀκνηρῶν πολιτῶν πίπτει ἐπάνω εἰς τοὺς ἄλλους. Κλίνουν δὲ εἰς τὸ πάθος τοῦτο κατ' ἐξαίρετον τὰ παιδάρια, αἱ γυναῖκες, καὶ οἱ ψυχρᾶς καὶ μελαγχολικῆς κράσεως ἄνδρες. Διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς πρέπει νὰ συνειθίσωσι τὰ τέκνα των εἰς ὠφελίμους γυμνάσεις τοῦ σώματος καὶ τοῦ πνεύματος· ὁμοίως ἡ διοίκησις νὰ μὴν ἀφίνη κανένα πολίτην ἀργόν.

Εἰς τοὺς παλαιοὺς Αἰγυπτίους ἦσαν ἐπιστά-
ται διωρισμένοι, νὰ παρατηρῶσιν εἰς ὅλας τὰς
οἰκίας ἂν οἱ πολῖται ἐργάζωνται, καὶ τί ἐργά-
ζονται· ὅταν δὲ εὗρισκαν τινὰ ὀκνηρὸν, ἢ κατα-
γινόμενον εἰς ἔργα ἀνωφελῇ, τὸν ἐπαίδευαν αὐ-
στηρὰ, ὡς ἄνθρωπον, ὅστις ἔχει σκοπὸν νὰ βλά-
ψῃ τὴν εὐταξίαν τῆς πολιτείας. Ὁ Σόλων
μάλιστα καὶ ἐνομοθέτησε, νὰ μὴν ἔχῃσι χρέος
τὰ τέκνα νὰ γηροκομῶσι τοὺς γονεῖς, ὅτε δὲν
εἶχαν τὰ διδάξειν κάμμίαν τέχνην.

Ὁ ἀργὸς βέβαια, μὴν ἐξεύρων, ἢ μὴ θέλων ἀφ'
ἑαυτοῦ νὰ καταγίνεται εἰς καλὰς καὶ ὠφελίμους
ἐνασχολήσεις, διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν ἀηδίαν, καὶ
νὰ εὐχαριστῇ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀργίας του,
παραδίδεται εἰς διατριβὰς ἀναξίας τοῦ πολίτη,
εἰς παιγνίδια, εἰς μέθην, ἢ εἰς ἄλλας τοιαύτας
ὑπερβολὰς, διὰ τὰς ὁποίας δικαίως λέγεται, ὅτι
ἡ ἀργία εἶναι μήτηρ πάσης κακίας καὶ πάθους.

ΤΑ ΤΥΧΗΡΑ ΠΑΙΓΝΙΔΙΑ.

ΕΥΘΥΜΙΟΣ. Μοῦ μένει ἀκόμη εἰς τὴν μνήμην
ἡ παρατήρησις, τὴν ὁποίαν ἔκαμες πρὸ ὀλίγων
ἡμερῶν, ὅτι οἱ φρόνιμοι ἔχουσιν χρηστοὶ πολῖται ὅλων

τῶν αἰώνων καὶ ὅλων τῶν ἐθνῶν ἀπέκτευσαν καὶ ἀποκτοῦν τὰ πρὸς ζωὴν ἀναγκαῖα, ἐπιμελῶς καταγινόμενοι ἕκαστος εἰς τὸ ἰδίον του ἔργον. Τοῦτο μὲν εἶναι ἀλήθεια προφανεστάτη. Πλὴν εἶσαι, φίλε μου, βέβαιος, ὅτι λανθάνονται διόλου οἱ κρίνοντες τὰ τυχερὰ παιγνίδια συντομωτέραν καὶ ὁμαλωτέραν ὁδὸν εἰς τὸν πλοῦτον;

ΕΥΒΟΥΛΟΣ. Τί μ' ἐρωτᾷς; Ἀμφιβάλλεις ἄράγε;

ΕΥΘ. Τὴν στιγμήν ταύτην, ὅχι· ἀλλ' ὅταν βλέπω τὴν τράπεζαν καλυμμένην ἀπὸ φλωρία, σαλεύονται ὀλίγον τὰ φρονήματά μου.

ΕΥΒ. Ἐλπίζεις τότε ἴσως, ὅτι, ἂν ἔπαιζες, ἤθελες κερδήσειν.

ΕΥΘ. Ναί· ἔ· πολὺ ἐλκύομαι ἀπὸ τοῦ χρυσίου τὴν λαμπρότητα νὰ δοκιμάσω τὴν τύχην μου.

ΕΥΒ. Ἐλα λοιπὸν, ἄς ὑποθέσωμεν ὅτι ἀπόψε ἐμβαίνεις εἰς τὸ παικτικὸν στάδιον, καὶ εἰς μιᾶς ἐβδομάδος διάστημα ἀποκτᾷς χίλια φλωρία· ποσότητα, μὲ τὴν ὁποίαν μόλις ἤθελαν ἐξισωθῆν οἱ μισθοὶ τῶν κόπων σου εἰς ἑπτὰ ἔτη.

ΕΥΘ. Βλέπεις πόσον ἐγρήγορα ἠμποροῦν νὰ πλουτήσω;

ΕΥΒ. Ναί· ἀλλὰ στοχάσῃς τὰ ἐπακολυθήματα. Ἡθελες ἀμελήσειν τὴν τέχνην σε· διότι τὰ ἐξ αὐτῆς κέρδη, παραβαλλόμενα μὲ τὰ ἐκ τῆς τύχης, ἤθελαν σε φαίνεσθαι εἰς ἄκρον εὐκαταφρόνητα. Εἰς τὸν παίκτην, φίλε μου, φαίνεται ἄτοπον, νὰ κοπιᾷζῃ ὁλόκληρον ἡμέραν διὰ νὰ κερδήσῃ ἐν ἡ δύο ἢ πέντε φλωρία, ἐνῶ εἰς μίαν νύκτα ἐμπορεῖ νὰ κερδήσῃ ἑκατόν.

ΕΥΘ. Καὶ τῶντι ἄτοπον εἶναι.

ΕΥΒ. Βέβαια· λέγει καὶ ἡ παροιμία, Ὅποιος κυνηγεῖ δύο λαγούς, οὐδὲ τὸν ἓνα πιάνει. Ὅσοι

ἀφίνην τὸ στάδιον τῆς βιομηχανίας, καὶ ἐμβαίνου-
νουν εἰς τὸ τῆς τύχης, τὸ κρίνουν φρονιμώτερον
νὰ περιμένωσι τὰ πλοῦτη μόνον ἀπὸ τὴν μεγα-
λοδωρίαν ταύτης. Ἄλλ' ἡ τύχη χαρίζει μὲν τοὺς
θησαυροὺς, φέρει ὁμως καὶ τὴν ἐσχάτην ἐνδειαν.
Καὶ σὺ, λοιπὸν, ἦ θ ε λ ε ς ὑ π ό κ ε ι σ θ α ι
ἀκαταπαύστως εἰς τὸ νὰ χάσης
τὴν σου τὴν περιουσίαν. Τὸν κίνδυ-
νον τοῦτον τρέχον ὅλοι οἱ ἐνασχολούμενοι εἰς τὰ
τυχηρὰ παιγνίδια.

ΕΥΘ. Ἡ ἀπόφασίς των εἶναι, Ἡ Οὐδὲν, ἡ
Πολλά.

ΕΥΒ. Καὶ ἂν ἐξετάσης, θέλεις εὐρεῖν ὅτι πολὺ
μεγαλῆτερος εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν ὅσοι καταντῶν
εἰς τὸ οὐδέν. Ἀφοῦ δὲ φθάσωσιν εἰς τοῦτο,
ποῖος τοὺς ἔλπει; Μήπως εἶναι ἐλέου ἄξιοι;
Ποῖος δὲ τοὺς ἐμπιστεύεται;

ΕΥΘ. Ὅλοι τοὺς καταφρονοῦν, καὶ τοὺς νομί-
ζουν ὅτι πάσχουν ἄξια τῆς ἀνοησίας των. Τι-
νὲς ὁμως καὶ ἀποκτοῦν διὰ τῆς αἰσχροκερδείας
ταύτης.

ΕΥΒ. Μήπως αὐτῶν ἡ κατάξασις εἶναι προτι-
μότερα; Πλοῦτος, κατὰ τρόπον τοιοῦτον ἀπο-
κτηθεὶς, χρησιμεύει μᾶλλον πρὸς ἀπώλειαν παρὰ
πρὸς ὠφέλειαν τοῦ ἀποκτήσαντος. Περὶ αὐτῶν
εἶναι ἀληθέστατον, ὅτι ἑμπίπτουσιν εἰς πειρα-
σμὸν καὶ παγίδα, καὶ ἐπιθυμίας πολλὰς ἀνοήτους
καὶ βλαβεράς, αἵτινες βυθίζουσι τοὺς ἀνθρώπους
εἰς ὀλεθρον καὶ ἀπώλειαν.

ΕΥΘ. Κατὰ τὴν γνώμην σου λοιπὸν, χρηματι-
κῶς θεωρούμενα, τὰ τυχηρὰ παιγνίδια εἶναι
βλαβερά.

ΕΥΒ. Ὁχι μόνον χρηματικῶς, ἀλλὰ καὶ κατὰ
πάντα ἄλλον τρόπον. Ὁ παίκτης φ θ ε ἰ ρ ε ι

τὴν ὑγείαν μὲ τὰς ἀμέτρους ἀγρυπνίας, καὶ μὲ τὴν ἀδιάκοπον τοῦ πνεύματος ταραχήν. Ἰνομίζεις ὅτι στιγμὴν εἶναι ἡσυχος; Τὰ παιγνίδια διαλογίζεται ἐξυπκος, ταῦτα ὀνειρεύεται κοιμώμενος. Πόσον ἀξιοθρήνητος μεταβολὴ ἡ συμβᾶσα εἰς τὸν φίλον μας Α—, ἀφοῦ ἐκυριεύθη ἀπὸ τὸ πάθος τοῦτο! Τὸν ἐνθυμεῖσαι πρότερον, πόσον ἱλαρῶς κατεγίνετο τὴν ἡμέραν εἰς τὸ ἔργον τε, πόσον εὐδαίμων ὑπέσχεφε τὴν ἐσπέραν εἰς τὸν οἶκον, μὲ πόσῃν χαρὰν ἔτρεχαν τὰ τέκνα του νὰ τὸν δεχθῶσι, καὶ μὲ πόσῃν ἀγαλλίασιν τὰ ἐθεώρει οὗτος. Πέποτε δὲν ἀπέλαυε τόσῃν ἡδονῇ, ὅσῃν εἰς τὸν κόλπον τῆς οἰκογενείας του. Ἀλλὰ τώρα τὴν νύκτα τὴν ἐξοδεύει μὲ τοὺς ἀσώτους συμπαίκτας του, τὸ πλειότερον τῆς ἡμέρας κοιμᾶται, καὶ πάντοτε τόσον εἶναι θυμώδης καὶ δύσκολος, ὥστε τὰ τέκνα του τὸν φεύγουν πλησιάζοντα, καὶ ἡ καλὴ του σύζυγος στέκει τρέμσα ἔμπροσθέν του. Ὡς τέλα μετμορφώθη.

ΕΓΘ. Ὅρθά! Παραστέμεις, λοιπὸν, τὸ παιγνίδιον θανατηφόρον καὶ εἰς τὴν εὐδαιμονίαν. Καὶ μ' ὅλον τοῦτο, φίλε μου, πολλοὶ παίζουν, καὶ τινες μὲ ἡλικίαν ἔφρόνησιν.

ΕΓΒ. Δὲν δείχνουν βέβαια πολλὴν φρόνησιν εἰς τοῦτο· ἐπεὶ καὶ τὸν χαρακτῆρά των ἐξευτελίζουν, καὶ, ἂν δύνανται τόσον νὰ χαλινάχωγῶσι τὸ πάθος των, ὥστε νὰ μὴ πέσωσιν αὐτοὶ εἰς σημαντικὴν τινὰ ζημίαν, φέρουν ὁμῶς ἄλλως εἰς παντελῇ ὀλεθρον διὰ τοῦ κακαῦ των παραδείγματος. Ἄς μὴ κλείωμεν, φίλε, τοὺς ἀφθαλμοὺς κατὰ τοῦ φωτός τῆς ἀληθείας. Τὸ παιγνίδιον ζοφεῖ τὸν νοῦν, ἐξορίζει τὴν θεοσέβειαν ἀπὸ τὴν ψυχὴν διὰ τῶν ὀρκῶν καὶ βλασφημιῶν,

φέρει γενικῶς εἰς τὴν ἀπάτην, τὸ ψεῦδος, τὰς βεβήλους φωνάς, ἐνίοτε δὲ καὶ εἰς τὴν μέθην· εἰς ἓνα λόγον, ἔχει φυσικὸν ἰδίωμα νὰ ἐξασθενίξῃ τὸν νοῦν, καὶ νὰ φθείρῃ τὴν καρδίαν.

Εἶπε. Ἄρα, ψυχικῶς, νοερῶς, σωματικῶς, καὶ χρηματικῶς θεωρούμενα, τὰ τυχηρὰ παιγνίδια εἶναι κάκιστα.

Εἶπε. Λεῖπε λοιπὸν ἀπ' αὐτὰ, καὶ εὐχου νὰ λείψωσιν ὅλοι.

Εἶπε. Εὐχομαι! εὐχομαι!

‘Οἱ ἀρχαῖοι Ῥωμαῖοι,’ παρατηρεῖ συγγραφεύς τις Γάλλος, ‘ἐσυναθροίζοντο νὰ βλέπωσι τοὺς μονομάχους αὐτῶν φονευομένους συναλλήλως· ἔβαλλαν δὲ τοῦτο εἰς τὴν τάξιν τῶν παιγνιδίων των! Πόσον βάρβαρον! Ἄλλ’ εἰμεθα τάχα ἡμεῖς ὀλιγώτερον βάρβαροι, αἵτινες λέγομεν περὶ τῶν συνερχομένων ν’ ἀφανίζωσιν εἰς τὸν ἄλλον, ὅτι παίζουσιν.’

‘Ἀρχήτερα,’ λέγει ὁ Μονταίγνης, ‘ἡγάπων τὰ τυχηρὰ παιγνίδια· ἀλλ’ ἀπὸ τὴν μανίαν αὐτὴν πρὸ πολλοῦ ἱατρεύθην· ἐπειδὴ εὗρήκα ὅτι, ὅσον καὶ ἂν ἐπροσπάθουν νὰ φαίνωμαι ἀδιάφορος ὅταν ἔχανα, πάντοτε ὁμῶς ἡ λύπη μου ἦτον ὅχι μικρά.’

Οἱ Σιαμαῖοι, διὰ νὰ πληρώσωσι τὰ ἐκ τοῦ παιγνιδίου χρέη των, πωλοῦν τὰ κτήματα, τὰ παιδιά, τὰς γυναῖκας των, ἔ, τέλος πάντων, ἑαυτούς.—Οἱ Σῖναι παίζουν νύκτα καὶ ἡμέραν, ἕως νὰ χάσωσι πᾶν ὅ,τι ἔχουν· ἔ τότε συνήθως ὑπάγουσιν καὶ κρεμάζονται.—Εἰς τὴν Ἰαπωνίαν ὑπάρχει νόμος, Νὰ θανατόνεται ὅστις ῥιψοκινδυνεύσῃ τὸ ἀργυρίον τε εἰς παιγνίδιον.—Ἀφ᾽ ὃ Μαλαῖος ζημιωθῇ ὅλην αὐτοῦ τὴν περιουσίαν,

καταντᾶ εἰς ἀπελπισίαν φρικτὴν. Αὖτε τότε πλεξίδα τινὰ τριχῶν τῆς κεφαλῆς του, φανερόνων τοιουτοτρόπως, ὅτι κηρύττει πόλεμον καὶ ὄλεθρον ἐναντίον ὅλων ὅσους ἀπαντήσῃ· μεθύει δὲ ἀπὸ ὀπιον, καὶ, κυριευμένος ἀπὸ φρενίτιδα, τρέχει δαγκάνων καὶ φονεῶν ὅτινα εὖρη ἐμπροσθέν του. Ἄλλ' εὐθύς ἀποῦ φανῇ λυμένη ἡ πλεξὶς αὕτη, ἔχει καθεὶς τὴν ἄδειαν ἀπὸ τοῦς νόμοις νὰ πυροβολήσῃ κατ' αὐτοῦ, καὶ νὰ τὸν ἀφανίσῃ ὅσον τὸ ἐργηγορώτερον.

Παίκτης καὶ ἀπατεὼν ἦσαν λέξεις συνώνυμοι εἰς τὴν Ἀγγλίαν κατὰ τὴν δεκάτην ἑκτην ἑκατονταετηρίδα· καὶ τὴν σήμερον δὲ μόλις ἔχασαν τὴν διπλὴν ταύτην σημασίαν.

Ἄν ἤξευραν οἱ χαρτοπαῖκται, λέγει ὁ Κοραῆς, πόσον κακὸν προξενοῦν εἰς ἑαυτοὺς καὶ εἰς τὸν πλησίον, ἠθελαν φρίττειν καὶ εἰς μόνην τὴν θεὰν τῶν χαρτίων. Ὁ Ἀριστοτέλης συγκαταριθμεῖ τοὺς τοιοῦτους μὲ τοὺς ληστὰς.

ΘΕΙΟΣ ΔΕΚΑΛΟΓΟΣ.

Ὁ Θεὸς νόμος εἶναι γραμμένος εἰς τὴν καρδίαν ἐκάστου· περιέχεται δὲ καὶ εἰς τὰς ἐπομένας δέκα ἐντολάς, τὰς ὁποίας ἔδωκεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν Μωϋσῆν. Ἐξόδ. κ'. 2—17.

ΕΝΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ.

Ἐγὼ εἶμαι Κύριος ὁ Θεός σε, ὅστις σε ἔβαλα ἀπὸ τὴν γῆν τῆς Αἰγύπτου, ἀπὸ τὸν οἶκον τῆς δουλείας· δὲν θέλεις ἔχειν ἄλλους θεοὺς πλην ἐμοῦ.

φέρει γενικῶς εἰς τὴν ἀπάτην, τὸ ψεῦδος, τὰς βεβήλους φωνάς, ἐνίοτε δὲ καὶ εἰς τὴν μέθην· εἰς ἓνα λόγον, ἔχει φυσικὸν ἰδίωμα νὰ ἐξασθενίξῃ τὸν νοῦν, καὶ νὰ φθείρῃ τὴν καρδίαν.

ΕΓΘ. Ἄρα, ψυχικῶς, νοερῶς, σωματικῶς, καὶ χρηματικῶς θεωρούμενα, τὰ τυχηρὰ παιγνίδια εἶναι κάκιστα.

ΕΤΒ. Λεῖπε λοιπὸν ἀπ' αὐτὰ, καὶ εὐχου νὰ λείψωσιν ὅλοι.

ΕΓΘ. Εὐχομαι! εὐχομαι!

‘Οἱ ἀρχαῖοι Ῥωμαῖοι,’ παρατηρεῖ συγγραφεύς τις Γάλλος, ‘ἐσυναθροίζοντο νὰ βλέπωσι τοὺς μονομάχους αὐτῶν φονευομένους συναλλήλως· ἔβαλλαν δὲ τοῦτο εἰς τὴν τάξιν τῶν παιγνιδίων των! Πόσον βάρβαρον! Ἄλλ’ εἰμεθα τάχα ἡμεῖς ὀλιγώτερον βάρβαροι, οἵτινες λέγομεν περὶ τῶν συνερχομένων ν’ ἀφανίζωσιν εἰς τὸν ἄλλον, ὅτι παίζου ν.’

‘Ἀρχήτερα,’ λέγει ὁ Μονταίγνης, ‘ἡγάπων τὰ τυχηρὰ παιγνίδια· ἀλλ’ ἀπὸ τὴν μανίαν αὐτὴν πρὸ πολλοῦ ἱατρεύθην· ἐπειδὴ εὗρήκα ὅτι, ὅσον καὶ ἂν ἐπροσπάθουν νὰ φαίνωμαι ἀδιάφορος ὅταν ἔχανα, πάντοτε ὁμως ἡ λύπη μου ἦτον ὀχι μικρά.’

Οἱ Σιαμαῖοι, διὰ νὰ πληρώσωσι τὰ ἐκ τοῦ παιγνιδίου χρέη των, πωλοῦν τὰ κτήματα, τὰ παιδιά, τὰς γυναῖκάς των, ἢ, τέλος πάντων, ἑαυτούς.—Οἱ Σῖναι παίζουν νύκτα καὶ ἡμέραν, ἕως νὰ χάσῃ πᾶν ὅ,τι ἔχουν· ἢ τότε συνήθως ὑπάγουν καὶ κρεμάζονται.—Εἰς τὴν Ἰαπωνίαν ὑπάρχει νόμος, Νὰ θανατόνεται ὅστις ῥιψοκινδιεύσῃ τὸ ἀργύριόν τε εἰς παιγνίδιον.—Ἀφ᾽ ὃ Μαλαῖος ζημιωθῇ ὅλην αὐτοῦ τὴν περιουσίαν,

καταντᾶ εἰς ἀπελπισίαν φρικτὴν. Ἄντι τότε πλεξίδα τινὰ τριχῶν τῆς κεφαλῆς του, φανερόνων τοιουτοτρόπως, ὅτι κηρύττει πόλεμον καὶ ὄλεθρον ἐναντίον ὅλων ὅσους ἀπαντήσῃ· μεθύει δὲ ἀπὸ ὀπιον, καὶ, κυριευμένος ἀπὸ φρενίτιδα, τρέχει δαγκάνων καὶ φονεύων ὅτινα εὖρη ἐμπροσθέν του. Ἄλλ' εὐθύς ἀποῦ φανῇ λυμένη ἡ πλεξὶς αὕτη, ἔχει καθεὶς τὴν ἄδειαν ἀπὸ τοῦ νόμου νὰ πυροβολήσῃ κατ' αὐτοῦ, καὶ νὰ τὸν ἀφανίσῃ ὅσον τὸ ἐργηγορώτερον.

Παίκτης καὶ ἀπατεῶν ἦσαν λέξεις συνώνυμοι εἰς τὴν Ἀγγλίαν κατὰ τὴν δεκάτην ἑκτην ἑκατονταετηρίδα· καὶ τὴν σήμερον δὲ μόλις ἔχασαν τὴν διπλὴν ταύτην σημασίαν.

Ἄν ἤξευραν οἱ χαρτοπαῖκται, λέγει ὁ Κοραῆς, πόσον κακὸν προξενοῦν εἰς ἑαυτοὺς καὶ εἰς τὸν πλησίον, ἤθελαν φρίττειν καὶ εἰς μόνην τὴν θέαν τῶν χαρτίων. Ὁ Ἀριστοτέλης συγκαταριθμεῖ τοὺς τοιοῦτους μὲ τοὺς ληστὰς.

ΘΕΙΟΣ ΔΕΚΑΛΟΓΟΣ.

Ὁ Θεὸς νόμος εἶναι γραμμένος εἰς τὴν καρδίαν ἐκάστου· περιέχεται δὲ καὶ εἰς τὰς ἐπομένας δέκα ἐντολάς, τὰς ὁποίας ἔδωκεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν Μωϋσῆν. Ἐξόδ. κ'. 2—17.

ΕΝΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ.

Ἐγὼ εἶμαι Κύριος ὁ Θεός σε, ὅστις σε ἔκβαλα ἀπὸ τὴν γῆν τῆς Αἰγύπτου, ἀπὸ τὸν οἶκον τῆς δουλείας· δὲν θέλεις ἔχειν ἄλλους θεοὺς πλην ἐμοῦ.

Τί μᾶς διδάσκει ἡ πρώτη ἐντολή;

Απ. Νὰ πιστεύωμεν ἐκ καρδίας, καὶ νὰ ὁμολογῶμεν διὰ στόματος, ἓνα μόνον Θεόν.

Τίνας τὴν παραβαίνων;

Απ. Ὅσοι δὲν πιστεύουν Θεόν· ὅσοι πιστεύουν πολλοὺς θεοὺς· ὅσοι ἀρνοῦνται τὴν πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ· οἱ μάγοι, καὶ οἱ προστρέχοντες εἰς αὐτοὺς.

Τίνας ἄλλαι;

Απ. Οἱ δεισιδαίμονες· ἤγουν, οἱ παρατηροῦντες ἀπὸ τινα πράγματα ἢ πρόσωπα οἰωνισμοὺς καὶ προμηνύματα, ἢ ἀποδίδοντες εἰς αὐτὰ μυστικὴν δύναμιν· συναριθμοῦνται μὲ τούτους οἱ ὄνειροκρίται, καὶ οἱ πιστεύοντες εἰς αὐτούς· καὶ οἱ ἡμεροκρίται, ἤγουν, οἱ κάμνοντες διάκρισιν ἡμερῶν, ἄλλων εὐτυχῶν, καὶ ἄλλων δυστυχῶν.

Τίνας πρὸς τοῦτους;

Απ. Οἱ ἀποβάλλοντες τὴν Ἀγίαν Γραφήν, ἢ ἀμφιβάλλοντες εἰς ἄρθρα τινὰ τῆς πίστεως· οἱ ἐλπίζοντες εἰς τὸν ἴδιον πλοῦτον, δύναμιν, ἢ φρόνησιν· καὶ οἱ προσκολλημένοι ἰσχυρῶς εἰς κἀνὲν κτίσμα, ὥστε νὰ ἐλπίζωσιν ἢ εὐαρεστῶνται εἰς μόνον αὐτὸ, καὶ ἄλλοι τοιοῦτοι.

Τί πρέπει νὰ κάμνωμεν διὰ τὸ ἀποφύγωμεν τὰ ἐναντία εἰς τὴν πρώτην ἐντολήν σφάλματα;

Απ. Πρέπει νὰ ἀφήσωμεν ὅλας τὰς προλήψεις, ὅσαι κυριεύουν τὴν ψυχὴν μας ἀπὸ κακῆς συνήθειαν ἢ συναναστροφῆν, καὶ νὰ ὑποτασσώμεθα εἰς τὴν Ἀγίαν Γραφήν, ἀκολουθοῦντές τὴν ὡς ὁδηγὸν κατὰ πάντα.

ΕΝΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Δὲν θέλεις κάμειν εἰς τὸν ἑαυτὸν σε εἰδωλον, οὐδὲ ὁμοίωμα κἀνενδὸς πράγματος, ὅσα εἶναι εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπάνω, ἢ ὅσα εἶναι εἰς τὴν γῆν κάτω,

ἡ ὅσα εἶναι εἰς τὰ ὕδατα ὑποκάτω τῆς γῆς· δὲν θέλεις προσκυνῆσιν αὐτὰ, οὐδὲ θέλεις λατρεύσιν αὐτὰ· διότι ἐγὼ, Κύριος ὁ Θεός σου, εἶμαι Θεὸς ζηλότυπος, καὶ ἀποδίδω ἐπάνω εἰς τὰ τέκνα τὰς ἁμαρτίας τῶν πατέρων, ἕως τὴν τρίτην καὶ τετάρτην γενεὰν ἐκείνων, οἱ ὅποιοι μὲ μισοῦν, καὶ κάμνω ἔλεος εἰς χιλιάδας γενεῶν πρὸς ἐκείνους, οἱ ὅποιοι μὲ ἀγαποῦν καὶ φυλάττουν τὰ προστάγματα μου.

Τί μάς διδάσκει ἡ δευτέρα ἐντολή;

Ἀπ. Ἐμποδίζει τὴν εἰδωλολατρείαν, καὶ ὅλους τοὺς ἀπρεπεῖς τρόπους τῆς θείας λατρείας.

Τί πρᾶγμα εἶναι ἡ εἰδωλολατρεία;

Ἀπ. Τὸ ν' ἀποδίδῃ τις εἰς τὰ κτίσματα τὴν εἰς μόνον τὸν Θεὸν ἀνήκουσαν προσκύνῃσιν καὶ λατρείαν.

Τίνες εἶναι οἱ ἀπρεπεῖς τρόποι τῆς θείας λατρείας;

Ἀπ. Ἐκεῖνος λατρεῖ οὕτως τὸν Θεόν, ὅστις νομίζει ὅτι τὸν λατρεῖ μὲ πράγματα, εἰς τὰ ὅποια δυσαρρεστεῖται ὁ Θεός, καὶ μὴ διαταγμένα εἰς τὴν ἀγίαν Γραφήν.

Τίνες εἶναι οἱ παραβάται αὐτῆς;

Ἀπ. Ὅσοι προσεύχονται μακρὰς προσευχάς, αἱ ὅποιαι, ἂν καὶ ἐαυτὰς ἐπαινεταὶ, γίνονται βδελυκταί, ὅταν ὁ προσευχόμενος νομίζῃ ὅτι εἰσακούεται διὰ τοῦτο μόνον, καὶ χωρὶς εὐλάβειαν καὶ προσοχῆν.

Τίνες προσέτι;

Ἀπ. Ὅσοι νηστεύουν ἀπὸ τινε βρώματα, ἀλλὰ πράττουν κακίας, ἀπὸ τὰς ὁποίας μολύνεται ἡ θεία νηστεία· ὡς καὶ οἱ στολίζοντες τοὺς θείους ναοὺς, ἔπειτα καταδυναστεύοντες τοὺς ἀθώους αὐτῶν ἀδελφούς.

Τίνες ἄλλοι;

Ἀπ. Ὅσοι δι' αἰσχροκέρδειαν, ἢ ἄλλας τινὰς αἰτίας, προσποιῶνται νὰ πράττωσι θαύματα, καὶ νὰ ἔχωσιν ὀπτασίας· ἡ περιορίζον τὴν εὐσέβειαν εἰς ἐξωτερικὰ πράγματα, ἀμελοῦντες τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου, καθὼς λέγει ὁ Χριστός. **Ματθ. κγ'. 23.**

Τί πρέπει νὰ κάμνωμεν, διὰ ν' ἀποφύγωμεν ὅσα σφάλματα εἶναι ἐναντία τῆς δευτέρας ἐντολῆς;

Ἀπ. Πρέπει νὰ σημειώσωμεν ὅτι ἐκείνη μόνη εἶναι ἀληθῆς λατρεία τοῦ Θεοῦ, ἡ γινομένη ἀπὸ καρδίαν μετανοοῦσαν καὶ ἀνυπόκριτον· πρέπει δὲ καὶ νὰ προσέχωμεν εἰς τὴν ἁγίαν Γραφήν, λατρεύοντες τὸν Θεόν, καθὼς αὕτη διατάσσει.

ΕΝΤΟΛΗ ΤΡΙΤΗ.

Δὲν θέλεις λάβειν ματαίως τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου· διότι ὁ Κύριος δὲν θέλει ἔχειν δι' ἁθῶον ἐκείνον, ὅστις λαμβάνει ματαίως τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

Τίνες παραβαίνουν τὴν ἐντολὴν ταύτην;

Ἀπ. Οἱ βλάσφημοι, ἡγουν, ὅσοι προφέρουν λόγους ἀπρεπεῖς καὶ ἀσχήμονας κατὰ τοῦ Θεοῦ· οἱ ἐπίορκοι, ἡγουν, οἱ μὴ ὁμνῶντες τὴν ἀλήθειαν, ἢ μὴ πράττοντες κατὰ τὸν ὄρκον των.

Τίνες ἄλλοι;

Ἀπ. Ὅσοι χωρὶς ἀνάγκης, καὶ διὰ οὐτιδανὰς ὑποθέσεις, ἔχουν εἰς τὸ στόμα τὸ ἐνδοξον ὄνομα τοῦ Θεοῦ· οἱ ψευδοπροφῆται, ἡγουν, ὅσοι προλέγουσιν ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ ψευδοπροφητείας, καυχώμενοι ὅτι ἀπεκάλυψεν εἰς αὐτοὺς ὁ Θεὸς τὸ μέλλον.

Τίνες ἀκόμη;

Ἀπ. Ὅσοι ζητοῦν παρὰ Θεοῦ ζητήματα

ἄπρεπῇ, ὥς τὸ νὰ παρακαλῇ τις τὸν Θεὸν νὰ τὸν ἐκδικήσῃ ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς του, ἢ νὰ τὸν βοηθῇ εἰς τὰς κακίας του· ὅσοι ὑπόσχονται εἰς τὸν Θεὸν ὑποσχέσεις, ἔπειτα δὲν τὰς πληρύνουν.

Πότε πρέπει νὰ μεταχειριζώμεθα τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ;

Ἀπ. Εἶναι συγχωρημένον ἔμπροσθεν, εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν λατρείαν ἔδοξολογίαν μας· εἰς ἀναγκαίας τινὰς περιστάσεις, ὥς, εἰς τὸ κριτήριον, ὅποτεν ἦναι χρεῖα ὅρκου· ἔσταν κάμμία νόμιμος ἐξουσία ζητῇ παρ' ἡμῶν ὅρκον, εἰς πράγματα μὴ ἐναντία τοῦ Θείου νόμου.

Εἶναι συγχωρημένον νὰ ὀμνύωμεν εἰς τὰ κτίσματα ;

Ἀπ. Καὶ αὐτὸς ὁ νόμιμος ὅρκος δὲν πρέπει νὰ γίνεται εἰς κἀνὲν κτίσμα· ἀλλ' εἰς μόνον τὸν πανταχοῦ παρόντα καὶ καρδιογνώστην Θεόν.

ΕΝΤΟΛΗ ΤΕΤΑΡΤΗ.

Ἐνθυμοῦ τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου, διὰ νὰ ἀγιάζῃς αὐτήν· ἕξ ἡμέρας θέλεις ἐργάζεσθαι, ἔπειτα εἰς αὐτὰς θέλεις κάμνειν ὅλα σου τὰ ἔργα· ἡ ἡμέρα δὲ ὅμως ἡ ἐβδόμη εἶναι τὸ Σάββατον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου. Κἀνὲν ἔργον δὲν θέλεις κάμνειν εἰς ταύτην, οὔτε σὺ, οὔτε ὁ υἱός σε, οὔτε ἡ θυγάτηρ σου, οὔτε ὁ δοῦλός σου, οὔτε ἡ δούλη σε, οὔτε τὸ κτήνός σου, οὔτε ὁ ξένος σου, ὅ ὅποῖος εἶναι μέσα εἰς τὰς θύρας σε. Διότι εἰς ἕξ ἡμέρας ὁ Κύριος ἔκαμε τὸν οὐρανὸν ἔτι τὴν γῆν, τὴν θάλασσαν, ἔτι ὅλα ὅσα εἶναι εἰς αὐτὰ, εἰς δὲ τὴν ἡμέραν τὴν ἐβδόμην κατέπαυσε· διὰ τοῦτο ὁ Κύριος εὐλόγησε τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου, ἔτι ἡγίασεν αὐτήν.

Τί μᾶς διδάσκει αὕτη ;

Ἀπ. Προστάσσει νὰ συναθροῶμεθα πρὸς Κυριακὰς, διὰ νὰ λατρεύωμεν τὸν Θεόν, καὶ νὰ ὠφελώμεθα ἀπὸ τὸν Θεὸν λόγον.

Καὶ διὰ τί ἐστιάζομεν τὴν Κυριακὴν, καὶ ὄχι τὸ Σάββατον;

Ἀπ. Τὸ Σάββατον ἐώρταζαν οἱ Ἰουδαῖοι, διότι κατέπαυσεν ὁ Θεὸς αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς δημιουργίας τὰ ἔργα· μετὰ δὲ τὴν ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ τὸ μετέθηκαν οἱ Χριστιανοὶ εἰς τὴν Κυριακὴν.

Διὰ τί;

Ἀπ. Δι' ἀνάμνησιν τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, ὅστις αὐτὴν τὴν ἡμέραν κατέπαυσεν, ἡγοῦν, ἐτελείωσε, τὸ ἔργον τῆς ἰδικῆς μας ἀπολυτρώσεως.

Πῶς πρέπει νὰ ἀγιάζωμεν τὴν Κυριακὴν;

Ἀπ. Πρέπει καὶ παύωμεν ἀπ' ὅλων τῶν ἐργασιῶν ἡμεῖς καὶ οἱ δοῦλοί μας, παρεκτὸς ἀνάγκης· νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἢ καὶ νὰ προσευχώμεθα κατ' οἶκον· νὰ διδάσκωμεν οἱ γονεῖς τὰ τέκνα, καὶ οἱ κύριοι τοὺς δούλους, τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ· καὶ νὰ δίδωμεν ἐλεημοσύνην εἰς τοὺς πτωχοὺς.

Τίνες παραβαίνουν τὴν ἐντολὴν ταύτην;

Ἀπ. Οἱ διὰ πλεονεξίαν ἐργαζόμενοι τὴν Κυριακὴν· οἱ μὴ ὑπάγοντες εἰς τὴν ἐκκλησίαν· οἱ ὑπάγοντες μὲν, ἀλλὰ χωρὶς εὐλάβειαν καὶ προσοχὴν· οἱ φλυαραῦντες καὶ γελῶντες τὸν καιρὸν τῆς ἀκολουθίας· οἱ μὴ ἐξεύφροντες, μηδὲ θέλοντες νὰ ἐξεύρωσι, τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καταγινόμενοι εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ὀλεθρίων βιβλίων.

Τίνες προσέτι;

Ἀπ. Ὅσοι ποιμένες δὲν διδάσκουν τὸ ποίμνιον αὐτῶν ἐπ' ἐκκλησίας· ὅσοι Χριστιανοὶ δὲν δίδουν τὴν κατὰ δύναμιν ἐλεημοσύνην, ἀλλ' ἐξεναντίας δαπανοῦν τὴν οὐσίαν αὐτῶν εἰς ἡδονὰς καὶ ἀπρεπεῖς ἀπολαύσεις.

ΕΝΤΟΛΗ ΠΕΜΠΤΗ.

Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, διὰ τὴν γέννησιν μακροχρόνιος ἐπάνω εἰς τὴν γῆν, τὴν ὁποίαν σὲ δίδει Κύριος ὁ Θεός σου.

Τί μάς διδάσκει αὕτη ἡ ἐντολή;

Ἀπ. Νὰ ἀγαπῶμεν καὶ νὰ σεβώμεθα τοὺς γονεῖς ἡμῶν ἀπὸ καρδίας· τοὺς δὲ γονεῖς νὰ φροντίζωσι διὰ τὰ ἴδια τέκνα, ἀνατρέφοντες τα εἰς τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ, καὶ διορθόνοντες τὰ σφάλματά των μετὰ τὴν κριότητα.

Τί ἄλλο;

Ἀπ. Νὰ ἀγαπῶμεν τοὺς ἡγεμόνας καὶ βασιλεῖς· νὰ ὑποτασσώμεθα εἰς τὰς προσταγὰς των, καὶ νὰ δίδωμεν θεληματικῶς τοὺς φόρους εἰς αὐτούς· τοὺς δὲ ἡγεμόνας πάλιν, νὰ φροντίζωσι διὰ τοὺς ὑπηκόους των, καὶ νὰ ὑπερασπίζωσι τὸ δίκαιον, κολάζοντες τοὺς κακοὺς, καὶ ἀνταμείβοντες τοὺς καλοὺς.

Τί ἄλλο;

Ἀπ. Νὰ σεβώμεθα τοὺς πνευματικούς καὶ κοσμικοὺς κυβερνήτας· αὐτοὺς δὲ πάλιν, νὰ διδάσκωσι τοὺς ἀνθρώπους τὴν ἀρετὴν, καὶ νὰ φροντίζωσι διὰ τὴν εὐταξίαν τῶν ὑποκειμένων.

Τί ἄλλο;

Ἀπ. Νὰ ἀγαπῶμεν τοὺς διδασκάλους καὶ εὐεργέτας ἡμῶν· καὶ νὰ ἡμεθα πάντα εὐχάριστοι πρὸς αὐτούς.

Ἄλλο;

Ἀπ. Διδάσκει τοὺς δούλους νὰ ὑποτάσσωνται εἰς τοὺς κυρίους των, νὰ φροντίζωσι διὰ τὸ συμφέρον των, καὶ νὰ μὴ κλέπτωσιν· ὡς ἐκεῖνος πάλιν, νὰ προσφέρωνται πρὸς αὐτοὺς ὡς πατέρες, νὰ μὴ τὸς ὑστερῶσι τὴν ἀναγκαίαν τροφήν,

ὕνα μὴ τοὺς βαρύνωσι με κόπης ὑπερβολικούς.

Ἄλλο τί;

Ἀπ. Νὰ ἀγαπῶμεν τὸν πλησίον, ἤγουν, ὅλους τοὺς ἀνθρώπους· καὶ νὰ ἡμεῖθα εὐσπλαγχνοί.

ΕΝΤΟΛΗ ΕΚΤΗ.

Μὴ φονεύσης.

Τί μᾶς διδάσκει αὕτη;

Ἀπ. Νὰ μὴ βλάπτωμεν, μήτε ἀμέσως, μήτε ἐμμέσως, τὸν πλησίον.

Τίνες τὴν παραβαίνουν;

Ἀπ. Οἱ φονεύοντες ἀνθρώπον· με τοὺς φονεῖς συναριθμοῦνται καὶ οἱ ἀποστάται, καὶ ὅσοι ἀπεφάσισαν νὰ φονεύσωσι τινὰ, ἂν καὶ δὲν ἡδυνήθησαν νὰ βάλωσιν εἰς ἔργον τὴν ἀπόφασιν.

Τίνες ἄλλοι;

Ἀπ. Οἱ δίδοντες συμβουλὴν ἢ βοήθειαν εἰς πρᾶξιν τοῦ φόνου· οἱ γινόμενοι ἀφορμὴ τοῦ φόνου διὰ τῆς ἐξάψεως τῶν διχονοιῶν, καὶ συκοφαντίας ἢ καταλαλιᾶς τοῦ πλησίον· οἱ καίοντες οἰκίας, ἢ ἀναγκάζοντες ἄλλους νὰ πίνωσιν ὑπὲρ δύναμιν, κτλ.

Τίνες προσέτι;

Ἀπ. Οἱ ἄδικοι κριταὶ, καταδικάζοντες τοὺς ἀθώους, καὶ ἀπολύοντες τοὺς πταίστας· ὅσοι, δυνάμενοι νὰ ἐμποδίσωσι τὸν φόνον, δὲν τὸν ἐμποδίζουσιν· οἱ μὴ παρηγοροῦντες τοὺς ὀλιγοψύχους· οἱ ἀφίνοντες τοὺς πτωχεῖς ν' ἀποθνήσκωσι τῆς πείνας ἢ τοῦ κρύους· οἱ μὴ ἐπισκεπτόμενοι τοὺς ἀρρώστους, κτλ.

Τίνες ἀκόμη τὴν παραβαίνουν;

Ἀπ. Ὅσοι κύριοι βαρύνουν τοὺς δούλους με

πόπους ὑπερβολικούς· ἢ τοὺς καταθλίβουν με
σκληρὰς καὶ ἀπάνθρωπους παιδείας.

Εἶναι ἀκόμη ἄλλοι;

Ἀπ. Μὲ τὰς παραβάσεις αὐτῆς συγκαταριθ-
μοῦνται καὶ ὅσα δίδουν ἀφορμὴν εἰς τὸν φόνον,
καὶ ὁδηγοῦν εἰς αὐτόν· ὥς, ἡ διχόνοια, ἡ φιλονει-
κία, ἡ μάχη, τὸ φιλέκδικον, ἡ ἔχθρα, τὸ μῖσος,
ἡ φανερά ὕβρις, τὸ ἄκαμπτον, καὶ ἡ σκληρότης.

Ποῖοι ἄλλοι;

Ἀπ. Οἱ αὐτόχειρες, ἤγουν, οἱ φονεύοντες
ἑαυτοὺς, καὶ οἱ ῥιψοκίνδυνοι· ὥς, οἱ κολυμβῶντες
μὲ φανερόν κίνδυνον πνιγμοῦ, ἢ μὴ φυλασσόμενοι
ἀπὸ τοῦ θανατικόν, καὶ ἄλλοι τοιοῦτοι.

ΕΝΤΟΛΗ ΕΒΔΟΜΗ.

Μὴ μοιχεύσης.

Τί μᾶς διδάσκει αὕτη;

Ἀπ. Ἐμποδίζει τὴν μοιχείαν, καὶ μετ' αὐτῆς
ὅλας τὰς ἀπρεπεῖς σαρκικὰς ἐπιθυμίας, προσ-
τάσσουσα νὰ ζῶμεν ἀγνῶς καὶ σωφρόνως, εἴτε
νυμφευμένοι, εἴτε ἀνύμφευτοι ὄντες.

Πῶς παραβαίνεται αὕτη;

Ἀπ. Διὰ τῆς μοιχείας, πορνείας, πολυγαμί-
ας, αἰμομιξίας, καὶ διαφόρων ἄλλων τρόπων τῆς
ἀσελγείας· ὅλων τῶν ὅσα δίδουν ἀφορμὴν εἰς
τὰς σαρκικὰς ἐπιθυμίας.

Καὶ ποῖα εἶναι αὐτά;

Ἀπ. Ἡ ἀργία, ἡ γαστριμαργία, ἡ ἀσωτεία,
ἡ αἰσχρολογία, αἱ βωμολοχίαι, τὰ ἀναιδῆ τοῦ
σώματος κινήματα, οἱ καινοπρεπεῖς καὶ ἀσχήμονες
τῷ σώματι στολισμοὶ, τὰ σκανδαλώδη θεάματα
καὶ δράματα, αἱ ἀπρεπεῖς ὀρχήσεις, τὰ ἄσεμνα
τραγῳδία, βιβλία, κτλ.

ΕΝΤΟΛΗ ΟΓΔΟΗ.

Μὴ κλέψῃς.

Τί μᾶς διδάσκει αὕτη ;

Ἀπ. Ἀπαγορεύει ὅποιανδήποτε κλοπὴν καὶ ἀδικίαν.

Πόσα εἶναι τὰ εἶδη αὐτῆς ;

Ἀπ. Ἡ κλοπὴ εἶναι τριπλῇ ἤγουν, φανερά, κρυφῇ, καὶ ἀπατηλῇ.

Ποία εἶναι ἡ φανερά ;

Ἀπ. Ὄταν ἀρπάξῃ τις δυναστικῶς ὅ,τι δὲν ἀνήκει εἰς αὐτόν.

Τίνες λέγονται φανεροὶ κλέπται ;

Ἀπ. Οἱ καθ' ὁδὸν λησταί· ὅσοι ἄρχοντες ἀρπάζουν φανερά τὰ ὑπάρχοντα τῶν ὑπηκόων· ὅσοι ἀναγκάζουν τοὺς ἐργάτας ἢ δούλους νὰ ἐργάζωνται ὑπὲρ τὸ συμφωνημένον, ἢ δὲν τοὺς πληροῦνουν τὸν μισθὸν τῆς ἐργασίας.

Τίνες ἀκόμη ;

Ἀπ. Ὅσοι αἰχμαλωτίζουν δυναστικῶς ἐλευθέρους ἀνθρώπους· ὅσοι μεταχειρίζονται ξένα πράγματα χωρὶς τὴν θέλησιν τοῦ κυρίου· ὅσοι πωλοῦν ἀκριβὰ τὸν σῖτον εἰς καιρὸν πείνας, ἢ ἀρπάζουν ἀντὶ πληρωμῆς κἀνὲν κτῆμα τοῦ πλησίον· ὅσοι ὑπόσχονται νὰ βοηθήσωσι τὸν πλησίον εἰς καιρὸν δυστυχίας μεγάλης μὲ βαρυτάτας συνθήκας· ὅσοι δὲν ἀποδίδουν τὴν ἐμπιστευθεῖσαν παρακατάθεσιν, ἢ ἀδικοῦν τὸν πλησίον κατ' ἄλλον ὅποιονδήποτε τρόπον.

Ποία εἶναι ἡ κρυφὴ κλοπὴ ;

Ἀπ. Ὄταν κλέπτῃ τις κἀνὲν πρᾶγμα χωρὶς τὴν εἰδήσιν τοῦ κυρίου τοῦ πράγματος.

Τίνες λέγονται κρυφοὶ κλέπται ;

Ἀπ. Ὅσοι κλέπτουν, ἐμβαίνοντες εἰς οἴκους,

ἐργαστήρια, ἀποθήκας σίτου, μάνδρας, ἰχθυοτροφεία, κήπους, δάση, κτλ. ὅσοι ἀδικοῦν τὴν βασιλείαν, διαβιβάζοντες κρυφὰ πραγματείας, ἢ κλέπτοντες τὸν δημόσιον θησαυρόν· οἱ ἱερόσυλοι, ἦγυν, οἱ κλέπτοντες ἀπὸ ἐκκλησίας, ἢ μοναστήρια.

Ποῖοι προσέτι;

Ἄπ. Ὅσοι, εὐρίσκοντες τὰ χαμένα, καὶ ἐξεύροντες τίνος εἶναι, δὲν τὰ ἀποδίδουν· ὅσοι κρύπτουν καὶ ἰδιοποιοῦνται τὸ πλανηθὲν κτήνος· ὅσοι κλέπτουν εἰς καιρὸν πυρκαϊᾶς τὰ πράγματα τοῦ πλησίον.

Ποία εἶναι ἡ ἀπατηλὴ κλοπή;

Ἄπ. Ὅταν σφετερίζεται τις τὸ ξένον μὲ ἀπάτην καὶ δόλον.

ΕΝΤΟΛΗ ΕΝΝΑΤΗ.

Μὴ ψευδομαρτυρήσης κατὰ τοῦ πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῇ.

Τί μᾶς διδάσκει αὕτη;

Ἄπ. Προστάσσει νὰ μὴ ψευδώμεθα, μὴδὲ νὰ βλάπτωμεν τὸν πλησίον μὲ τὴν γλῶσσαν.

Τίνες τὸν βλάπτουν μὲ τὴν γλῶσσαν;

Ἄπ. Ὅσοι τὸν συκοφαντοῦν ἐπὶ κριτηρίῳ, ἢ ἔμπροσθεν ἄλλων ἀνθρώπων· ὅσοι κριταὶ, κρίνοντες ἀδίκως, τὸν προξενῶν δυστυχίαν ἢ θάνατον· ὅσοι περιπαίζουν αὐτὸν διὰ ἐλαττώματα τοῦ σώματος, ἢ τοῦ νοός του· παρεξηγοῦν τοὺς λόγους ἢ τὰς πράξεις του· τὸν ἐλέγχουν ὅχι μὲ σκοπὸν νὰ τὸν διορθώσωσιν· ἢ μεταχειρίζονται παντοίους ἄλλους τρόπους διὰ νὰ τὸν δυσφημίσωσι.

Πῶς δύναται τις νὰ φύγῃ αὐτὴν τὴν ἁμαρτίαν;

Ἄπ. Ἐνθυμούμενος πάντοτε τὰ ἀκόλουθα

λόγια· 'Μὴ κάμῃς πρὸς ἄλλον ὅ,τι δὲν θέλεις νὰ κάμῃ ἄλλος πρὸς σέ.'

ΕΝΤΟΛΗ ΔΕΚΑΤΗ.

Μὴν ἐπιθυμήσῃς τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σε· μὴν ἐπιθυμήσῃς τὴν οἰκίαν τοῦ πλησίον σε, μήτε τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ, μήτε τὸν δοῦλον αὐτοῦ, μήτε τὴν δούλην αὐτοῦ, μήτε τὸν βοῦν αὐτοῦ, μήτε τὸν ὄνον αὐτοῦ, μήτε κἂν ἐν πράγμα, τὸ ὅποῖον εἶναι τοῦ πλησίον σου.

Τί μᾶς διδάσκει αὕτη;

'Απ. Ἡ ἐντολὴ αὕτη εἶναι ἐξηγήσεις ὅλων τῶν προειρημένων ἐντολῶν, προστάσσουσα ὅχι μόνον νὰ μὴ πράσσωμεν τὸ κακὸν, ἀλλὰ μήτε νὰ τὸ ἐπιθυμῶμεν κατὰ διάνοιαν.

Διὰ τί;

'Απ. Διότι ἀπὸ τὴν καρδίαν προέρχονται ὅλα τὰ κακά. Ὅθεν, ἐμποδίζουσα αὕτη τὰς ἐπιθυμίας, ἀποφράσσει (διὰ νὰ εἴπω οὕτω) τὴν πηγὴν πάσης κακίας.

Τί χρῆσται νὰ κάμῃ τις, ἐὰν ᾔθελε πληρώσειν τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ;

'Απ. Δὲν πρέπει νὰ ἐπαίρεται διὰ τοῦτο, ἀλλὰ νὰ στοχάζεται, ὅτι αὐτὸ εἶναι καρπὸς τῆς συνεργούσης τοῦ Θεοῦ χάριτος, καὶ ὅτι ἔπραξε κατὰ τὸ χρέος του.

Συλλαβὴ—Λέξεις—Λόγος—Φωνήεντα—Σύμφωνα—Δίφθογγοι—
Πνεύματα—Τόνοι—Σημεῖα Στίξεις.

ΜΑΘΗΤΗΣ. Διδάσκαλε, ἡ Συλλαβὴ διαφέρει τάχα ἀπὸ τὴν Λέξιν;

ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ. Βέβαια· ἄνθρωπος εἶναι μία λέξις· ἀλλὰ τρεῖς συλλαβαί, ἄνθρωπος.

Μ. Ὁ δὲ Λόγος, ἢ Φράσις, τί εἶναι;

ΔΙΔ. Συνάθροισμα λέξεων, αἰτίνες κάμνουν ἐν νόημα· ὡς, ὁ ἄνθρωπος εἶναι πλάσμα τοῦ Θεοῦ.

Μ. Ποῖα γράμματα ὀνομάζονται Φωνήεντα;

ΔΙΔ. Ὅσα κάμνεν φωνὴν μόνα· εἶναι δὲ ἑπτὰ· α, ε, η, ι, ο, υ, ω.

Μ. Ποῖα δὲ Σύμφωνα;

ΔΙΔ. Ὅσα δὲν κάμνουν φωνὴν μόνα· εἶναι δὲ δεκαεπτὰ· β, γ, δ, ζ, θ, κ, λ, μ, ν, ξ, π, ρ, σ, τ, φ, χ, ψ.

Μ. Ἄλλ' αἱ Δίφθογγοι τί εἶναι;

ΔΙΔ. Δίφθογγος λέγεται ἡ μία φωνὴ ἢ συλλαβὴ, τὴν ὁποίαν κάμνουν δύο φωνήεντα· εἶναι δὲ ὅκτω Δίφθογγοι· αι, αυ, ει, ευ, ηυ, οι, ου, ω.

Μ. Ἐκαστον φωνῆεν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς λέξεως ἔχει σημεῖον τι ἐπάνωθεν του· παρακαλῶ, τί λέγονται αὐτὰ τὰ σημεῖα;

ΔΙΔ. Πνεύματα· εἶναι δὲ δύο· ἡ Ψιλὴ ('), καὶ ἡ Δασεῖα, (').

Μ. Ἄλλ' ἐκτὸς τῆς ψιλῆς καὶ τῆς δασείας, βλέπω καὶ ἄλλα σημεῖα ἐπάνωθεν τῶν λέξεων· τί τάχα εἶναι αὐτά;

ΔΙΔ. Τόνοι· μᾶς δεῖχνεν τοῦ νὰ κυτυῶμεν τὴν φωνὴν μας, ὅταν προφέρωμεν λέξιν τινά· εἶναι δὲ τρεῖς οἱ τόνοι, Ὁξεῖα, ('), Βαρεῖα ('), καὶ Περισπωμένη, (").

Μ. Εἶναι δὲ σημεῖα καὶ μετὰ τῶν λέξεων· τί λέγονται αὐτά;

ΔΙΔ. Ἐχουν ὀνόματα διάφορα, ὡς ἀκολουθῶς·

· Κόμμα, ἢ Ὑποστιγμή.	·- Δαιρετικά.
· Κῶλον, ἢ Μέση Στιγμή.	· Ἀπίστροφος.
· Τελεία Στιγμή.	· Ὑποδιαστολὴ.
· Ἐρωτηματικόν.	( ) Παρένθεσις.
! Ἐπιφωνηματικόν.	“ ” Μαρτυρικά.

Μ. Εἰς τί χρησιμεύουν;

ΔΙΔ. Τὸ Κόμμα δεῖχνει ὅτι ἡ φωνὴ πρέπει νὰ λάβῃ ἀνάπαυσιν τινά· τὸ Κῶλον, ὅτι ἡ φωνὴ πρέπει νὰ λάβῃ ἀνάπαυσιν μακροτέραν ἢ Τελεία Στιγμή, ὅτι ἡ φωνὴ πρέπει νὰ κάμῃ στάσιν τελείαν.

Τὸ Ἐρωτηματικὸν βάλλεται εἰς τὸ τέλος ἐρωτήσεως· Τί θέλεις; Κάποτε βάλλεται καὶ πρὸ τῆς ἐρωτήσεως τὸ αὐτὸ σημεῖον ἀνεστραμμένον, οὕτω· Ἰ Τί θέλεις;

Τὸ Ἐπιφωνηματικὸν ἀκολουθεῖ φράσεις ἢ λέξεις, αἵτινες φανεροῦν θάυμασμόν, χαρὰν, λύπην, κτλ. Εὐγες! Ἀλλοίμονον!

Ὅταν φωνῇεν τι ἔχη ἐπάνωθεν τε τὸ Δαιρετικὸν (·), δὲν κάμνει μίαν φωνὴν ἢ συλλαβὴν ὁμοῦ μετὰ τὸ ἐμπροσθέν του φωνῆεν, ἀλλὰ προφέρεται ὡς χωριστὴ συλλαβὴ· καθὼς, Ἀῦλος. Τὸ ἄλλο δὲ Δαιρετικὸν (-) μεταχειρίζομεθα, ὅταν ἡ λέξις δὲν τελειόνη εἰς τὴν αὐτὴν γραμμὴν, ἀλλὰ μία ἢ περισσότεραι συλλαβαὶ αὐτῆς μεταφέρονται εἰς τὴν ἀκόλουθον γραμμὴν.

Ὁ Ἀπίστροφος λαμβάνει τὸν τόπον φωνήεντος, τὸ ὁποῖον ἀπε-
βλήθη· ὡς, Παρ' ἐμοῦ.

Τὴν Ἑποδιαστολὴν μεταχειρίζομεθα πρὸς ἀποφυγὴν συγχύσεως·
Ὅ,ΤΙ δὲν σημαίνει τὸ αὐτὸ μὲ τὴν λέξιν, ὍΤΙ.

Ἡ Παρένθεσις περικλείει ἔννοιαν τινὰ, ἣτις δὲν συνέχεται ἀμέσως
οὔτε μὲ τὰ προηγούμενα, οὔτε μὲ τὰ ἐπόμενα.

Τὰ Μαρτυρικά περικλείουν λέξεις ἢ φράσεις, τὰς ὁποίας λαμβάνει
τις ἀπὸ ἄλλους συγγραφεῖς.

ΠΙΝΑΞ ΧΑΡΑΚΤΗΡΩΝ,

Ἑλληνικῶν, Ἀραβικῶν, καὶ Ῥωμαϊκῶν.

Ἑλλην.	Ἀραβ.	Ῥωμ.	Ἑλλην.	Ἀραβ.	Ῥωμ.
ἁ ἑν	1	I.	κά εἰκοσιέν	21	XXI.
β' δύο	2	II.	κβ' εἰκοσιδύο	22	XXII.
γ' τρία	3	III.	κγ' εἰκοσιπέντε	25	XXV.
δ' τέσσαρα	4	IV.	λ' τριάκοντα	30	XXX.
ε' πέντε	5	V.	μ' τεσσαράκοντα	40	XL.
ς' ἕξ	6	VI.	ν' πενήκοντα	50	L.
ζ' ἑπτά	7	VII.	ξ' ἑξήκοντα	60	LX.
η' ὀκτώ	8	VIII.	ο' ἑβδομήκοντα	70	LXX.
θ' ἑννέα	9	IX.	π' ὀγδοήκοντα	80	LXXX.
ι' δέκα	10	X.	ἐννεμήκοντα	90	XC.
ια' ἑνδεκα	11	XI.	ς' ἑκατόν	100	C.
ιβ' δώδεκα	12	XII.	σ' διακόσια	200	CC.
ιγ' δεκατρία	13	XIII.	τ' τριακόσια	300	CCC.
ιδ' δεκατέσ.	14	XIV.	ύ τετρακόσια	400	CCCC.
ιε' δεκαπέντε	15	XV.	φ' πεντακόσια	500	D.
ις' δεκαἕξ	16	XVI.	χ' ἑξακόσια	600	DC.
ιζ' δεκαεπτά	17	XVII.	ψ' ἑπτακόσια	700	DCC.
ιη' δεκαοκτώ	18	XVIII.	ω' ὀκτακόσια	800	DCCC.
ιθ' δεκαεννέα	19	XIX.	ἐννεακόσια	900	DCCCC.
κ' εἴκοσι	20	XX.	α' χίλια	1000	M.

ΤΕΛΟΣ.

